౧౮

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము

ఇది

ఏనుగు లక్ష్మణకవి ప్రణీతము

అష్టావధాని

శ్రీరాజా మంత్రిప్రెగడ భుజంగరావు

బహద్దరు జమీందారుగారిచే

మంజువాణియందు ప్రచురింపఁబడినది

ఏలూరు

మంజువాణీముద్రాక్షరశాల

1903.

వెల ౦-౮-౦ అణాలు

All rights Reserved.

శ్రీరస్తు.

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము.

ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీ తుల్యాతటినీమహోజలధిసం-శ్లేషస్థలోపాంత వి।
ఖ్యాతశ్రీగురుజానపల్లిపురని-త్యావాసుఁడబ్జాక్ష
కం । జాతప్రోద్భవసేవ్యుఁడైందవకళాం-చన్మౌళి
మల్లేశ్వరుం । డాతారార్కముఁ బ్రోచుఁగావుత
కృపా-యత్తాత్ములన్భక్తులన్ ॥ ౧

ఉ. శ్రీరమణీమణిన్ హృదయ-సీమవహించినజాణసుందరా।
కారులకగ్రగణ్యుఁడగు-గాదిలిబిడ్డనిఁగన్నతండ్రియం।
భోరుహసంభవాదిసుర-ముఖ్యులనేలినమేటిలోకర।
క్షారతుఁడైనవేల్పువిల-సత్కృపభక్తులఁబ్రోచుఁగావుతన్ ॥ ౨

చ. సనకసనందనాదిముని-చంద్రులునింద్రముఖాఖిలామరుల్।
తనచరణాంబుజద్వయము-దద్దయుభక్తిభజింపఁగాజగ।
జ్జననిసరస్వతింగలసి-సాంద్రమరందకణార్ద్రిభాసురా।
ననముననుండుపద్మజుఁడొ-సంగుఁజిరాయువుసజ్జనాళికిన్ ॥ 3

క్రందనముఖత్రిదశ-వందితకువిద్వదళి,
నందితగుణాంబుధికి-మందకరుణాని।
ష్యందకుఁగచాధరమి-ళిందకుసఖీకృతశి,
వేందిరకుభక్తముఖ-మందిరకుభక్తిన్॥ ౭

మ. అగదంకారవిభుంద్రిమూర్తిమయుఁబ-ద్మాప్తుంద్రయీవిగ్రహున్।
జగదానందకరున్విభాకరుఁదమ-స్సంహారుసర్వేశ్వరుం।
ద్రిగుణాత్మున్వివిధాగమాంతవిదితున్-దివ్యాసురారాధితున్।
భగవంతుంగరుణానిశాంతహృదయు-న్భాస్వంతుసేవించెదన్॥ ౮

క. వినుతింతుననఘుఁగవితా।
జనకురఘుస్వామిపుణ్య-చరితాంబుధిఖే।
లనపరుఁబ్రాచేతసుహృ।
ద్వనరుహసన్నిహితశివును-వల్మీకభవున్॥ ౯

క. పంచమవేదగ్రథనవ।
రించునుబ్రహ్మర్షిగణవ-రేణ్యుంద్రిదశా।
భ్యంచితునిశ్చలసత్కరు।
ణాంచదపాంగునిఁబరాశ-రాత్మజుఁదలఁతున్॥ ౧౦

చ. అనఘునిఁగాళిదాసునిమ-హాకవిహర్షునిభట్టబాణుభా।
సునిశివభద్రుభారవినిఁ-జోరుమయూరునిమాఘుభట్టుమం।
డినిభవభూతివైభవప-టిష్ఠులబిల్హణమల్హణాదులన్।
ఘనులనుబూర్వసత్కవుల-గౌరవమొప్పఁదలంచిమ్రొక్కెదన్॥

క. భారతముఁదెలుఁగుజేసిన।
ధీరాత్మున్నన్నయార్యుఁ-దిక్కనమఖినం।
భోరుహభవనిభునెఱ్ఱను।
ధీరత్నమునాత్మలోను-తింతున్భక్తిన్॥ ౧౨

గీ. మహితచింతామణీదివ్య-మంత్రసిద్ధి।
నైషధాదిప్రబంధసం-దర్భనిపుణు।

ఉ. శ్రీగిరిజాకుమారుమద-సింధురవక్త్రు విశాలలోచనుఁ।
భోగికుతేశహారుశశి-భూషితమస్తకు వేదశాస్త్రవి।
ద్యాగురుమూర్తిభక్తహృద-యాభిమతార్థవిధానదక్షుస।
ర్వాగమవేద్యుమత్ప్రతిస-హాయుగణాధిపతిన్నుతించెదన్ ॥ ౪॥

సీ. వసుమతీధరచక్ర-వర్తిముద్దులపట్టి,
విబుధులపాలిటి-వేల్పుటావు।
పతియర్ధదేహంబు-పాలుగొన్న పురంధ్రి,
ముజ్జగంబులుగన్న-ముద్దరాలు।
వికచకహ్లారపీ-ఠికనుండుజలజాక్షి,
క్రొన్నెలవిరిఁదాల్చు-కోమలాంగి।
వేదాంతవీధుల-విహరించుదైవంబు,
బాలార్కరుచిగల్గు-పరమసాధ్వి।

గీ. హస్తతలమునఁబాశాంకు-శాక్షవలయ।
పుస్తకంబులుధరియించు-పువ్వుఁబోఁడి।
పార్వతీదేవినామకః-పంకజమున।
నింపుదళుకొత్తఁగావసి-యించుఁగాత॥ ౫॥

ఆ. మరునిఁగన్నతల్లి-మాధవునిల్లాలు।
పాలకడలిపట్టి-పరమసాధ్వి।
కలుములిచ్చుచాన-కమలాక్షిసజ్జన।
మందిరములనెపుడు-మలయుఁగాత॥ ౬॥

లయగ్రాహి.

వందనమొనర్తునర-విందభవుసుందరికిఁ,
గుందశరదిందుఘన-చందనసుధాపా।
దందరమహీజశర-బృందధవళాంగికిమ,
రందమధురోక్తికిము-కుందశశిభృత్సం।

సీ. ఏవచాన్యనికుల-దైవంబు గురుజాన,
పల్లిమల్లేశుఁడు-భవ్యమూర్తి।
యేమంత్రితాతభూ-మీశసంపద్గణ్య,
మహిమోన్నతుఁడు చెన్న-మల్లమంత్రి।
యేమహాత్మునితండ్రి-యిందుచందనకుంద,
బృందనిర్మలకీర్తి భీమమంత్రి।
యేధన్యతల్లిధా-త్రీధరాధిపసుతా,
కలితసౌభాగ్యవి-ఖ్యాతసీత।

గీ. యేమహాత్మునిసోదరుం-డీశ్వరాంఘ్రి।
పూజనాసక్తమతిసింగ-రాజుశౌరి।
యతఁడు శ్రీభద్రిరాజువం-శాధికుండు।
మహితగుణశాలిమల్లన-మంత్రిశౌరి॥ ౨౦॥

వ. ఒక్కనాఁడు వివిధ విద్వజ్జనపరివృతుండై నిజాస్థాన భవనంబునం గొలువుదీర్చి కూర్చుండి సప్తసంతానప్రముఖనిఖిల ధర్మరహస్యసమాకర్ణనసముదీర్ణసకుతూహలాయత్తచిత్తంబున. ౨౧॥

సీ. శోభితాపస్తంబ-సూత్రువాధూలస,
గోత్రుసమస్తస-ద్గుణసమేతు।
నేనుగలచ్చక-వీంద్రునిపౌత్రుని,
శ్రీమాచిరాజునృ-సింహమంత్రి।
దౌహిత్రుభూవరా-స్థానపూజితుఁడుతి,
మ్మనమంత్రికినిఁ బేర-మకుఁదనూజు।
ధన్యుననంతప్ర-ధానసోదరువీర,
మంత్రికగ్రజు రాజ-మాన్యచరితు।

గీ. నన్నుమతిమంతులక్ష్మణ-నామధేయు।
నమరఁ బిలిపించియుచితా స-నమున నునిచి।

సకలవిద్యావిశారదు-సత్కవిత్వ।
పట్టభద్రు నిశ్రీనాథుఁ-బ్రస్తుతింతు॥ ౧౩॥

క. భీమకవి రామభద్రుని।
సోముని భాస్కరకవీంద్రు-సూరనసుకవిన్।
భూమీస్థలి నెన్నఁగఁగల।
శ్రీమంతులనాంధ్రకవిశ-రేణ్యులఁదలఁతున్॥ ౧౪॥

మ. సరసప్రౌఢవచోవిలాసవిబుధా-చార్యున్స్వవర్ణాత్మజా।
ధరధీరున్వివిధప్రబంధరచనా-దక్షున్శివధ్యానత।
త్పరచిత్తుం బ్రణమత్సమస్తధరణీ-పాలున్శుభదాయనో।
హరునింగొల్చెదమత్పితామహునిల-చ్చామాత్యచూడామణిన్॥

గీ. మద్గురుస్వామినఖిలాగ-మస్వభూమి।
సద్వినుతకీర్తిపాండిత్య-చక్రవర్తి।
భక్తిభజియింతునాకర-పల్లికులసు।
ధాపయోనిధిసోమకో-దండరాము॥ ౧౫॥

గీ. అతిమధురకోకిలధ్వను-లాలకించి।
వాయసములోర్వఁజాలక-వదరుభంగి।
సుకవిసూక్తులకులికియ-సూయఁజెంది।
కుకవులరచినయంతన-కొదువగాదు॥ ౧౬॥

ఆ. కవులమనుచులేని-కానిపేరూరక।
పూనితమ్ముదారు-పొగడుకొనుచు।
సిగ్గువిడిచితిరుగు-చెడుగులుసర్వజ్ఞ।
నృపసభాస్థలమున-నిలువఁగలరె॥ ౧౭॥

వ అని యిష్టదేవతానమస్కారంబును బురాతనాధునాతన సుకవిపురస్కారంబునుం గుకవితిరస్కారంబునుం గావించి యొక్క మహాప్రబంధంబుసేయం దలంచియున్న సమయంబున॥ ౧౮॥

విందుండగు శ్రీగురుజానపల్లి చెన్నమల్లేశ్వరస్వామినిం గృతికినధీశ్వరుంగాభావించి రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను మహాప్రబంధంబు నిర్మింపందొడంగితి నమ్మహాదేవునకు. ౨౬॥

షష్ఠ్యంతములు.

క. శంభునకు గిరిసుతాకుచ।
కుంభసలకలితలలిత-కుంకుమచర్చా।
శుంభత్సారభవిభవవి।
జృంభితవక్షునకు సవన-జితదక్షునకున్॥ ౧॥

క. కుండలికుండలమండిత।
గండద్వితయునకుఁ బాండు-కరడిండీరా।
ఖండలవేదండశర।
త్కాండపాండురమనోజ్ఞ-గాత్రద్యుతికిన్॥ ౨॥

క. ఇందీవరసందోహక।
శిందసు తేందిందిరావ-శ్రీసుందరరు।
గ్బందీకరణచణశ్రీ।
తుందిలకంఠునకకుంఠ-దోర్దండునకున్॥ ౩॥

క. సురవర్ణితతుల్యాసా।
గరసంగసమీపభూమి-కమనీయగుణా।
భరణ గురుజానపల్లీ।
పురవిహరణశీలునకు వి-బుధపాలునకున్॥ ౪॥

క. చరణానతశతముఖముఖ।
సురపరివారునకుఁ గోటి-సూర్యవిభాధి।
కకిరణప్రవీణతేజః।
పరిపూర్ణాకారునకుఁ గృ-పాచారునకున్॥ ౫॥

కవితసత్కారమొప్పఁగ-గారవించి।
పలికెగంభీరభాషణ-ప్రౌఢిమెరయ॥ ౨౨॥

క. నిర్మలకీర్తివిసత్కృతి।
నిర్మాణవిశారదుఁడవు-నిర్మలఛందో।
మర్మజ్ఞుఁడవుశివార్చన।
ధర్మపరుండవునుతింపఁ-దరమేనిన్నున్॥ ౨౩॥

వ. మదీయవిజ్ఞాపనం బవధరింపుము సపాదలక్షగ్రంథ సంఖ్యాసమేతంబును పంచాశత్ఖండ మండితంబును, బహుసంహితా సమాకీర్ణంబునునై యొప్పు స్కాందంబను నాదిమపురాణంబునందు సేతుఖండంబు శ్రీరఘుపతి ప్రతిష్ఠిత రామేశ్వరస్వామి మాహాత్మ్య సంయుక్తంబగుటంజేసి రామేశ్వరపురాణం బనంబరగునది యాంధ్రదేశభాషచేతం బ్రబంధంబుగావించి మదీయకులదైవతం బగు శ్రీగురుజానపల్లి మల్లేశ్వరస్వామిపేర నంకితంబుసేయుము. దీని వలనమాకును మీకును శాశ్వతకీర్తియు సకలాభ్యుదయంబులు సిద్ధించునని బహుప్రకారంబులం బ్రార్థించెనయ్యవసరంబున ౨౪॥

ఉ. రాజమహేంద్రదుర్గరుచి-రంబుగదేశమునంబ్రసిద్ధిచే।
భ్రాజిలుగాకినాడశల-పాకమహోళ్ళకురెంటికిన్ మహా।
తేజమెలర్పనాస్థలప-తిత్వముఁగాంచినదిట్టశాశ్వత।
శ్రీజయశాలివైరిగజ-సింహమునండురికామమంత్రియున్॥ ౨౫॥

వ. నన్నుంజూచి లక్ష్మణకవీంద్రా మల్లనమంత్రి విన్నవించిన వచనంబులాదరించి ప్రబంధంబు రచింపుమని వినయ పూర్వకంబుగా భాషించిన నంగీకరించితి నంతట బహుమానంబుగాఁ గర్పూరతాంబూల జాంబూనదాంబర మణిమయాభరణ హిరణ్య ధరణ్యాది మహాపదార్థంబులిచ్చి మల్లనమంత్రి నన్నుం బూజించి వీడుకొల్పి నంజనుదెంచి విరించిముఖ నిఖిలబృందారకబృంద మహనీయ హాటకకోటీర సంఘటిత మణిగణ ప్రభాంకూర నీరాజిత చరణార

మునిరాజకన్యకా-జనకృతోద్వాహమై,
భవసుశోభితలతా-పాదపంబు।
గీ. వేదశాస్త్రేతిహాసప్ర-వీణకీర।
శారికాకేకికోకిల-భూరినాద।
నాదమేదురమూర్జితా-నందబోధ।
కారణమువొల్చునైమిశ-కాననంబు॥ ౨॥
వ. అందు. ౩॥
సీ. అష్టాంగయోగవి-ద్యాసమాసక్తులు,
బ్రహ్మవిజ్ఞానత-త్పరులులోక।
పావనుల్ నిశ్చల-బ్రహ్మవాదులుమహా,
త్ములుముక్తికాములు-దురితహరులు।
ధర్మవేదులుసూనృ-తవ్రతులనసూయు,
లపగతక్రోధులు-విపులమతులు।
విజితేంద్రియులుజగ-ద్వినుతశీలురుసర్వ,
భూతదయాపరు-ల్భువనహితులు।
గీ. శౌనకాదిమునీశ్వరుల్-జలజనాభుఁ।
బరమపురుషుసనాతను-భక్తితోడఁ।
బూజసేయుచునలిపిర-ద్భుతతపంబు।
పుణ్యతమమగునైమిశా-రణ్యమునను॥ ౪॥
ఆ. భావితాత్ముఁడైన-బ్రహ్మర్షికుంజరు।
లిరువదాఱువేవు-రెంచిచూడ।
వారిశిష్యజనుల-వారిశిష్యుల నెల్ల।
సంఖ్యఁజేసిపలుక-శక్యమగునె॥ ౫॥
క. వారొక్క-నాడుగమియై,
భూరిగతిన్ భోగమోక్ష-మూలకునుపాయం।
బారూఢిసెఱుఁగఁదలఁచియు।
దారకళాగోష్ఠిజేసి-రన్యోన్యంబున్॥ ౬॥

క. కరిచర్మాంబరునకు వర।
సరసిజధృతశరంబునకు-సజ్జనరక్షా।
వరకరుణాపాంగునకు।
న్నరకభయధ్వాంతభంజ-నపతంగునకున్॥ ౬॥
క. సోమునకు భక్తనిహిత।
ప్రేమునకున్ భద్రిరాజు భీమయసుతము।
ల్లామాత్యమానసాంబుజ।
ధామునకు నిరుపమాన-తతధామునకున్॥ ౭॥
క. ద్రుహిణాదివిబుధనుతునకుఁ।
దుహినాంశుకళావిభూషి-తునకున్ లక్ష్మీ।
సహితగురుజానపల్లీ।
మహితనివేశునకుఁ జెన్న-మల్లేశునకున్॥ ౮॥
వ. సభక్తిసమర్పితంబుగా నాయొనర్పం బూనిన రామేశ్వర మాహా
త్మ్యంబునకుఁ గథావిధం బెట్టిదనిన.

కథాప్రారంభము.

శా. శ్రీమత్కాంచనగర్భసన్నిభమహా-ర్షిస్తోమధామంబును।
శ్రౌమస్తుత్యవిచిత్రవైభవగుణా-ధారంబు సద్గోమతీ।
నామద్వీపవతీసమంచితము మం-దజ్ఞానలక్ష్మీమయ।
క్షేమోద్దామము నైమిశంబనవన-శ్రేష్ఠంబు వొల్చున్ ధరన్॥ ౧॥
సీ. శాంతమానసముక్త-జాతిమత్సరబద్ధ,
సఖ్యనానాసత్త్వ-సంకులంబు।
సంయమిదత్తఘా-సగ్రాసమాంసల,
చారుసారంగికి-శోరకంబు।
తాపసేశ్వరనిరం-తరయాగహోమధూ,
మస్తోమవృతనభో-మండలంబు।

చిత్తనిగ్రహంబుఁ-జేసినిశ్చలభక్తిఁ
పూర్వకముగవినుఁడు-పుణ్యులార॥ ౧౩॥

సీ. కడఁగిసేతువుఁజేరఁ-గానెముక్తిలభించు,
భవకేశవులయందు-భక్తిపుట్టుఁ।
త్రివిధకర్మంబుసి-దించునచ్చోటన,
నించుకంతయుసంశ-యించవలదు।
మనుజుఁడెవ్వఁడుజన్మ-మధ్యంబుననుసేతు,
బంధంబుఁజూడఁగాంచు-భక్తితోడ।
ధన్యతనతఁడుమా-తాపితృవంశకో,
టిద్వయోపేతుఁడై దివిమెఱయు।

గీ. బ్రహ్మపదముననొకకల్పమువసించు।
ముక్తుఁడగుఁదారలుపరాగ-ములుగణింప।
శక్యమగుసేతుదర్శన-జనితపుణ్య।
మహీపతికినైన లెక్కింప నలవిగాదు॥ ౧౪॥

వ. సేతుబంధంబు సకలదేవతాస్వరూపంబు గావున దానిం జూచిన వాని పుణ్యంబు లెక్కింప నెవ్వనివశంబు సేతుదర్శనంబు జేసిన నరుండు సర్వయాగకరుండు, సర్వతీర్థస్నాతయు, సర్వతపంబులుం జేసినవాఁడు సేతువునకుం జనుమని పలికిన పురుషుండు సేతువునకుంజనిన పుణ్యఫలంబునొందు. ౧౫॥

క. ధరసేతుస్నానముగల।
గురుపుణ్యుఁడుసప్తకోటి-కులములతోడన్।
హరిభవనంబునకుంజని।
సురుచిరగతిముక్తిఁబొందు-సువ్రతులారా॥ ౧౬॥

గీ. మానవుఁడుసేతువునుగంధ-మాదనంబుఁ।
శ్రీతరామేశుఁదలఁచుచుఁ-బితృకులములు।
లక్షకోటులుగూడికల్పత్రయంబు।
శంభుపదముననుండిమోక్షంబుఁగాంచు॥ ౧౭॥

క. ఆసమయంబునవేద।
వ్యాసునిశిష్యుండుమాని-వర్యుఁడునిత్యో।
ల్లాసుఁడుసూతుఁడుకథికా।
గ్రేసరుఁడచ్చటికివచ్చెఁ-గీతిజాతభంగిన్॥ ౭॥

చ. అనలునిభంగిఁదేజరిలు-నమ్మునినమ్మునినాథులాదరం।
బునఁగనియర్ఘ్యపాద్యములఁ-బూజనముల్దగఁజేసియున్నతా।
సనమిడిచాలభక్తినిఁబ్ర-సన్నునిఁజేసిజగద్ధితార్థమిం।
పెనయఁగవారలిట్లడిగి-రిమ్ములనొక్కమహారహస్యమున్॥ ౮॥

క. సూతావింటివిసత్యవ।
తీతనయునివలనసకల-దివ్యపురాణ।
వ్రాతంబులుజగదేక।
ఖ్యాతగుణానీవుఁదెలియు-నఖిలార్థములన్॥ ౯॥

క. ఎయ్యదిపుణ్యక్షేత్రము।
లెయ్యదితీర్థోత్తమంబు-లివ్వసుమతిలో।
నెయ్యెడలభించుమోక్షము।
చయ్యనజనులకుభవోగ్ర-జలనిధివలనన్॥ ౧౦॥

గీ. ఎవ్విధమునను మేశర-మేశభక్తి।
గలుగునరులకునెద్దాని-వలనదొరకుఁ।
ద్రివిధకర్మఫలంబది-తెలియఁబలుకు।
మాదరంబునమాకుమ-హామునీంద్ర॥ ౧౧॥

క. మునివరులిట్లడిగినవ్యా।
సునకుంబ్రణమిల్లిపలికె-సూతుండుతపో।
ధనుఁడారమంచిప్రశ్నం।
బొనర్చితిరిలోకహితము-యోజించిమదిన్॥ ౧౨॥

ఆ. ఈరహస్యతత్త్వ-మిపుడేనులెస్సవ।
చింతుమీరుమునువు-చెప్పలేదు।

స్తాంబుసేవనంబును, నేత్ర ఘనసంధిసూచిప్రక్షేపంబును, వండసహిత శిశ్నంబున నయోభారబంధనంబును. వృక్షాగ్రంబువలనం గపోపక కూపంబునం బడంద్రోఁచుటయును, తీక్ష్ణఖడ్గధారాశయనంబును, మొదలగు మహాఘోరనరకంబులు విలోకింపక సేతుస్నాత సుఖించు సేతుయాత్రగావింతునని తలంచి యెవ్వండేని నూఱడుగులు నడచునతండు పంచమహాపాతకంబులు విడనాడి యీచెప్పిననరకంబులు గనుంగొనక కైవల్యంబునొందు. ౨౧॥

గీ మానవుఁడు సేతుసైకత-మధ్యభూమిఁ।
పాళిఁబొరలుచునెవ్వాఁడు-పవ్వళించు।
నతని మెయి నెన్ని రేణువు-లంటినిలుచు।
నన్ని ద్విజహత్యలునశించు-నాక్షణంబ॥ ౨౨॥

క. తీరమ్మును సేతుమధ్యను।
మీరాంబరసముపేయములు-మేనులపైనిం।
పారఁగ సోకినజనులకు।
పారమహాఘోరపంచ-పాపములడఁగున్॥ ౨౩॥

సీ. మార్గచ్ఛేదియును బాఱ్ఱి-హ్మణదూషకుండును,
స్వార్థపాకియు మన-త్యాగినుండు।
వేదవిక్రేతయు-పీరేపుటను బ్రహ్మ,
ఘాతకుల్మైత్రివిప్ర-గణముబకును।
ధనముఖ్యవస్తువుల్-దనకిత్తునని పిల్చి,
యంతలేదని పల్కు-నట్టివాఁడు।
ధర్మరహస్యంబు-తనకు బోధించిన,
గురునితో వైరంబు-గూర్చువాఁడు।
గీ. చెరువునకు నీరుడాఁగంగఁ-జేయునట్టి।
గోగణంబుల మరలించు-కుత్సితుండు।
బ్రహ్మఘాతుకులని చెప్పఁ-బడినవీర।
లనఘులగుదురు సేతుమ-జ్జనమువలన॥ ౨౪॥

వ. మఱియుమహాపావస్ధయు, వసాకూపంబును, వైతరణీనదియు, శ్వభక్షణంబును, మూత్రపానంబును, తప్తశూలంబును, తప్తశిలయును, పురీషహ్రదంబును, శోణితకూపంబును, క్రిమిభోజనంబును, స్వమాంసభక్షణంబును, వహ్నిజ్వాలాప్రవేశంబును, శిలావృష్టియు, కాలసూత్రంబును, క్షారోదకంబు, నుష్ణతోయంబునను నరకంబులు సేతుస్నాతవిలోకింపండిది నిక్కంబు ౧౮॥

గీ. సేతువునవగాహంబు - సేయువాఁడు।
పంచపాతకముక్తుఁడై - పద్మనాభు।
వీటఁబిత్ర్యమాతృకులవల - కోటితోడ।
మూఁడుకల్పంబులువసించి - ముక్తిఁగాంచు॥ ౧౯॥

సీ. క్షారసేచనముపా - షాణయంత్రమునను,
త్వతనంబుకరపత్ర - ధారణంబు।
సంధిదాహంబును - నస్త్రిభేదనమును,
కాష్టనిర్మితయంత్ర - కర్షణంబు।
పాశబంధంబునా - నాశూలపీడనం,
బాస్యనాసాలవ - నాంబుసేక।
మంగారపుంజశ - య్యాశ్రవణంబును,
దశనమర్దనమహి - దంశనంబు।

గీ. తప్తపాషాణభుక్తియుఁ - దప్తసూచి।
భక్షణముఁదప్తతిలతైల - పానఘూను।
పానములుమొదలైనయ - పారనార।
కములుచూడఁడుసేతువుఁ - గాంచునరుఁడు॥ ౨౦॥

వ. మఱియు సధశ్శిరశ్శోషణంబును, గజదంతహననంబును, క్షారాంబుపానంబును, క్షారోదక బిలప్రవేశంబును, మేహభోజనంబును, స్నాయుచ్ఛేదనంబును, స్నాయు [illegible] బును, నస్థిచ్ఛేదనంబును, శ్లేష్మాదనంబును, పిత్తపాం [illegible] క్తినిషేవణంబును, నుష్ణసైకతాస్నానంబును, దష్ట్రాయుత్ప్యయంబును, సంత

గీ. సేతుతీర్థాభిషేకంబు-సేయవలయు।
సేతుమజ్జనమునను గు-జిత్తశుద్ధి।
యనఘమతులార జపతపో-యజ్ఞహోమ
దానములు సేతువున మోక్ష-దాయకములు॥ ౩౦॥

క. ఘాతకవిమోచనార్థము।
సేతువునమునింగినరుఁడు-జితపాపుఁడగున్।
భూతికినైను శ్రీకిఁగన వాఁ।
డాతతసామ్రాజ్యవైభ-వాన్వితుఁడగున్॥ ౩౧॥

చ. అమరవధూమణీపృథుకు-చాగ్రతటీమకరీవిలేఖన।
క్రమసువినోదవాంఛమదిఁ-గల్గిన భోగులు భక్తియుక్తులై।
యమలమనోజ్ఞ సేతుసలి-లాప్లుతదేహులు గావలెన్ జనా।
భిమతము లెల్లనొప్పఁగల-భింపను సేతునిమజ్జనంబునన్॥ ౩౨॥

శా. కైవల్యంబులభించుదోషమడఁగుం-గన్పట్టుఁగళ్యాణముల్।
ధీవిస్తారముసంభవించునభివృ-ద్ధింబొందుధర్మార్థముల్।
శ్రీవైకుంఠకపర్దిలోకసుఖముల్-చేకూరు వేదాదివి।
ద్యావైదుష్యముగల్గు సేతుసలిలాం-తస్స్నాతవారికిన్॥ ౩౩॥

క. ఆరోగ్యము రూపంబును।
దారిద్ర్యవిమోచనంబు-ధనవృద్ధియు నం।
గోరినది సేతుజలముల।
నారూఢిమునుంగువారి-కవి సిద్ధించున్॥ ౩౪॥

శ్రద్ధచేనైన మనుజుఁడ-శ్రద్ధనైన।
సేతుసలిలావగాహంబు-సేయువాఁడు।
ఘనతదీపింప నుభయలో-కంబులందు।
బాధలెఱుఁగక సౌఖ్యసం-పదలఁగాంచు॥ ౩౫॥

సేతుస్నానంబున సర్వజనులకుం బాపసంచయంబు నశించు, ధర్మంబు శుక్లపక్షశశాంకుండునుంబోలె వృద్ధింబొంద, రత్నంబులు సాగరంబునం బెఱుఁగు గైవడి పుణ్యంబులంతకంతకుం బెఱుఁగు, కా

క. సురఁద్రొక్కుమగువఁగలసిన।
పురుషుఁడుగణదేవలాన్న-భోజియుఁబతితా।
న్నరతుఁడుగణకాన్నాశియుఁ।
బరిహృతహోముఁడునుమద్య-పాయిసమానుల్॥ ౨౫॥

క. ఫలకందమూలదుగం।
బులుమృగమదచందనద్రుక-ముకకర్పూరం।
బులురుద్రాక్షములునుము।
చ్చిలువారుసువర్ణహరులు-సిద్ధముదలఁపన్॥ ౨౬॥

క. వీరికిమతియందక్కైన।
చోరులకును సేతుతీర-సుస్నానమునన్!
ఘోరాఘములునశించుచుని।
చారంబియ్యేడలవలదు-సన్మునులారా॥ ౨౭॥

ఆ. భ్రాతృభార్యఁబుత్త్రి-భార్యరజస్వల,
భగినిహీనవనితఁ-బటువిహీనఁ।
గల్గుఁద్రొక్కువెలఁదిఁ-గలయువాఁడిలగురు।
తల్పగతసముండు-తపసులార॥ ౨౮॥

వ. వీరునుం దక్కినగురుతల్పగసమానులుం దత్సంయోగులును మహాసేతునిమజ్జనులైము క్తింబొందుదురు. ౨౯॥

సీ. యాగంబు సేయక-నమరలోకంగనా,
సంగమసుఖవాంఛ-సలుపువారు।
జ్వలనాద్యలనుదేవ-తలనుపాసింపక,
కుశలంబునుదిలోనఁ-గోరువారుఁ।
దిలమహీహేమతం-డులధాన్యదానంబు,
సేయకస్వర్గేచ్ఛ-సేయువారు।
సతతోపవాసని-త్యలదాపమొందక,
బలభేదిపురినుండఁ-దలఁచువారు।

వ. అనివివరించిన రౌమహర్షణితో శౌనకాదిమునీంద్రులిట్లనిరి. ౪౧

గీ. సూతగంభీరజలధిపై - సేతుబంధ।
మెట్లుగావించెరఘుకులా - ధీశ్వరుండు।
సేతుగతగంధమాదన - క్షితిధరమున।
నెన్నఁదగుపుణ్యతీర్థంబు - లెన్నిగలవు॥ ౪౨॥

గీ. కలితరామేశశంభులిం - గప్రతిష్ఠ।
రాముఁడొనరించె నేప్రకా - రమునమున్ను।
తేటపడమాకునీకథ - తెలియఁబలికి।
మముఁగృతార్థులఁజేయుము - మౌనితిలక॥ ౪౩॥

వ. అనిప్రార్థించియడిగిన శౌనకాదిమహర్షులకు సూతుండిట్లని చెప్పం దొడంగె. ౪౪॥

చ. దశరథునాజ్ఞచేతగుణ - ధాముఁడు రాముఁడరణ్యభూమికిం।
గుశలమతింబ్రియాంగనయుఁ - గూరిమితమ్ముఁడుఁదన్నుగొల్వరా।
వశజనమానసప్రియుఁడు - వచ్చిచరింపుచుదండకాటవిన్।
విశదగతిన్వసించెనతి - విశ్రుతపంచవటీతటంబునన్॥ ౪౫॥

గీ. అంతమారీచవిరచిత - వ్యాజయుక్తి।
రాజసుతులనువంచించి - రావణుండు।
తపసివేషంబుఁగైకొని - ధర్మమెడలి।
జానకీదేవినిహరించె - సాహసమున॥ ౪౬॥

మ. అనఘుండంతటరాఘవేశ్వరుఁడర - ణ్యక్షోణులన్ మేదినీ।
తనయాన్వేషణమాచరించుచుసము - ద్యల్లీలఁగాంచెన్ మహా।
స్వనదంభోజవసద్ద్విరేఫబకహం - సక్రౌంచవంద్యుక్తిగుం।
ఘనకుంభజ్జలరాట్ప్రభాభవనముం - బంపాసరోరాజమున్॥ ౪౭॥

వ. మఱియు నాసరోవరంబున సభరితబిసఖండంబులు భుజించుతరి నెడనెడం బొడము పిపాసవలన శతపత్రపాత్రనిక్షిప్తమకరంద పానీయంబులు గ్రోలుచు నుద్వేలానురాగంబునం దద్బిందుకణం

మధేనువు చందంబునం, గల్పవృక్షంబువడువున, చింతామణి తె
రంగున, సేతుస్నానంబు సకలపురుష మనోవాంఛితార్థంబులొ
సంగు. కావునం జేసి సేతుయాత్రం గావించ సమర్థుండుగానివాండు,
శిష్టులగు విప్రుల ధనంబు యాచింపునది వారలియ్యకేని క్షత్రి
య వైశ్యశూద్రుల నైన యాచించి యెవ్విధంబుననైన ధనంబు వడసి సే
తుస్నానంబాచరింపవలయు. ఎవ్వండేని సేతుయాత్రాపరునకు ధన
ధాన్యవస్త్రాదికంబులిచ్చి ప్రవర్తింపం జేయు నతనికి నశ్వమేధాది
యజ్ఞఫలంబునుం, జతుర్వేదపారాయణ పుణ్యఫలంబునుం, దులా
పురుషముఖ్య మహాదానఫలంబును సిద్ధించు బ్రహ్మహత్యాది పా
తకంబులు దొలంగు సర్వకామంబులు ఫలించు. పరిగ్రహించు
వాండును బ్రతిగ్రహదోషంబు లేక తత్తుల్య ఫలంబు వడయును.

గీ. సేతుయాత్రార్థమరమా-ర్జించిపిదపం।
జననిలోభికిం దత్సేతు-వునకు నేగు।
వానికిచ్చెదనని యియ్య-లేనిలోభి।
కరయ భూసురహత్యయౌ-నండ్రుఋషులు। ౩౭॥

క. ధనవంతుండయ్యుదరి।
ద్రునిగతి నెవ్వాఁడు వేఁడం-దొడంగునే లోభం।
బున సేతుయాత్రకొఱకున।
తనినిన్ ద్విజహంతయండ్రు-తత్త్వవిధిజ్ఞుల్॥ ౩౮॥

క. మానక నరుఁడే వెరవుల।
చేనైన స్సేతుయాత్ర-సేయందగు ధా।
త్రీనిర్జరునకశక్తుల।
నూనధనంబిచ్చిపంప-నుచితముధరణిన్॥ ౩౯॥

ఉత్సాహము. కృతయుగమునమ్ముక్తిదొరకు-నెఱుక చేజ నాళికిం।
గ్రతువులొసంగుముక్తి త్రేత-కడమరెండుయుగముల।
న్వ్రతతదానములలభించు-విమలసేతుతీరమం।
చివిధమునముక్తిగలుగఁ-జేయునాల్గుయుగముల।

చుట్టంబులంగలసి ప్రమదంబున సుఖక్రీడలం బొదలు బాతువుల వలనను, నభిరామంబై నీలకంఠకాళిమచ్ఛాయాదాయాదమేదుర దళ విసర విలసిత నవకువలయ సమాజసౌరభ్య సంభరితంబును; పథికజననాసాపుటస్ఫుటతరానందసంధాయక పరిమళమిళితస్వరాగ పుంజమంజుల కంజాత సంజాత మధురమధూళీమాధుర్య రసికమధుకర నిరంకుశ ఝుంకార కోలాహలసంకులంబును, సరస సంగీత సమాకర్ణన సమ్మోదమాన జలదేవతాప్రసాదలబ్ధ మధుకరాధీన తప్తకాంచన పానచషక తరఙ్గచిత కోకనద విరాజమానంబును, పాశపాణిపరివృఢ పర్యటత్పాండురాఖండ యశోమండల సంభావనాస్పద కుముదసముదయ ప్రభాపరిపూర్ణంబును, తీరభూరమణీయ కుసుమిత లతానికేతన మకరకేతన కేళీరసానుషక్త శబరకాంతాపరిశ్రాంతిహరణ ప్రవీణ విమలజలశీకరకిరత్సరసిజరజస్సుగంధిగంధవాహంబును, జలవిలోకిత ప్రతిబింబ శాఖిశాఖాగ్ర ప్రత్యగ్రపల్లవగ్రహణార్థ పతిత పరిభ్రాంత పరభృత నిర్వ్యాజాక పంచబాణప్రేరిత మారుతప్రయుక్త నిశ్రేణీకృతకూలపాదప విశాలశాఖావళిచ్ఛన్నంబును, దావపావకదహ్యమాన కాలాగరు ధూమమాలికాకాళికాలోకన ప్రహృష్యన్మద మయూర నటనానురూప భృంగాంగనాసంగీతభంగిసంగత సముత్తుంగతరంగ మృదంగనాదగుంభనకదంభితంబును, మత్తవేదండ శుండాదండ చుళికితప్రోజ్జిత పుష్కరచ్ఛటానిర్వాపిత వనవాతోద్ధూత నభశ్చుంబినీ బిడాంబుజరాజి పరాగంబును, కోమలశ్యామల బాల తృణాంకుర చర్వణ సంజనిత పిపాసాపరవశ సమాయాత పీత విశ్రాంత వాతాయుయూథ సమాశ్రిత సవిధవివిధ పాదపచ్ఛాయాతలంబును, సుందరారవింద మందిరవిహారదిందిరాసత్కారకారి వనదేవతా విశ్రాణిత మహోపాయనాస్తరణారాంకవపట శంకాకరజలోపరి పరిమ్యత్తాను తటప్రరూఢకదంబమంజరీకుసు

బులు వరటీసముదాయంబులకుఁ జంచచ్చంచూపుటంబుల నొసం గిన నదియు వాత్సల్యంబునం గిశోరనికురంబవదనంబులకు మంద ప్రకారంబున నందించుచున్నం గనుంగొని పరమహర్షవికస్వర కంఠంబులై కలకలనాదంబులు గావింపుచుం గాంచనచ్ఛాయాపం చకగరుదంచలక్షేపంబు సేయుచు, మనోహరమందగమనంబులం బుండరీకషండంబులం గ్రీడ గావించు రాజహంసంబులవలనను, కంఠదఘ్న నీరపూరంబున నపారకౌతుకంబున నోలలాడు చెంచు సుబ్బెతల కవుంగిళ్ళ డాఁగిలిమూఁతలాడు బెడంగు చిబ్బెంపు గబ్బిసుబ్బలు గనుంగొని స్వబంధుచక్రమిథునంబులు వారిచేతం బట్టువడెననితలంచి తమ్ముంబట్టుకొందురోయను శంక పుట్టి కోకిల నికాయంబులతోడ నెగసి పెరచోటులకుం జని యచ్చట భయం బుదక్కి చక్కొరవిలుకాని కేళిం దేలుచుం దమబాంధవుండగు మార్తాండునిం బొగడుచు వడువున రుతంబులు సేయుచుఁ దోయంబుల మునింగి తేలుచు నభిమతగతుల వర్తించు చక్రవాకంబుల వలనను, నికటవిపినతరుమూల కుశాసనాసీనమౌనిరాజులం జూచినేర్చిన యవియుంబోలె మునివృత్తివహించి వనవాసులై స్వచ్ఛత గలిగి ధ్యానపరాయణంబులై హారాన్నిరసముత్పతన్మత్తమీనంబులు రభసంబున నతిదీర్ఘత్రోటిపుట నికటంబుల వ్రాలిన వానిం బట్టి కబళించి యదృచ్ఛాలాభసంతుష్టాంతరంగంబుల సుఖించి మెలంగుచున్న బకంబులవలనను, పునఃపునఃకృతసురత సముదిత క్లమంబునం దిర్యగావర్తితకంధరంబులై శిరంబులు గరుత్పరంపరలం గప్పి యేకపాదస్థితిం జెంది తీరభూముల నిదురబోవుచున్న తటిం గేళీరత సంయమి కన్యకాజనంబులు ఫేనపుంజభ్రాంతిం దమ్ముం బట్టికొని చన నుద్యోగించునంతలోనం దదీయ కరకమల సంస్పర్శంబునం బ్రబోధంబునొంది, బెదరి బెదరి చూచి యుల్లంఘించి తొంటి తమ విహారణస్థలంబుల వ్రాలి జాలింబడు తమ

గనుఁగొని వెసనగ్ని సాక్షి-కంబుగ సఖ్యం।
బొనరిఁచి వాలిం జంపుదు।
నని విభుఁడు ప్రతిజ్ఞఁజేసె నర్క-సుతుండున్॥ ౫౦॥

వ. సీతాదేవిం దోడితెచ్చెదనని ప్రతిజ్ఞపలికె నిట్లన్నరేశ్వర వానరేశ్వ
రులు సమయంబుఁ గావించి పరస్పరంబు విశ్వసించి నితాంతసం
తోష సమన్వితులై ఋష్యమూక గిరిశిఖరంబునఁ గూర్చుండి రంత.

క. గిరినిభ దుందుభి కాయము।
బరువడి రాఘవుఁడు జిమ్మె-బహుయోజనముల్।
చరణాంగుష్ఠనఖంబున।
హరిసూనుని మదికిఁ బ్రత్య-యము పుట్టుటయున్॥ ౫౨॥

గీ. మఱియు నతనికి నమ్మిక-మదిజనింపఁ।
గడఁకతో వింటనొకతూఁపుఁ-దొడిగి సప్త।
సాలములు నేలఁ గూలంగ-లీల నేసె।
రాఘవుఁడమోఘతర బాణలా-ఘవుండు॥ ౫౩॥

ఉ. ఆపటువిక్రమంబుఁ గని-యద్భుతమందిది నేంద్రసూతి సీ।
తాపతితో డనిట్లనియె-దక్షుఁడ వీవు సఖుండ వౌటన,
న్నాపురుహూతముఖ్యసుర-లైనఁ జయింపఁగ లేరు చిత్తసం।
తాపము దీరెఁ బజ్క్తిముఖు-దైత్యునిఁ ద్రుంచెద సీతఁ దెచ్చెదన్॥౫౪॥

క. అనవుడు రఘునాథుఁడు నె।
మ్మనమున ముదముప్పతిల్ల-మార్తాండతనూ।
జని జానుజసహితుండై।
చనియెం గిష్కింధకపుడు-సరభసవృత్తిన్॥ ౫౫॥

సీ. అంతఁ గిష్కింధాగు-హాముఖంబున నిల్చి,
రవిపుత్త్రుఁడుగ్రగ-జాకఁ గొరి।
ప్రళయజీమూతంబు-పగిది గర్జిల్లెనా,
ధ్వనియాలకించియ-వ్వాలిగినిసి।

మకేసర విసరంబును, వరుణరాజానుచర మకరనికర మత్స్య కచ్ఛపకుళీర ప్రభృతి సకలజలజంతుసంతాన సంతతసంచార సంకులంబును నగుచు, గగనంబుభంగి రాజహంసభరితంబై, విష్ణుజఠరంబుగతి భువనపరిపూర్ణంబై, అలకానగరంబు తెఱంగున శంఖమకరకచ్ఛప పద్మమండితంబై, క్షీరసాగరంబుమాడ్కి మధురామృతస్థానంబై, ఛందశ్శాస్త్రంబువోలె విచిత్రవృత్తశోభితంబై, [illegible]క్రియాలఘుజీవనంబై, సాధుజనచరితంబుకరణిపంకరహితంబై, [illegible]ంబువిధంబుఁ జక్రసహితంబై, స్వర్గంబుభాతివాసవ సమృద్ధిసంపన్నంబై, సుందరీగళంబురీతి జలజభాసురంబై, ధనికభవనంబు ప్రకారంబునం గమలాభిరామంబై రాజాస్థానంబుకైవడి కవివాగ్గుంభితంబై, సముద్రంబువోలెఁ గువలయాభరణంబై, కోణపదిగ్గజంబులాగునం గుముదాశ్రితంబై, యొప్పుపంపాసరోవరంబు గనుంగొని తత్తీరంబున. ౪౩॥

సీ. జానకీపతియొక్క-వానరుం గాంచెన,
క్కపియును రాముని-గాంచి మ్రొక్కి।
యయ్య మీ రెవ్వర-ంచడుగ వానికిఁ దన,
వృత్తాంతమంతయు-విస్తరించి।
యనఘ నీ వెవ్వండ-వనిఁ గౌసల్యాత్మ,
జునకు నిట్లనియెన-వ్వనచరుండు।
దేవర యేను సు-గ్రీవుని సచివుఁడ,
హనుమంతుఁడను వాఁడ-ననిలసుతుఁడ।

గీ. చెలిమి మీతోడ సేయంగఁ-దలఁచి భాను।
సుతుఁడు పుత్తెంచె నన్ను మీ-రితని కడకు।
వేగ విచ్చేయుఁడని నభూ-విభుఁడు లెస్స।
యనుచు సౌమిత్రియును దాను-నచటి కరిగె॥ ౪౪॥

క. ఇనపుత్త్రుని విడుద మొప్పం।

బునమరలివచ్చెయాసతి।
పనిచినమానికము రామ-భద్రునకిచ్చెన్॥ ౬౨॥

వ. ఇట్లు హనుమంతుండిచ్చిన యామాణిక్యంబుం గనుంగొని హర్ష శోకపరవశుండై యప్పశుపతిచాపభంజనుండు సౌమిత్రిసుగ్రీవాంజనేయ నలనీలజాంబవత్ప్రముఖ కపివీరులతోడం గూడి యభిజిన్ముహూర్తంబునం బ్రయాణంబువెడలి వివిధగిరి సరిదరణ్యంబులు గడచిచనిముందట ౬౩॥

చ. కనియెరఘూద్వహుండుకట-కసలగాఢచరత్కరీంద్రసం।
జనితమదప్రవాహపరి-సర్పదమందసుగంధసాంద్రమున్।
ఘనమణిశృంగగానకల-నారతదేవవధూనిషాదని।
స్వనరచనాక్రమశ్రవణ-చండమృగేంద్రమునమ్మహేంద్రమున్॥

గీ. అమ్మహేంద్రధరిత్రీధ-రమ్ముగడచి।
చక్రతీర్థంబునకునేగి-జనవిభుండు।
పొసంగనచటవసించెన-ప్పుడుదశాస్యు।
ననుజుఁడైనవిభీషణుం-డటకువచ్చె॥ ౬౪॥

వ. నలుగురు మంత్రులతో నటకువచ్చిన యమ్మహాత్మునిఁజూచి సుగ్రీవునకు గూఢచారుండను శంకవొడమి రఘువీరుండతని హితసముచితచేష్టలరసి దుష్టుండుగాఁడని తెలిసి సంభావించియవ్విభీషణునకు సకలరాజ్యపట్టాభిషేకంబు సేయించి రవిపుత్త్రునట్లమంత్రిప్రవరుంజేసి చక్రతీర్థంబుడాసి. ౬౫॥

క. చింతింపుచు రామమహీ।
కాంతుఁడుసుగ్రీవుఁడాది-గాఁగలకపిసా।
మంతులకుననియెనీదు।
ర్దాంతపయోరాశియెట్లు-దాఁటుదమింకన్॥ ౬౬॥

క. జలనిధిదుస్తరమిక్కపి।
బలములసంఖ్యమ్ములేయు-పాయముమనకుం।

రయమున నంతఃపు-రంబు వెల్వడి వచ్చి,
యనుజునితోడఁగ-య్యంబొనర్చె।
బెట్టిదంబుగ వాలి-పిడికిట సుగ్రీవుఁ,
బొడిచినఁగడు నొప్పి-బడి తొలంగి।

గీ. చనియె దశరథరాజనం-దనునికడకు।
నమ్మహీజాని సుగ్రీవు-నరుత నొక్క।
కుసుమమాలిక గదియించి-గురుతు చేసి।
యపుడు పురికొల్పె వెండియు-నాలమునకు॥ ౫౬॥

వ. ఇట్లు పురికొల్పుటయు సుగ్రీవుండు కిష్కింధా ద్వారంబుఁ జేరి భూరిగర్జితంబున వాలిం బిల్చి యతనితోడ బాహుయుద్ధంబు సేయుచుండె నంత ౫౭॥

క. చాపమున శరముఁ దొడగి మ।
హీపతి నిండారదిగిచి-హెచ్చిన వీర్యా।
టోపమునఁ గూలనేసె విభు।
జాపటు విక్రమ వినోద-శాలిన్ వాలిన్॥ ౫౮॥

ఆ. అట్లు వాలి నిహతుఁ-డైన కిష్కింధకు।
నరిగి సకల వాన-రాధి రాజ్య।
పట్టబద్ధుఁడగుచుఁ-బద్మాప్తసూనుఁడు।
ద్వేలహర్షజలధి-నోలలాడె॥ ౫౯॥

శా. అంతన్ భాస్కరనందనుండు కపిసే-నాన్వితుండై రామభూ।
కాంతాగ్రేసరు పాదసన్నిధికి వే-డ్కన్ వచ్చి ధీరున్ హనూ।
మంతుం బిల్చి ధరాత్మజాన్వేదుకస-న్మానంబుతోఁ బంపెన।
త్యంతాటోపసమగ్రుఁడై యతఁడు శ-క్రాద్రుల్ నుతుల్ సేయఁగన్॥

క. వనరాశి దాటి లంకకుఁ।
జని సీతం జూచి పవన-సంభవుఁడు రయం।

తరల. అరిపురాంతకచాపభంజనుఁ-డానతిచ్చినవాక్యముల్।
వినికృతాంజలులైవలీముఖ-వీరులర్కసుతాదుల।
య్యనఘుశీలునితోడనిట్లని-రయ్యనావలుదెచ్చెదం।
పెనయఁదెప్పలుగట్టిదాఁటెద-మిమ్మహాలవణాంబుధిన్॥ ౨౪॥

వ. అప్పుడుకపిసేనలనడుమనిలచి విభీషణుండిట్లనియె. ౨౫॥

క. శరధిన్ దశరథసూనుఁడు।
శరణొందుటసముచితంబు-సగరకృతంబీ।
కరుణాలయంబుతత్కుల।
పరిపాలకుఁడగుటఁదోడు-పడురామునకున్॥ ౨౬॥

సీ. అనవుడురఘురాముఁ-డగచరవీరుల,
నాదరింపుచుఁబల్కె-ననఘుఁడాగ।
తెప్పలచేఁగపు-లిప్పయోనిధినూరు,
యోజనంబులుదాఁట-నోపువారె।
పెక్కునావలుగల్గ-వికపిసేనకు,
వైశ్యులగతిమన-వంటివారు।
కలములచేనబ్ధి-గడతురేగడచునో,
నెడచేసిపగవార-లిడుముసేతు।

గీ. రట్లుగావునమీయుపా-యంబునాకు।
సమ్మతముగాదుమతివిభీ-షణునిపలుకు।
మదికినింపగుచున్నది-మార్గసిది।
కర్థితోనిప్పయోధిను-పాస్తిసేతు॥ ౨౭॥

గీ పెంపుతోనిట్లుతోఁ్రిపఁజూ-పింపకున్న।
ననలగంధవహాత్యుజ్వ-లాస్తదీయ।
భాసురామోఘుదివ్యాస్త్రి-పటలమునకు।
నిమ్మహోదధిగురిజేసి యేపడంతు॥ ౨౮॥

గలదియ్యెడ మర్కటసే।
నలతోడం గూడియిప్వ-నధిదాటించనగు॥ ౧౭॥

మ. అతిగంభీరపయఃప్రపూరముసము-ద్యన్మత్స్యసంచారము।
ద్ధతనక్రగ్రహచక్రఘోరముమహా-ధావత్కుళీరంబనా।
రతవాతాహృతనీలనీరధరవా-రంబియ్యకూపారమే।
గతిచేనిప్పుడుదాఁటువారమువనౌ-కస్సైన్యముల్ గొల్వఁగాఁ॥

మ. ప్రళయాంభోధరగర్జితప్రతిభటప్రస్ఫీతనిర్ఘోషదో।
హలమైదుస్సహబాడబజ్వలనగా-ఢార్చిచ్ఛటాక్రాంతమై।
విలుఠద్వీచిఘటాపటుప్రహరణో-ద్వృత్తాభ్రమైయున్నయి।
జ్జలధిందాఁటనుపాయమెద్దివగునీ-శాఖామృగశ్రేణికిఁ॥ ౧౯॥

క. శతయోజనవిస్తారం।
బతిఘోరముతిమితిమింగి-లాకరమంతే।
ర్గతనగమగునీసరితాం।
పతిఁగడువఁగవశమెమనకు-మతిచేనైనఁ॥ ౨౦॥

గీ. తలఁచిచూడంగవిఘ్నముల్-తరచుగలవు।
పుడమికన్నియ వేరీతిఁ-బడయువాఁడ।
నధికసంకటమిచటసం-ప్రాప్తమయ్యెఁ।
గార్యసిదికుపాయంబు-గానరాదు॥ ౨౧॥

గీ. అకటరాజ్యంబుగోల్పోయి-యడవిఁజేరి।
తండ్రిపోకకువగచిభూ-తనయఁబాసి।
యెంతయునుగాసిఁబొందితి-మంతకన్నఁ।
గడుఁబ్రయాసంబుమున్నిరుఁ-గడచుతెరఁగు॥ ౨౨॥

గీ. నీవురావణుదెగటార్చి-నిఖిలదోష।
శాంతికైగంధమాదన-శైలమునకు।
నరుగుమనిమున్నుగుంభజుం-డానతిచ్చె।
నమ్మహామునిభాషణం-బనృతమగునె॥ ౨౩॥

మొనసియున్న యీస-ముద్రినిపడఁగింతు।
బాణవహ్ని శిఖల-పాలుజేసి॥ ౮౫॥

క. భూభారకరసురారిగ।
ణాభీలంబైనయీమ-హాంభోనిధిసం।
క్షోభితమొనరించెదఁగీ।
లాభీకరసాయకానా-లస్ఫురణమునన్॥ ౮౬॥

వ. ఇట్లుపలికి కోదండపాణియుం గోధపర్యాకులేక్షణుండునై రఘుకులాధ్యక్షుండు త్రిపురసంహరణోద్యుక్తుండగు రుద్రుండువో లెఁగనుపట్టి చాపాకర్షణంబుఁజేసి శరంబులువిగుడించి జగంబులుగంపింప నతినిశితోగ్రవిశిఖంబులు మఱియును సముద్రంబునం బ్రయోగించిన నవియును బ్రజ్వలింపుచు ఘోరంబులై దశదిశలు వెలింగింపుచు మహాదానవసంకులంబగు సాగరంబుప్రవేశించెనం తసముద్రుండు భీతచిత్తుండై కంపింపుచు నక్కు లేకపాతాళంబు వలన వెడలివచ్చి కృతాంజలియై రాఘవునిశరణంబుఁజొచ్చి యిట్లనిస్తుతించె. ౮౭॥

క. సురబృందసేవ్యములు సుఖ।
కరములహల్యోగ్రశాప-ఖండనరేణూ।
త్కరకలితములగునీపద।
సరసిజములుగొలుతురామ-చంద్రమహాత్మా॥ ౮౮॥

సీ. దండంబుతాటకా-తనువిదారణనీకు,
ప్రణతికౌశికయాగ-రక్షనీకు।
శంకరచాపభం-జనసమున్నతినీకు,
నభివాదనంబుమ-హాత్మనీకు।
జమదగ్నిసుతగర్వ-శమనజేజేనీకు,
నంజలిదైత్యసం-హారనీకు।

క. అనిపలికి సానుజుండై।
జనకసుతావల్లభుండు-శాస్త్రోక్తవిధిన్।
వనధికి నెదురుగ నయ్యెడ।
ఘనకుశతల్పమున నుచిత-గతిశయనించెన్॥ ౨౯॥

క. మేదురదర్భాస్తీర్ణమ।
హోదధితీరమున రాఘు-వోర్వీనాథుం।
డాదరమున శయనించెన్।
వేదిపయి న్వెలుఁగు జాత-వేదుఁడుబోలెన్॥ ౩౦॥

చ. సురుచిరశేషభోగనిభ-శోభితసవ్యభుజోపధానుఁడై।
నరపతి నవ్యదర్భశయ-నంబున నొప్పఁగఁ బవ్వళించి తా।
త్వరమతితోడ సాగరుని-పాస్తియొనర్చుచు నుండెఁ గావిభా।
వసులోకమూడు సూర్యకుల-వర్యునకుం గడిచెం గ్రమంబునన్॥

వ. ఇట్లు త్రిరాత్రోషితుండై నయమార్గంబున దలక మార్గలాభంబుగోరి వారాశి నుపాసించిన నతండు మూఢభావంబునం బొడజూపకున్నం గోపరక్తాంతలోచనుండై రఘువీరుండు లక్ష్మణునితో నిట్లనియె.

క. పాయక నయమోఘతరమ।
త్సాయక నిర్భిన్నమకర-సముదయములచేఁ।
దోయధి నిరుద్ధసలిలం।
బైయుండఁగఁ జేతు నిప్పు-డతివేగమునన్॥ ౩౩॥

మ. అనుజా నన్ను సమర్థుఁగాఁ దలఁచెనీ-యంభోనిధానంబు దు।
ర్జనుచో టన్నహసంబు యుక్తము గునే-సామంబు చేనాత్మద।
ర్శన మీనోపఁడు సాగరుండు వెసన-స్త్రత్తూర్ణ క్రూర బాణాగ్నిచే।
తను శోషింపఁగఁ జేతుఁ గోతులకుఁ బా-దన్యాసముల్గల్గఁగాన్॥ ౩౪॥

ఆ. మేరమీఱి నిక్కి-మిన్నందితరగలు।
నలమి యెల్లదిక్కు-లాక్రమించి।

గలితభవద్గుణవర్ణన।
మలవిరసౌమావంటిజడుల-కాదిమపురుషా॥ ౯౩॥

గీ. భూజలాదికమగుపంచ-భూతతతికి।
నెద్దిసైజంబుగారచి-యించెధాత।
యట్టికట్టడిమీదువక-నియమిలుదు।
మత్స్వభావముగాధన్య-మహిమసుమ్ము॥ ౯౪॥

క. రాగమునలోభమునభయ।
యోగంబుననైననన్యయోచితధర్మ।
త్యాగముకర్తవ్యముగుణ।
సాగరయీభాషణంబు-సత్యముగాదే॥ ౯౫॥

క. వనచరసేవలులంకకుఁ।
జనుటకునేనాచరింతు-సాహాయ్యమునీ।
కనిపిన్నపంబుఁజేసిన।
జనపతియిటులానతిచ్చె-జలనిధితోడన్॥ ౯౬॥

సీ. తరుచరవాహినీ-పరివారములతోడ,
జనియెడలంకక-శంకవృత్తి।
నిప్పుడజనపూర-మింకించితెరువిమ్ము,
నావుడిట్లనియెన-దీవిభుండు।
సావధానుండవై-యవధరింపుముదేవ,
వినిసేయవలసిన-పనియొకర్చ।
మయ్యనీయాజ్ఞని-ట్లాచరించితినేని,
కార్ముకవిద్యాప్ర-గల్భులైన।

గీ. ఘనులునిటువలెనియమింపఁ-గలరునన్ను।
గానఁదరణార్థమొక్కటి-గలదుపాయ
మదివచించెదవిశ్వకర్మా-త్మజుండు।
బాహుబలశాలిఁబేరు-నలుఁడుగలఁడు॥ ౯౭॥

కేలు మోడ్చి కృపాల-వాలమానసనీకు,
వందనంబు మునీంద్ర-వరదనీకు।

గీ. రూక్షఖరదూషణత్రిశి-రోనిశాట।
గహనదహనాయమానభీ-కరశరాస।
ముక్తదివ్యాస్త్రసముదాయ-మొక్కె నీకు।
శరణు రఘురామ నిఖిలదు-ర్జనవిరామ॥ ౮౯॥

గీ. రఘుకులంబున దేవకా-ర్యంబు సేయ।
నవతరించిన శారికి నా-రాయణునకు।
బుండరీకాక్షునకు జగ-న్నాథునకును।
భక్తిచే మ్రొక్కెదను రామ-భద్ర నీకు॥ ౯౦॥

క. కోపంబు సంహరింపుము।
నీపదకమలములు గొలిచి-నిలిచిన నన్నున్।
జేపట్టుము మ్రొక్కెద నా।
చాపలము సహింపు రామ-సద్గుణధామా॥ ౯౧॥

వ. దేవా మహానుభావా! భావజజనక, జనకసుతా మనోహర, హరవిరించి పురందరాది సురపూజిత, జితదానవ, నవజలధరనీల, నీలకంఠచాపభంజన, జననాదివికారరహిత, హితమితసత్యమృదు మధురభాషాధురంధర, ధరణీభారహరణార్థకృతావతార, తారకబ్రహ్మస్వరూప, రూపలావణ్యవిలాసవినిర్జితకోటికందర్ప, దర్పాంధబంధకంధసింధురమృగరాజ, రాజశేఖర, ఖరదూషణాది రాక్షససంహార, హారకేయూరకిరీటకుండల కంకణాద్యలంకార శోభిత దివ్యమంగళవిగ్రహ, గ్రహరాజవంశాభిరామ, రామ, నావిన్నపంబుఁ జిత్తగింపుము, నా నేరములు సహింపుము. నా ప్రార్థనంబుఁ గైకొనుము, నన్ను రక్షింపుమని మఱియు నిట్లనియె. ౯౨॥

క. పలువదొర వేయు మోముల।
గలిగియు నీగుణము లెన్నఁగా లేఁడనఁగాఁ।

పంచామృతస్నాన-భవ్యకృత్యముదీర్చి,
గంధంబలందియ-క్షతములొసఁగి।

గీ. లలితదూర్వాంకురంబులు-నలినకుముద।
చంపకాశోకపున్నాగ-జాతివకుల।
పాటలాదిప్రసూనము-ల్బత్తి నొసఁగి।
ధూపములదీపములనుసం-తుష్టిసలిపి॥ ౧౦౩॥

వ. అనంతరంబ జంబూ రంభా కపిత్థ ఖర్జూర పనస నారికేళ బదరీ చూతఫలపుండ్రేక్షుగోక్షీరద్రాక్షారసక్షౌద్రఘృతపాయసమోదకాపూప బహువిధభక్ష్యసమన్విత మహోపహారంబులు సమర్పించి సకలోపచారంబుల సపర్యగావించి యనేక ప్రకారంబులం గైవారంబులొనర్చి గణపతిం బ్రసన్నునిం జేసి. ౧౦౪॥

గీ. అంతమిథిలేశకన్యకా-ప్రాణనాథుఁ।
డచటనున్నమహాదేవి-నాదిశక్తి।
మహిషదానవమర్దని-మహితచరిత।
నధికభక్తినిఁగొల్చిత-దాజ్ఞవడసి॥ ౧౦౫॥

క. వాణీపతిముఖసురసం।
త్రాణైకధురీణమైన-తనహస్తమునన్।
క్షోణీనాథుఁడునవపా।
షాణస్థాపనముఁజేసె-జలనిధిలోనన్॥ ౧౦౬॥

క. ఈరీతిసేతుబంధ।
ప్రారంభముఁజేసిరామ-భద్రుఁడుదన్వ।
త్తీరంబునవలరచితమ।
హారమ్యసుభద్రపీఠి-కాసీనుండై॥ ౧౦౭॥

సీ. బలవంతులైనట్టి-ప్లవగవీరులఁజూచి,
సేతునిర్మాణంబు-సేయుఁడనిన।

గీ. శిల్పిసమ్మతుఁ డధికుఁ డ-నల్పబలుఁడు।
హరికులశ్రేష్ఠుఁ డతఁడు నా-యందు వైచు।
తృణశిలాదారుబృంద మె-ద్దికధరింతు।
నదియు దృఢముగ సేతు వై-యమరియుండు॥ ౯౮॥
క. ఆ సేతుమార్గమున సే।
నాసహితుఁడవై నిశాట-నాథుని పురిక।
బ్జాసనవందితచరణా మని।
యా సాగరుఁ డరిగె నంత-నంతర్హితుఁడై॥ ౯౯॥
ఉ. అంతట జానకీరమణుఁ-డంచిత బాహుబలున్ నలున్ దృఢ।
స్వాంతు నిఁ జూచి రమ్ము కపి-వర్య రచింపుము సేతుబంధమ।
త్యంతదృఢంబుగా జనకు-నంతటివాఁడవు శిల్పశక్తిచే।
శ్రాంతవినమ్రలోకనుతయ-శంబులు జేకురు నీకు నీక్రియన్॥ ౧౦౦॥
చ. అనవిని జానకీపతికిఁ-బ్రాంజలియై పలికెన్నలుండు మ।
జ్జనకుఁడు విశ్వకర్త కడుఁ-జక్రిని మందిరశైలసీమమ।
జ్జననికి ముందు దా వరము-సంగెను మత్సమవీర్యుఁ డైన నం।
దనుఁడు జనించు నీకనుచుఁ-దామరసప్రియవంశదీపకా॥ ౧౦౧॥
క. ధీరుఁడగు విశ్వకర్మకు।
నౌరసపుత్త్రుఁడను శక్తి-నతనికి సముఁడన్।
వారక నేసర్తింవెద।
పారావారమున సేతు-బంధన మధిపా॥ ౧౦౨॥
సీ. అనివిన్నవించిన-విని యన్నరేంద్రుండు,
శుభవాసరంబున-శుభముహూర్త।
సమయంబునందుఁ గుం-జరరాజవచనులం,
బోడరు హేరంబు-వేనవేద్య।
నావాహనముఁ జేసి హరిమాణిక్యసిం,
హాసనంబున నుంచి-యర్ఘ్యపాద్య।

గీ. రూఢిరఘుపతి చేతనా-రూఢమైన।
నలవినిర్మిత సింహాస-నంబుఁ గాంచి।
మ్రొక్కునెవ్వాఁడు పులకిత-మూర్తియగుచు।
నతనికిలభించుమోక్ష సిం-హాసనంబు॥ ౧౧౩॥

గీ. తనరుఁ బడమటికోణంబు-దర్భశయ్య।
తూర్పుకోణంబు మెఱుఁగుసు-దుర్గపురము।
సేతుమూలంబులని రెండుఁ-బాతకార్తి।
భంజనసమర్థములు మహా-పావనములు॥ ౧౧౪॥

క. సీతారామునిఁ బరమ।
జ్యోతిర్మయు నాత్మఁ దలచు-చున్నన్గవి।
ఖ్యాతశుభహేతువునకున్।
సేతువునకు నరులు ప్రణుతి-సేయఁగవలయున్॥ ౧౧౫॥

శ్లో॥ రఘువీరపదన్యాస పవిత్రీకృతపాంసవే।
దశకంఠశిరచ్ఛేద హేతవే సేతవే నమః॥ ౧౧౬॥

శ్లో॥ సేతవే రామచంద్రస్య మోక్షమార్గైకహేతవే।
సీతాయామానసాంభోజ భానవే సేతవే నమః॥ ౧౧౭॥

క. అనుమంత్రములు పఠించుచు।
మునుపుగ దైర్ఘికులు సేతు-మూలంబుఁ గనుం।
గొని సాష్టాంగనమస్కృతు।
లొనరింపఁగవలయు భక్తి-యోగము పేర్మిన్॥ ౧౧౮॥

వ. ఈప్రకారంబున శ్రీరామునిచేత నిర్మితంబగు సేతుబంధంబున ననే
కకోటి తీర్థంబులుగలవు. వానినామంబులు, సంఖ్యయును వాక్రు
చ్చివర్ణింప శేషుండును సమర్థుండుగాడు. చతుర్వింశతి తీర్థంబు
లు ప్రధానంబులైయుండు. చక్రతీర్థంబును, బేతాళవరదంబును,
పాపవినాశనంబును, సీతాసరంబును, మంగళతీర్థంబును, అమృ
తవాపియు, బ్రహ్మకుండంబును, హనూమత్కుండంబును, అగ

నట్లవాయునుగరు-డానిలవేగులై.
నలుగడనున్నకా-నలకునేఁగి।
గిరులునుదరులును-గిరిశృంగములుఁ బరు,
శాఖులు దారుపా-షాణతతులుఁ।
దృణభారములుసారె-దెచ్చినవానినిఁ,
గైకొనియలవిశ్వ-కర్మసుతుఁడు।

గీ. నలుఁడు మున్నీటిపైఁ జేర్చి-నిలిపిశిల్ప।
సమయపదతిదశయోజ-నములుపరుపు।
నెమ్మిశతయోజనంబులు-నిడుపునమర।
సేతువొనరించెనధికసు-స్థిరముగాఁగ॥ ౧౦౮॥

క. బుధులునుతింపఁగలవణాం।
బుధిపైఁగట్టించెఁ బదిల-ముగ రాఘవుఁడి।
వ్విధమున సేతువులంకా।
పథిగానలముఖ్యకీశ-వర్యులచేతన్॥ ౧౦౯॥

గీ. ఇట్టిసేతువునకుఁ జని-యెట్టిపాప।
కర్తలును ముక్తదోషులై-ధర్మయుక్తి।
నఖిలవాంఛితభోగంబు-లనుభవించి।
ముక్తిఁ గాంతురు తాపస-ముఖ్యులార॥ ౧౧౦॥

క. దానతపోవ్రతహోమవి।
ధానంబులచేఁ బ్రసన్న-తం జెందఁడుగా।
రీనాయకుండు సేతు।
స్నానంబునఁ జెందుకరణి-సన్మునులారా॥ ౧౧౧॥

క. భానునితేజముతోడస।
మానంబగు తేజమొకటి-మతిలేనిగతిన్।
జ్ఞానప్రదమగు సేతు।
స్నానమునకు సాటిపుణ్య-చయమున్నదియే॥ ౧౧౨॥

బులనశింపఁజేయుటఁ బాపవినాశంబనఁ బొప్పె. రాఘవప్రత్యయా
ర్థంబు సీతామహాదేవి వహ్నిప్రవేశంబుఁ జేసి వెడలి వేల్పులు వొగ
డ నొక్క తీర్థంబు నిర్మించి యందు స్నానంబుఁ గావించె దానివలన
నాతీర్థంబునకు సీతాసరంబను నామంబు గల్గె నందుఁ గృతాభిషే
కుండై పాకశాసనుండు బ్రహ్మహత్యావిముక్తుండయ్యె నిది సీతాస
రోమహిమంబు. మనోజవుండను రాజు పాపకర్మవశంబున రాజ్య
భ్రష్టుండై యపవులంబడి యిడుములపాలై పరాశరమహితోపదేశం
బున సేతువుఁ జేరి మంగళతీర్థంబున మాసత్రయంబు గ్రుంకి, మహా
నుభావుండై రిపులఁ ద్రుంచి యిష్టభోగంబులు భుజించి శరీరాంతం
బునం గైవల్యంబుఁ గాంచె నందు సీతారాములు లోకరక్షార్థంబు స
న్నిహితులై యుందురు సర్వమంగళకారణంబగుట నిది మంగళతీ
ర్థంబయ్యె హిమవత్పార్శ్వంబున నగస్త్యభ్రాత భూతేశుం గూర్చి
తపంబుఁ జేసినం బ్రత్యక్షుండై విరూపాక్షుండు ముముక్షుండగు
నమ్మునిం జూచి సేతుమధ్యంబున మంగళతీర్థంబు సన్నిధి నొక్క మ
హాతీర్థంబుఁ గలదు దానియందు స్నానంబు సేయుము ముక్తిం బొం
దెదవని బోధించె నతం డట్లయేఁగి మూఁడేండ్లు స్నానంబుఁ గావిం
చి యంతముక్తిం జెందె. అగస్త్యభ్రాత యమృతుండైన కారణం
బున నదియమృతవాపి యయ్యె. తొల్లి బ్రహ్మవిష్ణువులకుఁ గలహం
బు జనించె నయ్యెడ నయ్యిద్దఱనడుమ నొక్క జ్యోతిర్మయలింగం
బుద్భవించె దాని యాద్యంతంబులు చూచినవాఁడె జగత్కర్తయ
గునని సమయంబుఁ గావించి హంసవరాహ రూపంబులు ధరించి
వారు చనిరందు గోవిందుండు మరలివచ్చి చూడనైతినని సత్యంబవ
లికె. నలువ వచ్చి లింగంబు తుదఁ జూచితినని యనృతంబు వలికె న
ది సహింపక యపూజ్యుండవు గమ్మని విధికి శాపం బిచ్చెనంత బ్రహ్మ
దేవుండు శివుఁ బ్రార్థించి ప్రసన్నుండై గంధమాదన పర్వతమం
దు యాగంబు సేయుము దీననిను మిథ్యావాదదోషంబు నశించు

సర్వతీర్థంబును, రామతీర్థంబును, లక్ష్మణతీర్థంబును, జటాతీర్థం
బును, లక్ష్మీసరంబును, అగ్నితీర్థంబును, చక్రతీర్థంబును, శివతీ
ర్థంబును, శంఖతీర్థంబును, యామునతీర్థంబును, గంగాతీర్థంబును,
గయాతీర్థంబును, కోటితీర్థంబును, సాధ్యామృతంబును, మాన
సంబును, ధనుష్కోటితీర్థంబును సేతుమధ్యగతంబులై ప్రకా
శించు. వీనిలక్షణంబులు వివరించెద. గాలవుండను మునీశ్వరుఁ
డు విష్ణుపూజాపరుండై దక్షిణతీర సముద్రతీరంబున దపంబుసే
యుచు నొక్కనాఁ డొక్కరక్కసునిచేతం జిక్కువడి కావవే
యని హరిం బ్రార్థించిన హరిప్రేరితంబై సుదర్శనచక్రం బారక్క
సుం దునిమి యమ్మునికోరినయాడ నేతీర్థంబున సన్నిహితంబైయుం
డెనది చక్రతీర్థంబనంబరగె. దానిం దలంచినవారికి గర్భవాసంబు
గలుగనేరదు. సుదర్శనుండను విద్యాధరసుతుండు గాలవముని
కన్యకం గాంతిమతియనుదానిం జూచి కామమోహితుండై కేశాక
ర్షణంబుఁ జేసిన నమ్మునియలిగి బేతాళత్వంబుఁ జెందుమని శపించె
నతం డట్లు బేతాళుండై కొంతకాలంబు పరిభ్రమించి పుణ్యవశం
బున సేతువునకుం జని చక్రతీర్థసమీపమునం గల యొక్కతీర్థంబు
తటంబున నిల్చి తజ్జలశీకరస్పృష్టగాత్రుండై శాపమోక్షంబునొంది
దివంబునకుం జనియె నది బేతాళవరదంబయ్యె. తొల్లి దృఢమతి
యను శూద్రునకు వైదికకర్మోపదేశంబునం జేసి సుమతియను విప్రుం
డు చిరకాలంబు నరకంబులనుభవించి నీచయోనులం బుట్టి క్ర
మంబున బ్రాహ్మణుండై జనించి బ్రహ్మరక్షోబద్ధుండయ్యె తద్బా
ధంబు సహించక యతనితండ్రి యగస్త్యునిశరణొంది యమ్ముని
చెప్పినచొప్పున సేతువునకుం బోయి తనపుత్త్రుని నొక్కతీర్థంబున
ముంచె నందువలన నతండు రక్షోముక్తుండయ్యె నాశూద్రుండు
ను బెద్దకాలంబు నరకంబులనుభవించి గృధ్రంబై పాడమియొక్క
నాఁడు తత్తీర్థజలపానంబుఁ జేసి పాపముక్తుండయ్యె నిట్లు పాపం

బ్రహ్మహత్య నశింపఁజేసె నాతీర్థంబు రోగదారిద్ర్య మహాపా
తకనాశనంబిది లక్ష్మణతీర్థమాహాత్మ్యంబు. రావణుం ద్రుంచి రా
ఘవుం డేతీర్థతోయంబున జటాక్షాళనంబుఁ జేసె నది జటాతీ
ర్థంబయ్యె నందవగాహంబు సేయువారికిఁ జిత్తశుద్ధి సిద్ధించునని
రాఘవుండు వరంబిచ్చె వరుణపుత్త్రుండు భృగుండును, వ్యాసపు
త్త్రుండు శుకుండును, గురూపదేశంబునం జేసి వచ్చి తజ్జలంబులం
దోఁగి చిత్తశుద్ధిఁ బడసిరి. తజ్జలావగాహమాత్రంబున మనశ్శుద్ధి సం
భవించునది జటాతీర్థాతిశయంబు తొల్లి కుబేరుం డేతీర్థంబు సేవిం
చి నిధీశ్వరుం డయ్యె నది లక్ష్మీప్రదం బగుట లక్ష్మీతీర్థం బన విఖ్యాతి
నొందె నందుఁ గృతస్నానుండై నలకూబరుండు రంభాసంభోగం
బుఁ గాంచె. ధర్మజుండునుఁ గృష్ణోపదేశంబున నిమజ్జనం బాచరిం
చి పుణ్యవైభవంబున దిగంతంబులు గెల్చి రాజసూయం బనుష్ఠించి
చక్రవర్తి యయ్యె నిది లక్ష్మీతీర్థసముత్కర్షంబు రావణవధానంత
రంబున రాఘవుండు సురముని వానర సమేతంబుగా సేతుమార్గం
బున గంధమాదనంబునకు వచ్చి సీతాశోధనార్థం బెచ్చోట నగ్ని దే
వు నావాహనంబుఁ జేసె నా ప్రదేశం బగ్నితీర్థం బయ్యె నది మహా
పాతకశోధనంబును బిశాచత్వాది మోచనంబును మహాతీర్థం
బనునిది యగ్నితీర్థప్రశంస. పూర్వకాలంబున గంధమాదనశై
లంబున సుదర్శనచక్రంబుఁ గూర్చి యహిర్బుధ్న్యుం డను మహర్షి త
పంబుఁ జేసెం దది సహించక రాక్షసులతని బాధింపఁ దచ్చక్రంబు
వారిం ద్రుంచి మునిరక్షకొఱకు నిరంతరంబు నేతీర్థంబున నిల్చె
నది చక్రతీర్థనామంబుఁ బూనె నందుఁ గ్రుంకినవారికిఁ గోర్కు
లు లభించు నంధ మూక బధిరత్వాది వైకల్యంబు దొలంగు నిది చ
క్రతీర్థగుణత్వంబు. జగత్కర్తృత్వాహంకారదూషితుండగు న
జుని పంచముఖంబు ఛేదించి శివాంశభవుండు భైరవుండు హ
త్యాదోషనివృత్తికై సర్వతీర్థంబులు సేవించి కాశికిం బోయియే

శ్రౌతస్మార్తకర్మంబులుం బూజలుం గలుగునని చెప్పినట్లు బహుయజ్ఞంబుల నుష్ఠించి పరమేష్ఠి కృతార్థుండయ్యె నయ్యాగస్థలంబు బ్రహ్మకుండంబనం బరగె. అందు నఘమర్షణం బొనరించు వారును, పితృపిండదానంబు ధరించువారును, ముక్తిం బొందుదు రిది బ్రహ్మకుండమహిమంబు. ధర్మసఖుం డను రాజపుత్త్రకుండై గురూపదేశంబున సేతుమధ్యంబునకుం జని హనూమత్కుండంబుం జేరి తీరంబునం బుత్త్రకామేష్టి యాచరించి శతభార్యలయందు శతపుత్త్రులం బడసి చిరకాలంబు రాజ్యంబు పాలించి పుత్త్రులకు రాజ్యంబు విభజించి హనూమత్కుండంబుం జేరి సభార్యుండై తపంబుం జేసి శివసాయుజ్యంబుం గాంచె నిది హనూమత్కుండ ప్రభావంబు. కక్షీవంతుండను తాపసుండు తొల్లి గురుసన్నిధి సాంగవేదాధ్యయనంబుం జేసి తదుపదిష్టప్రకారంబున గంధమాదనంబున కేగి అగస్త్యతీర్థంబునం బ్రత్యహంబు స్నానంబు సేయుచు మూఁడేండ్లుండి యంతం బత్త్రిరజలవినిర్గతంబైన చతుర్దంతగజంబు లెక్కి యమ్మునికుమారుండు మఘరాపత్రయైన స్వనయభూపతిం గాంచి, యతనిచేత నభినందితుండై యా రాజకన్యక మనోరమ యనుదానిం బెండ్లియై గృహస్థాశ్రమంబు ననుష్ఠించె నిది యగస్త్యతీర్థవైభవంబు. కుంభసంభవుని శిష్యుండు సుతీక్ష్ణుండు రామమంత్రోపాసకాగ్రేసరుండయ్యెం బత్త్రితటంబున రామచంద్రుండు శివలింగంబు నిల్పి లోకానుగ్రహార్థంబుం బూజించె నా సరోవరంబునం గృతమజ్జనుండై ధర్మజుం డసృతవచనదోష నిర్ముక్తుండై రాజ్యంబుం బాలించె నిది రామతీర్థప్రభావంబు. బలభద్రుండు నైమిశారణ్యంబునకుం జని మునులకు నిఖిలపురాణకథలు వచింపుచున్న సూతుం బ్రమాదంబున వధించి యోగబలంబునం బునరుజ్జీవితుం జేసి దోషనివృత్తికై గంధమాదనంబునకుం జని లక్ష్మణనిర్మితంబగు తీర్థంబునం ములింగి లక్ష్మణేశ్వరలింగంబు దర్శించి

ప్లావించిన నట్లు శంకరుండు సర్వతీర్థంబుల నాహ్వానంబుఁ జేసి స్నానంబు సేయుమని యాజ్ఞాపించె నా మునియు నట్లు కృతాభిషేకుండై మహాసుందరమూర్తియై తత్తీర్థంబుఁ గీర్తించె నందు స్నానమాత్రంబునం గైవల్యంబు లభించు శివుండు తన మానసంబుచేతం దీర్థంబుల నెల్ల నాకర్షించెఁ గావున మానసతీర్థాభిధానంబునం గలిగె నిది మానసతీర్థమాహాత్మ్యం బింక ధనుష్కోటితీర్థవైభవంబు వివరించెదఁ దదీయస్మరణమాత్రంబున బ్రహ్మసాయుజ్యంబు గలుగునని యిట్లనియె. ౧౧౯॥

సీ. అంధతామిస్రమహా-రౌరవాదిదు,
ర్గమజాతయాతనా-ఖండనంబు।
మహితాశ్వమేధాది-బహుధాధ్వరక్రియా,
తతపుణ్యవిభవసం-ధాయకంబు।
భువనాభిసురతులా-పురుషప్రభృతిమహా,
దానఫలోత్కర్ష-దాయకంబు।
బ్రహ్మహత్యాసురా-పానహేమస్తేయ,
గురుతల్పగమనాఘ-కోటిహరము।
గీ. బ్రహ్మచర్యోపవాసాది-పరమనీమ।
గమ్యబహువిధపుణ్యలో-కప్రదంబు।
కామితానేకవితరణ-కల్పతరువు।
ధీరులార ధనుష్కోటి తీర్థవరము॥ ౧౨౦॥

ఉ. రావణు నాజిఁ ద్రుంచి రఘు-రాముఁడు లంకకు నవ్విభీషణున్।
శ్రీవిలసిల్లఁగా నధిపుఁ-జేసి సురాసురసిద్ధసాధ్యసం।
ఘావృతుఁడై వెసన్ మరలి-యంచితభూతిని గంధమాదన।
గ్రావముఁ జేరె లోకములు-రంజిలసేతుమహాపదంబునన్॥ ౧౨౧॥

సీ. అంత రామునిఁ జూచి-ప్రాంజలియై సత్య,
భాషణుండైన వి-భీషణుండు।

కభాగావశిష్టంబగు హత్యాపాపంబుతోడ గంధమాదనంబునకుం జని శివతీర్థసేవఁ జేసి నిశ్శేషనష్టపాతకుండయ్యె నిది శివతీర్థప్రభావంబు. శంఖుండను మునిముఖ్యు గంధమాదనంబునం దపంబు సేయుచు స్నానార్థంబచ్చోట నొక తీర్థంబుఁ గల్పించె నది యతని పేర శంఖతీర్థంబనం దగె. తల్లిదండ్రుల నవమానించువారును గృతఘ్నులును నందొకమారు స్నానంబుఁ జేసి ముక్తులగుదు రిది శంఖతీర్థమహిమ. చైర్వ్యుండు సంయుగ్వంతుండు, రైక్వుండు నను పర్యాయనామంబుల నెగడిన మునివరుండు గంధమాదనగిరియందుఁ దపంబు సేయుచుం దనమంత్రబలంబున నచ్చోటికి గంగాయమునాగయా తీర్థంబుల నాకర్షించి యందు నభిషవంబొనర్చె నమ్మహాయోగి ప్రసాదంబున నజానశ్రుతియను రాజు తత్తీర్థత్రయాభిషేకంబుఁ జేసి శుద్ధచిత్తుండై ముక్తిం జెందె నిది యమునాగంగాగయాతీర్థ వైభవంబు. రాఘవుండు గంధమాదనంబున శివలింగంబు నిల్పి ధనుష్కోటిచేత భూతలంబు భేదించి తద్వివరనిర్గత గంగాతోయంబుల రామేశ్వరు నభిషేకించె దానివలనఁ గోటితీర్థం బయ్యె నందు స్నానంబుఁ గావించి గంధమాదనంబు నిల్వక తైర్థికుండు మనుడవలయు నది సకలతీర్థరాజం బిది కోటితీర్థమాహాత్మ్యంబు. పురూరవుండను చక్రవర్తి సాధ్యామృతసేవఁ గాంచి యూర్వశీసంభోగసుఖంబుల ననుభవించె నందు నఘమర్షణమాత్రంబున యజ్ఞదాన తపోబ్రహ్మచర్యాదులవలనం గలుగు సుగతి లంభించు దాని మహిమంబు తొల్లి సనకాదులకుఁ జతుర్ముఖుండు వివరించె నిది సాధ్యామృతవైభవంబు. భృగువంశజుండైన సుచరితుండను ముని జాత్యంధుండు గావునఁ దీర్థయాత్ర సేయ శక్తుండు గాక గంధమాదనంబున శంకరు నుద్దేశించి తపంబుఁ జేసెనంత నమ్మునికిఁ బ్రత్యక్షంబై శివుండు వరంబు వేఁడుమనిన సర్వతీర్థస్నానంబు సేయుట నాకభిమతంబని వి

తాసితసరిత్తోయంబుల నేమిప్రయోజనంబు ధనుష్కోటి దర్శిం
చిన ధన్యులకుఁ గాయక్లేశకరంబులగు తపోయాగాధ్యయనతీర్థా
టనంబుల నేమిలాభంబు. ధనుష్కోటితీర్థంబుతోఁడ సమానంబగు
తీర్థంబు లోకత్రయంబునం గలుగదు. సత్యంబుచెప్పితి నిది
ధనుష్కోటితీర్థవైభవం బీతెఱంగున సేతుబంధ నిబంధనప్రకారం
బును. చతుర్వింశతితీర్థవైభవంబును సంగ్రహప్రకారంబున మీకు
వివరించితి. సవిస్తరంబుగా వచింప ననేకయుగంబులకైన శక్యం
బుగాకయుండు. నీయుపాఖ్యానంబు సుచిత్తంబుగా విన్నవారికిఁ
జతుర్విధ పురుషార్థంబులు సిద్ధించునని సూతుండు చెప్పిన శౌన
కాదిమహామునులు శ్రీరామేశ్వరశివలింగవైభవంబు వచింపుమని
ప్రార్థించిన.

మ. కనకక్ష్మాధరచాపపాపభయహృ-త్కల్యాణచారిత్రమి।
త్రనిశాధీశకృశానులోచనయవం-త్రప్రస్ఫుటానందచం।
దనకుండేందుసితాంగమంగళకరో-దంచత్కృపాపాంగభృం।
గనవేందీవరనీలకంధరనిరా-ఘాటప్రభావోన్నతా॥ ౧౨౫॥

క. తరుణతరశశిశిరకరశే।
ఖరసరసిజభవశతార-కరముఖనిఖిలా।
మరమకుటఘటితమణిఘృణి।
పరిషద్రు-చిరుచిర-చరణ-పంకజయుగళా॥ ౧౨౬॥

మాలిని. శ్రితకమలపతంగా-శ్రీశివాసంయుతాంగా।
ధృతతరుణకురంగా-దివ్యగోరాట్తురంగా।
రతిపతిమదభంగా-రాజభాస్వద్రథాంగా।
క్షితిరచితశతాంగా-చెన్నమల్లేశలింగా॥ ౧౨౭॥

పలికెనో దేవనీ - భక్తునివిన్నప,
　　　మవధరింపుము వీరు - లైనయన్య।
మనుజేశులును సేతు - మార్గంబువలనలం,
　　　ఘింపవచ్చి పీడింపఁ - గలరు గానఁ।
జెలఁగి ధనుష్కోటి - చేసెదు ఛేదనం,
　　　బాచరింపుము కరు - ణార్ద్రచిత్త॥

గీ. అనుచుఁ బ్రార్థింపఁ గాకుత్సుఁ - డట్లచేసె।
నందువలన ధనుష్కోటి - యయ్యెదాని।
దర్శనంబున జంతుసం - తతికి ముక్తి।
గలుగు నవగాహఫలమేమొ - తెలియరాదు॥ ౧౨౨॥

గీ. రామకరచాపకోటిని - ర్దళిత సేతు।
రేఖ కైలాసమునకు వి - రించిలోక।
మునకు వైకుంఠపట్టణం - బునకు స్వర్గ।
మునకుఁ దెఱువది తాపస - ముఖ్యులారా॥ ౧౨౩॥

వ. మఱియు బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరులును, వాణీలక్ష్మీపార్వతులును, వసురుద్రాదిత్యవిశ్వమరుదశ్వ గంధర్వకిన్నరకింపురుషాదులును, పితృదేవతలును, దశకోటి తీర్థగణంబులతోడ ధనుష్కోటి తీర్థంబున సన్నిహితులై వసింతురు, దేవముని గంధర్వాదు లందుఁ దపంబుఁ గావించి మహాసిద్ధిం జెందిరి. తజ్జలంబులం బితృదేవతాతర్పణంబు సేయువారు సర్వపాపముక్తులై సత్యలోకంబునం బూజ నొందుదురు. భక్తిపూర్వకంబుగా నచ్చోట నొక్క భోజనంబిడినవారికి ననంతఫలంబు సంభవించు. రేవాతీరంబునం దపంబును, గంగాతటంబున మగణంబును, కురుక్షేత్రంబున దానంబును, మహాపాతకంబుల నశింపఁ జేయు. ఏతత్త్రయంబును ధనుష్కోటియందుఁ బ్రాప్తంబయ్యె నేని ముక్తి నొసంగు. సకలాభీష్టంబులు సిద్ధించు. ధనుష్కోటిస్నానం బేకవారంబైన నాచరించినవారికి సి

క. రామస్థాపితలింగం।
భేమానవుఁడేకవార-మీక్షించునతం।
డో ముసులారశశాంకశి।
ఖామణిసాయుజ్యమొందు-గతకల్మషుఁడై॥ ౩॥

సీ. మునులారకృతయుగం-బునదశవత్సరం,
బులచేతనగునట్టి-పుణ్యఫలము।
సాధించఁబడుమహా-జనులచేనొకవత్స,
రంబునఁద్రేతాయు-గంబునందు।
మాసంబుచేతన_మ్మహితపుణ్యము సంభ,
వించుద్వాపరయుగ-వేళయందు।
నొకవాసరముననె-య్యున్నతసుకృతంబు,
కలికాలమునశీఘ్రి-గ తిలభించు।

గీ. ప్రతినిమేషంబుఁదత్పుణ్య-ఫలముకోటి।
గుణితమగు మనిరూఢిచె-కురును రామ।
నాథశివలింగసందర్శ-నంబు సేయు।
వారలకుసంశయము సేయ-వలదువలదు॥ ౪॥

క. రామేశ్వరలింగంబున।
ధీమన్నుతసకలపుణ్య-తీర్థములుసమ।
స్తామరపితృదేవముని।
స్తోమములువసించు నెపుడు-సువ్రతులారా॥ ౫॥

గీ. అరితోమూఁడు వేళల-నైన రెండు।
వేళలందైనమఱియొక-వేళనైన।
రామలింగంబుఁదలఁచు వా-రలకుఘోర।
పాపమునశించునిర్వాణ-పదముగలుగు॥ ౬॥

గీ. రామచంద్రసమర్చిత-రామలింగ।
నామసంస్మరణంబున-నరులకెల్లఁ।

గద్య:— ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్షవీక్షాపాత్ర, యేనుగ లచ్చయామాత్యపౌత్ర, తిమ్మనామాత్యపుత్త్ర, వివిధ విద్వజ్జనవిధేయు, లక్ష్మణకవినామధేయప్రణీతంబయిన రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను మహా ప్రబంధము నందుఁ బ్రథమాశ్వాసము.

శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

శ్రీరస్తు.

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీమత్సమస్తసుజన।
ప్రేమాస్పదభద్రిరాజు-భీమయసుతమ।
ల్లామాత్యనిత్యవైభవ।
క్షేమప్రదపార్వతీశ-శ్రీమల్లేశా॥ ౧॥

వ. అవధరింపుము శౌనకాదిమహర్షులకు సూతుండిట్లు శ్రీరామేశ్వరలింగవైభవంబు వచింపందొడంగె. ౨॥

గీ. అవని రామేశ శివభక్తు-లైననరుల।
యందు నెవ్వారలకు భక్తి-యమరియుండు।
వారు చూడరు భేదమే-వంక నైనఁ।
జనరు దారుణ సమవర్తి-సదనమునకు॥ ౧౪॥

గీ. విప్రహత్యాసహస్రంబు-విలయమొందు।
మద్యపానాయుతంబులు-మడసిపోవుఁ।
కాంచనస్తేయ గురుతల్ప-గమనదోష।
లక్షలు నశించు రామేశు-వీక్షణమున॥ ౧౫॥

మత్తకోకిల.

భూరిసంతతభోగలాభముఁ-బూజ్యనిర్జరరాజ్యము౯।
గోరుధీరులు చంద్రశేఖరు-గూఢపాద్గుణకార్ముకు౯।
హీరవర్ణుని రామనాథమ-హేశ్వరు౯ జగదీశునోం।
కారమూర్తి౯ నమస్కరింతురు-గాఢనిశ్చలచిత్తులై॥ ౧౬॥

సీ. ఉభయలోకములను-దూర్జితానందంబు,
సతతరామేశ్వర-స్మృతినిఁ గల్గు।
గోటిజన్మార్జిత-ఘోరపాతకనివ,
ర్తనము సురామేశు-దర్శనమున।
నఖిలమానవవాంఛి-తార్థసంసిద్ధులు,
గ్రమ్మ సేయు రామేశ-కీర్తనంబు।
శాశ్వతంబు సురుద్ర-సాయుజ్యవిభవంబుఁ,
బొందించు రామేశు-పూజనంబు।

గీ. దావవహ్ని విజృంభించి-దారుతతులఁ।
గాల్చి పొడిసేయు కైవడి-ఘనతరోగ్ర।
కలుషవిసరమశేషంబుఁ-గడఁగి ద్రుంచు।
సిద్ధరామేశ శివలింగ-సేవనంబు॥ ౧౭॥

ప్రబలపైనట్టియమదూత-భయముదొలఁగు।
నక్షీణశ్రీరాభిషేకపు-ణ్యములభించు॥ ౭॥

క. శ్రీరామేశ్వరలింగస।
మారాధనమాచరించు-మనుజులు మనుజుల్।
గారు మహేశ్వరమూర్తులు।
వారకనుడిసంశయంబు-వలదిద్యోధలన్॥ ౮॥

సీ. ఇల్లిలోఁ రామరామలిం-గార్చనంబు।
సేయఁడెవ్వాఁడు దుర్మార్గ-శీలుఁడగుచు।
వాఁడు పెక్కండ్లుపదిలేని-వనటఁజెందు।
ఘోరగంభీరసంసార-కూపమునను। ౯॥

ఉ. పూనికరామచంద్రపరి-పూజితునయ్యయురామనాథునీ।
శానునిఁజూచునెవ్వఁడొక-సారెతపోనిధులారవానికిన్।
దానతపోధ్వరవ్రతవి-ధానములేటికిఁదన్యదేవతా।
ధ్యానములేటికిన్ వివిధ-ధర్మములేటికికర్మమేటికిన్॥ ౧౦॥

చ. శ్రుతిమయురామనాథుఁదన-చూడ్కులకింపుగఁజూడఁడేనియుం।
డతఁడుజడుండుమూఢుఁడత-డంధుఁడతండుకరాంఘ్రివర్జితుం।
డతఁడుదరిద్రుఁడాతఁడురు-జార్తుఁడతండుఖలుండతండుత।
త్సుతధనధాన్యమందిరప-శుప్రకరంబునశించునెంతయున్॥ ౧౧॥

ఉ. మానుగదుర్లభంబయిన-మానుషజన్మముఁబూనిభూమిలోఁ।
మానవులెవ్వరేనిఫణి-మండనమండితురామనాథుఁబం।
చాననుగాంచిమ్రొక్కివిన-యంబునఁబూజలొనర్తురాజనుల్।
మానివరేణ్యులారమతి-మత్ప్రియసరుల్ కృతకృత్యులిద్ధరన్॥ ౧౨॥

గీ. రామనాథునిఁద్రిభువన-స్వామిఁదలఁచు।
వారలకుఁబూజనముసేయు-వారలకును।
బద్మలోచనపద్మసం-భవపురంద।
రాదిసురపూజనంబుని-ర్థకంబు॥ ౧౩॥

సొంపుదీపింపరామేశుఁ-జూచిరేని।
యెల్లజనులునుసములని-యెఱిఁగికొనుఁడు॥ ౨౨

గీ. కన్నులారంగరామేశు-గరళకంఠుఁ।
గాంచునెవ్వాఁడుసద్భక్తి-కలితుఁడగుచుఁ।
జర్చచేసినవతనికి-సాటిగాఁడు।
విప్రకులవర్యుఁడగుచతు-ర్వేదియైన॥ ౨౩.

ఉత్సాహము. హాళిమెరయరామనాథు-నందుభక్తిగలుగుచం।
డాలునకునుదానముంగ-డంకతోడనీదగున్।
మేలుగాదుభక్తిలేని-నిఖిలవేదశాస్త్రివి।
న్వాళికిడినఫలములేశ-మాత్రమైనఁగల్గునే॥ ౨౪.

గీ. నెమ్మిరామేశ్వరక్షేత్ర-నిలయులైన।
వారుశశిశేఖరులుపంచ-వదనులురగ।
భూషణులుఫాలనేత్రులు-భూతికలిత।
దేహులుమహేశులగుదురు-ధీరులార॥ ౨౫॥

క. కదువేడ్క డెందములసం।
దడిగొనశ్రీమంతురామ-నా జూడన్।
బడిబడినేగెడుసుజనుల।
కడుగడుగునశ్వమేధ-యాగఫలముగున్॥ ౨౬॥

గీ. రామసేతువునకుఁజని-రామనాథ।
శంకరునకుఁబ్రియంబుగ-సద్విజునకు।
గ్రామమొకటినొసఁగిన-భూమిపతికి।
నఖిలభూచక్రదానపు-ణ్యములభించు॥ ౨౭॥

క. దళమునుకుసుమముఫలమును।
జలమునుశ్రీరామనాథ-శంకరునకుని।
శ్చలభక్తినొసఁగుజనముల।
నలరామేశ్వరుఁడుబ్రోచు-ననవరతంబున్॥ ౨౮॥

సీ. మునులార వివరింతు-వినుఁడష్టవిధములఁ,
జెన్నొందు రామేశ-శివుని భక్తి।
తద్భక్తులందు వా-త్సల్యంబుగలుగుట,
పూజావిధానము-పొంగికనుట।
తాఁబూజసేయుట-తత్పూజనారంభు,
దేహమెచ్చుటనైనఁ-ద్రిప్పికొనుట।
కరమర్థిఁదత్పుణ్య-కథలాలకించుట,
స్వరదృగంగవికార-శాలియగుట।
గీ. యెలమి నెప్పుడు రామేశుఁ-గొలిచిమనుట।
విత్తము తదర్పితంబుగా-వించిమనుట।
యిట్టిశివభక్తిగలుగువాఁ-డెవ్వఁడైన।
బ్రహ్మసాయుజ్యపదవికిఁ-బాత్రమఁతడు॥ ౧౮॥
శా. వేదాంతశ్రవణైకసంభవమహా-విజ్ఞానలక్ష్మీయుతుల్।
ఖేదామోదవివర్జితుల్ యతులుము-క్తింబొందుచందంబునన్।
వేదాత్ముండగు రామనాథునభవు-న్వీక్షించుధన్యుల్ జనుః।
ఖేదాపాయకరాపవర్గముమభ-క్తింగాంతురెప్పట్టునన్॥ ౧౯.
శా. వైరాగ్యంబుయతిత్వముఞ్ శ్రుతిశిరో-వాక్యార్థవిజ్ఞానముం।
గోరంగాఁబనిలేదుమానవులక-క్షోభంబుగానేరికిన్।
శ్రీరామేశ్వరలింగదర్శనమునన్-సిద్ధించుమోక్షంబుద।
త్కారుణ్యాతిశయంబసాధనమగుం-గైవల్యసంప్రాప్తికిన్॥ ౨౦.
గీ. క్రిమికులంబుశకుంతముల్-కీటములును।
జనులుబృందారకులుతపో-ధనులుమునులు।
పుణ్యరామేశ్వరక్షేత్ర-భూమియందు।
సములురామేశ్వరునిసుప్ర-సాదకలన॥ ౨౧.
గీ. పుణ్యుఁడనటంచుగర్వంబు-బూనవలదు।
పాతకినటంచుమనమున-భయమువలదు।

శ్వరుఁడుండఁ జెంద నేటికి।
నరకాలయఘోరయాత-నాసంప్రాప్తుల్॥ ౩౫॥

గీ. విశ్వలోకకుటుంబిరా-మేశ్వరుండు।
సాంద్రకరుణాపయోధిప్ర-సన్నుఁడైన।
వివిధదుర్వారయాతనల్-విలయమొందు।
మంచుతపనోదయమునన-శించుకరణి॥ ౩౬॥

గీ. అవనినెవ్వాఁడుప్రాణని-ర్యాణవేళ।
రామనాథునిగిరిసుతా-రమణుఁదలఁచు।
నతఁడుగ్రమ్మరమాతృగ-ర్భాంతరమున।
నధివసింపకశంకరుఁ-డైవెలుంగు॥ ౩౭॥

గీ. రామనాథమహాదేవ-రాజమకుట।
బర్గరక్షించునన్నుగృ-పానిధాన।
యనుచునెవ్వాఁడుబలుకున-హర్నిశంబుఁ।
గలుగదతనికినేమియుఁ-గలిభయంబు॥ ౩౮॥

సీ. నందివాహనరామ-నాథజగన్నాథ,
నీలలోహితరుద్ర-నిర్మలాంగ।
శితికంఠహరసదా-శివమహాదేవరా,
మేశశంకరవ్యోమ-కేశయభవ।
అంతకాంతకత్రిపు-రాంతకరామేశ,
శర్వమహేశప-శ్వల్లలాట।
కాలకూటాశన-గౌరీమనోహర,
భర్గరామేశ్వర-భవగిరీశ।

గీ. యనుచుసంతతమనురాగ-మునవచించు।
నరుఁడుమాయకుఁజిక్కక-దురితములకు।
బట్టుపడఁబోకకాముని-బారిఁబడక।
క్రోధహితుఁడునుగాక చే-కొనుసుఖంబు॥ ౩౯॥

క. కరుణానిధియగు రామే।
శ్వరభజనము పూజనంబు-స్తవము నునామ।
స్మరణము నుమానవులకున్।
దొరణింగడు దుర్లభములు-తాపసులారా॥ ౨౯॥

గీ. భక్తితోడ మహాదేవు-భవుని రామ।
నాథుశరణంబు వేడిన-నరులకెల్ల।
శాంతమతులార లాభంబు-జయముగల్గు।
నరయ నిహపరలోకద్వ-యంబునందు॥ ౩౦॥

గీ. పరమకారుణ్యరసపూర-భరితహృదయుఁ।
డైన రామేశునందు నె-వ్వాని బుద్ధి।
పగలు రేయును గొలఁక-దగిలి నిలుచు।
ధాత్రిలోపల నాతండు-ధన్యతరుఁడు॥ ౩౧॥

క. శ్రీవిశ్రుత రామేశ్వర।
సేవా వైభవము వలన-సిద్ధించని చే।
తోవాంఛిత శుభఫలములు।
వావిరి బ్రాపించు నితర-వరధర్మములన్॥ ౩౨॥

ఉ. పంకజగర్భవంద్యపద-పంకజు నాగమవేద్యు గూఢపా।
త్కాంకణు రామనాథు శితి-కంధరు నంధకవైరి నిందురే।
ఖాంకురమాళి నీశ్వరునొ-కప్పుడుఁ జూడని దుర్జనుండిలన్।
సంకరజాతి గాక పితృ-సంభవుఁడే మది నెంచి చూచినన్॥ ౩౩॥

క. రామేశ్వర రామేశ్వ।
రామేశ్వర యనుచు జనులు-ప్రత్యూషమునన్।
నేమంబుతోఁ బఠించిన।
నామేటికిఁ బూర్వదినకృ-తాఘము వాయున్॥ ౩౪॥

క. నరులార ముజ్జగములకు।
ద్వారభక్తత్రాణదీక్ష-తుఁడు శ్రీరామే।

మాధుండు బ్రహ్మహత్యాయుతంబుగాంచిన పాతకంబుఁ జెందు. తత్సంభాషణమాత్రంబున నరుండు నరకంబునం బడు. వేదంబులు యజ్ఞంబులు, ధర్మంబులు, రామనాథపరంబులై వర్తించు. తదన్యంబగు పదార్థం బెద్దియుం గలుగనేరదు. కావున సర్వంబు విడనాడి రామనాథేశ్వరు నీశ్వరు నాశ్రయించునది. అమ్మహాదేవు శరణుఁ జెందిన జనుండు నరకంబుఁ గనుంగొనక శివలోకంబునకుం జను. సకల యజ్ఞతపోదానతీర్థస్నానంబుల వలనం గలుగు ఫలంబు కోటిగుణితంబై రామేశ్వరసేవా వైభవంబునం గలుగు॥ ౭౭॥

సీ. నాగభూషణు రామ-నాథేశ్వరుని రెండు,
గడియలు చింతించు-ఘనుఁడు వేడ్క।
నేకవింశతి కులో-పేతుఁడై శివలోక,
మున కేగి సంతోష-మున వసించు।
బత్తి మీఱఁగ నొక్క-పగలు చూచినవాఁడు,
పాపవిముక్తుఁడై-ఫలము నొందు।
కడఁక వేకువ లేచి-గౌరీశు రామేశుఁ.
దలఁచువరుండు ప్ర-త్యక్షశివుఁడు।
గీ. రామనాథునిఁ బొడగాంచు-నేమహాత్ముఁ।
డతనిఁ జూచినయంతన-యఖిలజంతు।
సంతతికి రౌరవాదిదు-రంతనరక।
యాతనాహితదురితసం-ఘాతమడఁగు॥ ౭౮।

క. మధ్యాహ్నవేళ మునిహృద।
యధ్యేయుని రామనాథు-నభవు నిజగదా।
రాధ్యునిఁ గనుఁగొను జనులక।
సాధ్యసురాపానదోష-శయనాశము సుమీ॥ ౭౯

మాలిని నతజనహితు గౌరీ-నాథు శ్రీరామనాథుఁ
జితమదను గృపారా-శిం బ్రదోషంబునం దుమీ।

సీ. రామనాథునిమందిర-ము దారువులఁ జేయు,
మనుజుండు సురలోక-మునఁ ద్రికోటి।
కులయుతుఁడై నిల్చు-కుదురుగా నిటుకఁగ,
ట్టినవాఁడు వైకుంఠ-మున వసించు।
శిలలచేఁ గట్టించు-నలఘుపుణ్యుఁడు బ్రహ్మ,
పట్టణంబున నెప్డు-బాయకుండు।
స్ఫటికాదిబహువిధో-పలముల రామేశు,
భవనంబు నిర్మించు-పావనుండు।
గీ. భానుమండలతులితవి-మాన మెక్కి।
సురవధూకరచారుచా-మరమనోజ్ఞ।
మారుతాంకూరసంవీజ్య-మానుఁడగుచు।
హరునిలోకంబునకుఁ జను-సురలు వొగడ॥ ౪౦॥
గీ. ధీరుఁడై వాఁడు రామేశు-దేవళంబు।
వెండిపలకలరచియించు-వేడ్కమీఱ।
భవ్యశంకరసారూప్య-పదవిఁ గాంచు।
నతఁడు శివుమాడ్కి నానంద-మనుభవించు॥ ౪౧॥
గీ. మట్టుమీఱంగ రామేశు-మందిరంబుఁ।
గలిమిగలవాఁడు గట్టించుఁ-గాంచనమున।
పూనిమట్టినిఁ గట్టించు-లేనివాఁడు।
తెలియ నిఱువాగునకుఁ బుణ్య-ఫలము సమము॥ ౪౨॥
గీ. శక్తికొలఁది నివివిధోప-చారములను।
పూని రామేశ్వరునిఁ గొల్వఁ-డేనరుండు।
భుక్తికిని ముక్తికిని రాజ్య-మునకు నతఁడు।
భాజనము గాఁడు పరమని-ర్భాగ్యుఁ డతఁడు॥ ౪౩॥
వ. మఱియు భక్తితాత్పర్యంబుల రామనాథేశ్వరుం బూజించువాఁడు భుక్తిముక్తిరాజ్యభాజనంబగు రామనాథార్చనసమంబునుం, దద ధికంబును నగు పుణ్యంబు లేదు. రామనాథేశ్వర లింగద్వేషియగు

మొనసి తైలాభ్యంగ - మొనరించు మనుజునకు,
షణ్ముఖలోక వా - సంబుదొరకు।
రామేశ్వరుని నిక్షు - రసపూరమున ముంచు,
నతఁడు చంద్రుని యింట - నమరి మెలఁగు।

గీ. రామనాథునిఁ ద్రిభువన - స్వామి నభవుఁ।
బాక విదళిత పరిమళ - భరిత చూత।
ఫలరసాసారకలనఁ జొ - బ్బిలఁగఁ జేయు।
పుణ్యశీలుండు పితృలోక - మున వసించు॥ ౫౨॥

శా. సంతోషంబున నారికేళసలిల - స్నానోపచారంబు మా।
కాంతాభర్తకు రామనాథునకుఁ జ - క్కం జేయు మర్త్యుండుదు।
ర్దాంతబ్రహ్మవధాదిభూరికలుష - వ్రాతంబులన్నిర్జరల।
స్వాంతుండై పరిమార్చి భోగపరుఁడై - వర్తించు నెప్పట్టునన్॥ ౫౩॥

క. లలిత పచేళిమ రంభా।
ఫలరసముల రామనాథ - భవలింగము జొ।
బ్బిలఁ జేయు భాగ్యవంతుఁడు।
పొలుపుగ సామీకలోక - మున వసియించున్॥ ౫౪॥

ఆ. వస్త్రపూత విమల - వారిని రామనా।
ధాభిషేక కృత్య - మాచరించి।
నరుఁడు వరుణలోక - పరమ సౌఖ్యము నొందు।
వాని వంటి వాఁడు - వసుధఁ గలఁడె॥ ౫౫॥

గీ. ఎలమి నెవ్వాఁడు రామనా - థేశ్వరునకుఁ।
జందనోదక ధారల - జలకమార్చు।
నతఁడు గాంధర్వలోక వి - ఖ్యాతమత్త।
కాశినీ దివ్యసంభోగ - కలనఁ గాంచు॥ ౫౬॥

సీ. పుష్పవాసిత తోయ - ముల రామనాథున,
కభిషేక మొనరించి - యమరనాథు।

శ్రుతివినుతచరిత్రుం-జూచుసద్భక్తినెవ్వం।
డతనికిఁగురుతల్ప-పాప్తిదోషంబడంగుౘ॥ ౪౭॥

క. సాయంకాలంబునశుభ।
దాయకు రామేశుబహువి-ధంబుల స్తవముల్।
సేయునరుండు సువర్ణ।
స్తేయసహస్రంబునడఁగు-దేవునికరుణౘ॥ ౪౮॥

గీ. మానుటారధనుష్కోటి-మజ్జనమునఁ।
దారకంబగురామేశు-దర్శనమున।
శివునియారాసనమునన-శించునరుఁడు।
ముదితుఁడైశివసాయుజ్య-పదముగాంచు॥ ౪౯॥

వ. రామేశ్వమహాదేవుని మజ్జనశాలాంగణంబునఁద్రిసంధ్యంబును నృత్యగీతఘంటాకాహళ భేరీమృదంగశంఖవేణువీణాపటహపణవ గోముఖమడ్డుడిండిమఝర్ఝరాదిమహావాద్యఘోషంబుల మహోత్సవంబుగావించువాఁడు మహాపాతకవిముక్తుండై రుద్రలోకంబునసుఖంబుండు. రామేశ్వరునభిషేక సమయంబున రుద్రాధ్యాయంబును, చమకంబును, బురుషసూక్తంబును, త్రిసుపర్ణంబును, బంచశాంతులునుం, బావమానసూక్తంబులును, జపించువారును, పంచగవ్యంబుల నభిషేకంబుసేయువారును నరకంబుఁజూడరిది సత్యంబు॥ ౫౦॥

చ. కృపగలరామనాథునకుఁ-గేవలభక్తిదలిర్పగోఘృత।
స్నపనము సేయువాఁడుబహు-జన్మశతార్జితపాపముక్తుఁడై।
విపులసుఖంబుఁజెందుఁగడు-వేడుకఁబాలనొనర్చువాఁడుశీ।
లపరతనేకవింశతికు-లంబులతోహరుఁజేరునొప్పగౘ॥ ౫౧॥

సీ. దధిఁరామేశ్వరుఁ-దడుపుమానవునకుఁ,
గమనీయవిష్ణులో-కంబుగలుగు।
మధువునభిషేక-విధియొనర్చినవాఁడు,
నలినగర్భునిపట్ట-ణముననిలుచు।

గీ. పొసఁగ రామేశు నభిషేక-మునకు భక్తిఁ
బొదలఁ బాలిచ్చు పెను సాధు-వొదవు నిడిన
భాగ్యశాలికి హయమేధ-ఫలము దొరకు
నభవు సారూప్యమమరదే-హాత్యయమున ౬౨

క. సేతువున ధనుష్కోటి
బ్రీతిని రామేశు నీశుఁ-బేర్కొని పురుషుం
డేతో యమునను మునిఁగిన
సేతు నిమజ్జనఫలంబు-శివకృపఁ గలుఁగున్ ౬౩

వ. మఱియు రామనాథలింగంబు సుధాలిప్తంబు గావించినవాని పుణ్యఫలంబు వక్కాణింప శతసంవత్సరంబులకైన సమర్థుఁడఁగాను. రామేశుమందిరంబు శిథిలంబగునేని వెండియు నూతనంబుగా నమర్చిన పురుషునకుఁ బూర్వకర్తకన్న శతగుణంబగు మహాపుణ్యంబుఁ జెందు పదివేలబ్రహ్మహత్యలు నశించు నాస్వామి యగ్రభాగంబున, దీపంబులిడిన జనులవిద్యాపటలంబు భేదించి పరబ్రహ్మసాయుజ్యంబుఁ జెందుదురు. ఘృతతైలముద్గతండులగుడశర్కరాదిపదార్థంబులు సమర్పించువారు దేవేంద్రస్థానంబున వసింతురు. రామేశ్వరమహాదేవలింగంబు దర్శించినఁ బూజించిన స్మరించిన స్పర్శించిన నెల్లవారికి సకలపాపంబులును దొలంగు.

గీ. కంచుగంటయు నద్దంబు-కాన్కగాఁగ
నెలమితో రామనాథున-కిడిన ప్రోడ
భాసురవిమానశతభోగ-పరత నొంది
శ్రీమహాదేవుపురి నివ-సించుఁ దడవు ౬౪

సీ. డమరుక డిండిమ-ఢక్కా కాదుందుభి,
పణవ గోముఖ శంక-పటహ లటహ
వంశ కాంస్యాదిక-వాదిత్రములు నవ్య,
వాద్యవిశేషముల్ వలను మీఱ

స్వర్ణాసనం బెక్కి-యతిసౌఖ్యముననుండు,
పాటలపున్నాగ-పంకజాత।
కువలయకల్హార-కుసుమవాసితవారి,
ధారావగాహనో-త్సవముఁ జేసి।
కలుషవిముక్తుఁడై-కనుపట్టుమానవుం,
డితరవిచిత్రవి-శ్రుతసుగంధి।

గీ. సుమచయామోదసమ్మిళి-త్సురభిసలిల।
పూరమున రామనాథునా-ప్లుతునిఁ జేసి।
సకలభువనమహోన్నత-శంభులోక।
శాశ్వతసుఖాంబునిధిఁ గేళి-సలుపుచుండు॥ ౫౭॥

క. ఏలాలామజ్జకహిమ।
వాలుకలంబరిమళింపు-వారిని స్నానం।
బోలిన్ రామేశ్వరునకు।
లోలిఁ దాఁ గావించవహ్ని-లోకము గలుగున్॥ ౫౮॥

చ. చెలువగు రామనాథునభి-షేకమొనర్పుటకై మనోజ్ఞమౌ।
త్కలశములిచ్చునట్టిశుభ-కర్తుఁడుఁ గాంచుఁ జిరాయురున్నతుల్।
విలసితతామ్రకుంభములు-వేడ్కనొసంగినవాఁడు నిర్జరాం।
జలిపుటలాలితోన్నతవి-శాలపదంబుననుండు నెప్పుడున్॥ ౫౯॥

గీ. చేరి రామేశ్వరుని యభి-షేకవిధికి।
దివ్యతీర్థజలంబులు-దెచ్చికొలుకు।
వెండికుండలు నెమ్మది-నిండు వేడ్క।
నిడెడువాఁడు వసించు వా-ణీశుపురిని॥ ౬౦॥

క. బంగారు బిందెలిడియు।
పొంగుచు ముక్కంటివీటఁ-బొలుచు నురతనం।
పుంగడవలు గడు వేడ్కనొ।
సంగిన నెలదారి చెంతఁ-జక్కఁగ నిలుచున్॥ ౬౧॥

డైమేలుఁజెందితుదిహిమ।
ధామకళాధారియైయు-దంబుననుండుఁ॥ ౨౧॥

క. పాత్రములలోననుత్తమ।
పాత్రమురామేశ్వరుండు-పరమార్థముత।
తత్పాత్రసమర్పితమగునణు।
మాత్రమునువిశేషఫలస-మగ్రతఁజేయుఁ॥ ౨౨॥

గీ. నందివాహనుగౌరీస-నాథురాము।
నాథుఁబొడఁగనువంతను-నరునివెంట।
వంటితిరుగువిప్రహ-త్యాదులయిన।
కలుషపుంజంబులంతట-విలయమొందు॥ 23॥

చ. గొడుగులుతాళవృంతములు-కుంచియలుఁ సితచామరంబులుం।
బడగలుతామ్రకాంస్యమయ-పాత్రచయంబును వెండిగిన్నెలుం।
గడుబెడగైనచిత్రమణి-కాంచనకుంభములున్సభక్తిచే।
నిడియొడివాఁడఖండితమ-హీతలమేలుభవాంతరంబునఁ॥ 24॥

వ. మఱియురామేశ్వరస్వామికి వివిధసురభికుసుమ మాలంబులు గల్పించిన పుణ్యాత్ములకుహయమేధయజ్ఞఫలంబుగలుగు. చందనాగరుకుంకుమ కర్పూర కస్తూరి గుగ్గులు దేవదారు ద్రవ్యంబులును, పునుగుచాదుజవ్వాది పన్నీరు మొదలయిన సుగంధంబులును, నానావిచిత్రదుకూల వస్త్రంబులును, కిరీటకుండల కేయూర హార కంకణాది మణి భూషణంబులును సమర్పించువారు ధనాఢ్యులును. వేదపారగులై జన్మింతురమ్మహాదేవుని కణమాత్రంబునునిచ్చువాఁడును, చక్రవర్తియైపుట్టు నద్దేవుని పూజానమస్కారస్మరణశ్రవణదర్శనంబుల దుర్లభంబగునది యెద్దియుం గలుగదు. గంగాతోయంబులుదెచ్చి యభిషేకంబుఁజేసిన భాగ్యవంతుఁడు సాంబశివుని చేతం బూజవడయు నమ్మహాలింగమూర్తిని సేవింపం బోవువానింగమంగొని తత్పాపంబులన్నియు భయంబునం బరుగు

సమకూర్చి రామేశ-శంకరు సేవించు,
ఘనులు మహాభోగ-కలితులగుచు।
వాద్యఘోషాన్విత-వరవిమానము లెక్కి,
శివునిలోకమునకుఁ-జేరితడవు।
సీ. సలుపు రెవ్వాఁడు ప్రేమచే-నిఖిలభర్త।
రామనాథేశు నద్రిజా-రమణు గురిచి।
కాంచె మే నియొసంగు నా-గుణపయోధి।
కమితఫలమగు నది సంశ-యంబు వలదు॥ ౬౬॥

క. రామేశక్షేత్రంబున।
రామేశుని చెంగటన్ని-రంతరము మహా।
ప్రేమమున నుండు జనునిక।
నామయమోక్షంబు కరత-లామలకమగున్॥ ౬౭॥
చ. సిరులును జవ్వనంబు మతి-జీవనముల్ సుతదారవర్గముల్।
పెరవరియేగు క్షేత్రపశు-విత్తగృహాదులు రాజతస్కరా।
ద్యురుతరబాధ చే నణఁగు-నూర్జిత మెద్దియుఁ గాదు గానఁ ద।
త్పరిచితమానిమానవుఁడు-భవ్యవిరాగముఁ బూని ధీరుఁడై॥ ౬౮॥

క. కరుణానిధియగు రామే।
శ్వరు బిరబిర నేగి కాంచి-శరణొందవలెన్।
వరదుండగు నద్దేవుని।
స్మరణంబును గీర్తనంబు-సలుపఁగవలయున్॥ ౬౯॥
క. అపన్నార్తినివృత్తి।
వ్యాపారధురీణు దీన-వత్సలు నగరా।
ట్చాపుని రామేశ్వరుఁ గరు।
ణాపరుఁ గొల్చినను గర్భ-నరకము దప్పన్॥ ౭౦॥
క. రామేశ్వరదేవునకున్।
గ్రామములిడు వాఁడు పుణ్య-గౌరవకలితుం।

స్వైరపకసీతనీయకయ-నీతికిఁజొచ్చెదశాస్యుఁడంచునే।
డైరుపఁబూనెనోయనఁగ-దిగ్మకరుండువహించెరక్తిమన్॥ ౨౯॥

సీ. మహనీయత్రిభువన-మధ్యస్థశాఖితా,
పసమస్తకములకుఁ-బల్లజడలు।
తారకాపథభద్ర-దంతావళమునకు,
నవనవరక్తరాం-కవపటములు।
యాధోధిరాజవ-హారణ్యరేఖకు,
లసమానకోమల-కిసలయములు।
నిఖిలహరిత్పురం-ధ్రీలలాటములకు,
సింధూరధాతువి-శేషకంబు।

గీ. లగుచుఁగింశుకముకుళర-క్తాబ్జబంధు।
జీవకంకేళికుసుమరు-చిప్రబంధ।
బాంధవములైనవృద్ధప్ర-భాకరాళ।
జాతపములుదనర్చిన-య్యవసరమున॥ ౩౦॥

శా. ఘోరాపారగభీరమైనజలధిం-గోదండముక్తోజ్జ్వల।
క్రూరాస్త్రంబులనింకఁజేసియిదె కా-కుత్స్థుండులంకేశసం।
హారేచ్ఛంజనుదెంచెమీకునిఁక సౌ-ఖ్యంబెందు లోకాళికిం।
పారంజెప్పఁగ నేగెనాఁజనియెచా-యానాథుఁడస్తాద్రికిన్॥ ౩౧॥

గీ. జరఠదినకరపశ్చిమ-జలధిపతన।
సమయతద్దీప్తిహరణార్భ-జలవినిర్గ।
తౌరదుర్వారకీలంబు-లనఁగనంబ।
రమునఁగనుపట్టెనవసాంధ్య-రాగరుచులు॥ ౩౨॥

చ. అగణితవీరవానరబ-లావృతుఁడైవిజిగీషరాముఁడో।
ప్పుగఁజనిలంకపైఁగవిసె-భూరిరణంబగుఁదోడుగావలెం।
దగినగతిందశాస్యునకుఁ-దారనియెల్లెడనున్నరక్కసుల్।
బిగువుగఁగూడివచ్చిరన-భీషణవృత్తినిఁగ్రమ్మెఁజీఁకటుల్॥ ౩౩॥

లిడుంగావున నింద్రియంబులు వికలంబులుగానియుండ, ముదిమి రా నియుండ, మతిచలింపనియుండ, ముముక్షు లగువారు వందనార్చన ధ్యాన స్మరణకీర్తనస్తుతి శ్రవణదర్శనంబు లాచరించి రామేశ్వరు నారాధింపవలయు తత్పూజాసమానం బయిన ధర్మంబు సకలపు రాణ ధర్మశాస్త్రంబులయందు లేదు. నిత్యంబును భక్తి తాత్పర్య విశ్వాసంబులనతని సేవించు పుణ్యశీలురు భూలోకంబునం బుత్త్ర దారధనధాన్యసంపన్నులై పెద్దకాలంబు సకలశుభంబు లనుభవిం చి శరీరాంతంబున శివసాయుజ్యముక్తిం బొందుదురిది రామేశ్వరు వైభవంబు దీనివినినంజదివిన నెల్లవారికి రామేశ్వర సేవాఫలంబు ను, ధనుష్కోటితీర్థస్నానపుణ్యంబును సిద్ధించునని సూతుండు శౌ నకాది మహామునులకు వివరించిన నమ్మహానుభావులు శ్రీరామచం ద్రుం డెటువలె శివలింగప్రతిష్ఠంబు గావించెఁ దత్ప్రకారంబును, నమ్మహాలింగమూర్తి మహిమంబును సవిస్తరంబుగా నుపదేశించిమ మ్ముఁ గృతార్థులం గావింపుఁడని ప్రార్థించిననతండిట్లనియె. ౭౫॥

ఉ. రాముఁడులోకరక్షకుఁడు-రాక్షసమాయలఁజిక్కి-కానలో।
భూమితనూజఁబాసిరవి-పుత్త్రుఁగనుంగొనిమైత్రిచేసిశా।
ఖామృగసేనఁగూర్చిదశ-కంఠజయార్థమొనర్చెవిక్రమ।
శ్రీమెరయన్ సముద్రమున-సేతువుమోక్షసుఖైకహేతువున్ ॥౭౬॥

గీ. ఇట్లగాధపయోధిపై-నెలమిగదుర।
సేతువుఘటించిరాముఁడా-సేతుసరణి।
పూర్ణిమాతిథిరావణు-పురికినేగ।
బహుళకపివీరపరివార-సహితుఁడగుచు॥ ౭౭॥

వ ఇట్లు లంకకుఁజనిసువేలశైలంబెక్కి నిలిచెననంతరంబ. ౭౮॥

చ. కరుకుదనంబుమీఱఁగజ-గజ్జనయిత్రినిధాత్రిపుత్త్రికం।
జెఱఁగొనిదెచ్చిపట్టణము-చెంతకురాముఁడువచ్చినప్పుడు।

దనరెమనోజ్ఞలాంఛనము-తత్తనుకాంతులనందగన్వర।
ద్ఘనఘనసారహారగుళి-కాపటసోదరసాంద్రచంద్రికల్॥ ౭౮॥

శా. కాసారంబులు పెల్లుగాఁగురిసెనీ-హారాంశుపాషాణముల్।
కాసారంబులఁగుందెఁగోకవితతుల్-గన్నీరుమున్నీరుగా।
కాసారంబులఁబాంథబృందములసం-ఖ్యాతవ్యథం జెందెరా।
కాసారంగధరప్రకాశములువీ కంబైపయింబర్వఁగాన్॥ ౭౯॥

క. పారావారముగర్వము।
పారముగావిరహితతికి-భారముగానం।
భూరుహములకువికాసము।
దూరముగావలుముకొనివి-ధుప్రభలమరెన్॥ ౮౦॥

సీ. పసస్థాణుమతినైనఁ-బల్లవింపఁగఁజేయఁ,
జాలుపుష్పాస్త్రీయ-శంబరంగ।
లోకంబులెటువంటి-వోకాంతుననువేడ్కఁ,
వచ్చిత్రిమ్మరుదుగ్ధ-వార్ధియనఁగ।
వరచకోరులుపిండి-వంటకైయారించు,
శాలితండులచూర్ణ-పాళియనఁగ।
వైరియిట్లనిక్రోధ-వహ్నిమారుఁడుగాంచఁ,
గరగినీరగువెండి-గట్టనంగ।
గీ. నిఖిలభువనాంతరస్థిత-నీలవస్తు।
ధవళిమాపాదనప్రౌఢ-తరనిరూఢ।
పాండురాఖండచంద్రికా-మండలంబు।
పుండరీకభవాండంబు-నిండిమెరసె॥ ౮౧॥

వ అయ్యెడ. ౮౨॥

ఉ. పెన్నిధిసన్నిధింగనిన-బీదలభంగిఁజెలంగియాడుచుం।
బున్నమవెన్నెలల్ చెలుల-పొత్తునఁగుత్తుకబంటిఁగ్రోలుచుం।

సీ. అస్తోకశోకప్రి-యావియోగాగ్నిసం,
భూతోగ్రధూమసం-ఘాతమనఁగ।
విరహిసంహారణ-త్వరపంచశరనవో,
త్పలశిలీముఖకాంతి-పటలియనఁగ।
రమణీయదశదిశా-రమణీమణీకనో,
ద్దీపితమృగమదా-లేపమనఁగఁ।
గమనీయరోదసీ-కాసారశైవాల,
మంజులమంజరీ-పుంజమనఁగఁ।
తే. బతిసమాగమకుతుకసం-భృతమనోజ్ఞ।
యామినీకామినీమహా-నాశ్మనిచయ।
ఖచితసముచితభూషణ-రుచిరరుచివి।
తానమనవంధకారంబు-దనరెఁ దెసల॥ ౨౪॥
గీ. రాజురాకకుఁగగనమా-ర్గమునమృగమ।
దమునఁగలయంపిపెట్టిది-గ్రమణులాణి।
ముత్తియఁపుముగ్గులిడిరన-మొనసితిమిర।
కలితఘనవీధినక్షత్ర-గణములమరె॥ ౨౫॥
చ. అనయముదూరదేశగతుఁ-డైనని జేశుని మేలురాకకై।
గొనకొని యిష్టదేవతలఁ-గొల్వఁగఁబూనిమిళన్మధువ్రతాం।
జనినిజదృగ్నిమీలనము-సల్పికరంబును ధ్యాననిష్ఠఁగై।
కొనెనలినీకులంబనని-గూఢరుచిన్ ముకుళించె నబ్జముల్॥ ౨౬॥
చ. అమరెడుసాంధ్యరాగకిస-లాంచితనిర్జరమార్గశాఖికిం।
దిమిరతతుల్ప్రికంబులన-నిండినఖండితకాంతితారకల్।
సుమములనంగ నెంతయును-శోభిలెఁ బండినపండనంగను।
త్తమనవరాగసంపదసు-ధాకరబింబముదోఁచె నత్తరిన్॥ ౨౭
చ. మొనయుచునిండిపారెడుద-మోయమునన్విదళించిదాటుచు।
ఘనబలుఁడోయనంగశశి-చెంపెసఁగెన్ దివివానివల్వనాఁ।

న్నెలవగువాఁడుజక్కవల-నెచ్చెలిపచ్చగుఱాలజోడుగా।
ములయెకిమీఁదఁదోఁచెజగ-ముల్గడువేడుకఁజెందనత్తరిన్॥౧౦౦॥

గీ. వ్యూహరచనఘటించిర-ఘూద్వహుండు।
బలమునందందఁదగుభంగిఁ-బదిలపరచి।
కడఁకనిగుడంగరావణుఁ-గదిసిపోరెఁ।
గలహమపుడయ్యెనారెండు-బలములకును॥ ౧౦౧॥

గీ. మేఘనాదుండుపోరెసౌ-మిత్రితోడ।
రవిసుతుండువిరూపాక్షుఁ-గవిసితాకె।
నంగదునితోడఖర్వటుం-డనియొనర్చెఁ।
బాంద్రకుఁడుసేసెనలునితో-భండనంబు॥ ౧౦౨॥

క. పుటశుఁడనుదనుజవీరుఁడు।
పటుశక్తిందురముఁజేసెఁ-బనసునితోన।
చ్చటదనుజభటులకునుమ।
ర్కటులకునందటికిద్వంద్వ-కలహంబయ్యెన్॥ ౧౦౩॥

వ. అయ్యిరుదెరంగులజోడులు మచ్చరంబునం గచ్చుకొని పెచ్చుపెరిగి విచ్చలవిడినిట్లు వ్రేట్లాడుచున్నం బోరు ఘోరం బయ్యె ననంతరంబ. ౧౦౪॥

క. ఘోరపరాక్రములగుహరి।
వీరశిఖామణులుబిట్టు-విదళించిననిం।
ద్రారాతిచమూనాథులు।
శూరతచెడితిరిగిలంకఁ-జొచ్చిరిభీతిన్॥ ౧౦౫॥

ఉ. ఈగతినాజిలోనబల-మెల్లవినాశముఁజెందనంతటన్।
వేగదశాననుండనుప-విక్రమధుర్యుఁడుమేఘనాదుఁడ।
భ్యాగతుఁడైవలీముఖుల-నందఱినొంచెమహావిషోజ్జ్వల।
న్నాగశరంబువేసినర-నాథులబద్ధులఁజేసెనీసునన్॥ ౧౦౬॥

గ్రొన్ననవిల్తుకేళి నెల-కొన్న సుఖాంబుధి నోలలాడుచున్।
నున్నతలీల వేడ్కఁ గొన-సాఁగఁ జరించెఁ జకోరదంపతుల్॥ ౫౩॥

వ. ఇట్టిసాంద్రచంద్రికా వికాసనికామ భాసురనిశాసమయంబున.

ఉ. పంబిన వేడ్కఁ దోడఁ గను-పట్టుహిరణ్మయశృంగతుంగసౌ।
ధంబుననున్న రావణునిఁ-దప్పకకన్గొని భానుసూనుఁడు।
ర్వ్యంబడఁద్రోచెఁ దన్మణికి-రీటము వాఁడును బన్నమందిరో।
షంబున నందునిల్వక వె-సంజనియెన్సదనంబులోనికిన్॥ ౫౪॥

గీ. అంతసుగ్రీవుతోఁ గూర్మి-యనుజుతోడ।
సేనతోఁ గూడి రఘువంశ-శేఖరుండు।
కడఁగ నగ్గిరి డిగ్గి లం-కాపురంబు।
చెంగటనీకములవిడి-యంగఁ జేసె॥ ౫౫॥

వ. అంతజతనంబుగ విడిసిన యవ్వానరవీరులం గవిసిన, అయుధపాణులును, మహాకాయులును, సైనికసమేతులునగు రావణానుచరులు పర్వణుండును, పూతనుండును, జృంభుండును, ఖరుండును, క్రోధవశుండును, హరియును, ప్రరుజుండును, అరుజుండును, ప్రహస్తుండును మఱియుం బెక్కురక్కసులుక్కు మీఱి యదృశ్యులయి పోరుచున్న విభీషణుం డంతర్ధానవధంబుఁ గావించె. బలవతులగు హరియూథపులు దూరపాతులయి విజృంభించిన రాత్రించరులు నిహతులయి పుడమిం బడిర వ్వార్తవిని సహింపక రావణుండు.

క. కరమలిగి దనుజసేనా।
పరివృతుఁడై బయలు వెడలి-పటుదోర్గర్వ।
స్ఫురణంబు మెరయ నతిశిత।
శరములనొప్పించె వృక్ష-చరులం బెలుచన్॥ ౫౬॥

వ. అంత. ౫౭॥

చ. కలువలదాయముజ్జగము-కన్నువెలుంగులనిండుప్రోగుచు।
కల్వలదొరజోడుతమ్మిచెలి-కాఁడుకడానిపసిండిఛాయకు।

సీ. వజ్రదంష్ట్రుండను-వానిఁ బీచమడంచెఁ,
ప్లవగోత్తముఁడుమహా-బలుఁడునలుఁడు।
బహువిధసమరలం-పటునకంపనుబట్టి-
కుముదుండురణభూమిఁ-గూల్చియార్చె।
నతికాయబలమ -దతుఁడైనత్రిశిరుని,
సౌమిత్రిదురమున-సమయఁజేసె।
మునుపుగ దేవాం -కునింద్రుంచిపదపడి,
యినసుతుండునరాంత-కునివధించెఁ।

గీ. కుంభకర్ణాత్మజులగాడ్పు-కొడుకుదునిమె।
ఖరునికొమరునిమకరాక్షుఁ-గడఁగిపొదివి।
పేరణంగించెగరలివి-భీషణుండు।
దురమునకునంతనింద్రజి-త్తుండువచ్చె॥ ౧౧౫॥

క. ఆయింద్రజిత్తుదారుణ।
సాయకములువరపిరామ-సౌమిత్రులను।
ద్ధేయచరిత్రులవీరులఁ।
బాయకమోహితులఁజేసె-భండనభూమిన్॥ ౧౧౬॥

ఆ. వాయుపుత్రునివాత-వాజియైయమ్మేటి।
నింగికెగసినిలిచి-నిశితకనక।
పుంఖమానమైన-భూరిశిలీముఖా।
సారములనుగపుల-బీరమడఁచె॥ ౧౧౭॥

క. వ్యోమవీధినున్నయారణ।
కోవిదుశరవృష్టినిగిడెఁ-గుముదాంగదసు।
గ్రీవనలజాంబవంతుల।
తోవానరులెల్లఁద్రెళ్ళి-దుర్దశనొందన్॥ ౧౧౮॥

క. చేసినయాపిమ్మటవిన।
తాసుతుఁడచ్చోటికతిము-దంబునరఁగ వేం।
చేసెనుపాశవిముక్తులఁ।
జేసెనురాసుతులఁగడువి-శేషప్రీతిన్॥ ౧౦౮॥

ఉ. అందువిభీషణుంగనిప్ర-హస్తుఁడుగొబ్బునడ సియార్చివా।
సిందనరారుఘోరగద-చేఁబ్రహరించినఁగంక మిమియుం।
జెందకనిల్చెనద్దనుజ-సింహముశీతనగంబుమాఁ —నా।
చందముఁజూచిడెందముల-జానుగనచ్చెరువొందిరందఱున్॥

వ. అంత విభీషణుండు. ౧౦౯॥

గీ. అష్టఘంటమహాశక్తి-నడరిపూని।
యలప్రహస్తునిశిరముల-త్య్యముగ నేసె।
వాఁడునుహృతోత్తమాంగుఁడై-వజ్రపాత।
భగ్నభూజమువలెఁజూడఁ-బడియెనపుడు॥ ౧౧౦॥

చ. అనిమొననట్లుగూలినప్ర-హస్తుఁగన్గొనిధూమ్రలోచనుం।
డనుబలురక్కసుండతిర-యంబునఁగోతులఁబారఁద్రోలినం।
గినిసిమహీరుహంబుననొ-గిన్హనుమంతుఁడువానిఁద్రుంచెనా।
జనిహతువానిఁజూచిహత-శేషులులంకకు నేగిరత్తఱిన్॥ ౧౧౧॥

వ. చని వారు సమరవృత్తాంతంబంతయు రావణునితో విన్నవించిన.

మ. అసురాధీశుఁడుకుంభకర్ణునతిని-ద్రాసక్తుమేల్కొల్పిశ।
త్రుసమూహంబువధించఁబంచెనతఁడున్-దోర్గర్వమేపారయు।
ద్దసముత్సాహముమీఱవచ్చికపులం-దాకెంగృతాంతాకృతిన్।
వెసబ్రహ్మాస్త్రమునన్సుమిత్రతనొడుకు-ర్వింగూల్చెనద్దానవున్ ౧౧౩॥

గీ. దూషణునితమ్ములరిభయ-దూరమతులు।
వజ్రదేహప్రమాదుల-న్వారుగాడ్పు।
కొడుకుచేనీలుచేఁద్రుంచఁ-బడిరిపత్త్రి।
వవనుమదిలోనఁగలుగుదు-ర్దమముదొలఁగ॥ ౧౧౪॥

కోపమే పారదుర్వార-ఘోరబహుళ
కాండములఁ జెండెనట లక్ష్మ-ణుండు వాని॥ ౧౩౫॥

క. మనుజక్రికిఁ బ్రహ్లాదమున।
కనవోలె మహావిచిత్ర-ఘోరతరాయో।
ధనమయ్యె సుమిత్రాత్రినఁ।
దనుజకు నమ్మేఘనాదు-నకు నచ్చోటన్॥ ౧౩౬॥

ఉ. అంతనిసర్గదుర్గమభు-జార్గళదక్షుఁడు లక్ష్మణుండు క।
ల్యాంతకృతాంతభీషణుఁడు-రంతమహోగ్రతఁ బేర్చి ఖేచరుల్।
సంతసిలం దృతీయదివ-సంబున సంగరభూమిఁ గూల్చె దు।
ర్దాంతపరాక్రమక్రమవి-ధానవినోదు నిమేఘనాదునిన్॥ ౧౩౭॥

వ. అంత ఖరాంతకుండు మూలబలంబులం బొలియించె నిట్లు లక్ష్మణునిచేత నింద్రజిత్తు బొలియుట హతశేషదోషాచరులవలన విని రావణుండు కోపంబుతోడఁ బుడమికన్నియం ద్రుంచ నుద్యోగించి పెద్దలచే నివారింపంబడి మగుడి నిబిడసమరసన్నాహసాహస సముత్సాహదోహలుండై వెండి మణిగణప్రచుర వైజయంతికా విరాజమానంబును, తప్తచామీకర మాలికా జాలకావృతంబును, తరుణారుణప్రభాభిరమణీయంబును, సకలశాస్త్రశోభితంబును, మహాజవ బహుతురంగసమేతంబును, రత్నకింకిణీనాదమేదురంబును, మహోదారసారథికంబును నగు నొక్క దివ్యరథం బెక్కి సముద్దండకాంచనకోదండధరుండై ప్రచండమండలాగ్ర ముసల ముద్గర పరశు పట్టిస పరిఘ గదాశూల భిండివాల ప్రాస శరశరాసన చక్రాది ప్రహరణప్రాణులును, శతాంగ మాతంగ తురంగ సింహ శార్దూల శరభ వరాహాది మృగవాహనారూఢులును, ప్రళయసమయ సమారంభ సంరంభ సముజ్జృంభణ శుంభ దంభోధర గంభీర నిర్ఘోష ప్రతిభటచటుల వికటాట్టహాస భాసుర కఠోర కంఠహుంకారులును నగు నసంఖ్యాతయాతు

వ. ఇత్తెరంగున నింద్రజిత్తుండు తత్తరంబునం గోటిమొనగాని మొత్తంబులతోడ నయ్యుత్తమపురుషుల నత్తఱి విపత్తినొందించి వియత్తలంబు ననంతర్హితుండయ్యె నంత. ౧౧౯॥

చ. ఎలమి విభీషణుండు మిధిలేశసుతాపతికిం బ్రణామముల్।
బలుమరు నాచరించి తగఁ బ్రాంజలియై పలికె న్మహాత్మజ!
ప్కులయొకి మోని యానతిని గుహ్యకుఁ డీతఁడు మంత్రపూతపా।
సలిలము నీదు పజ్జకువె సంగొనివచ్చినవాఁడు భూవరా॥ ౧౨౦॥

క. హితవృత్తి మెరయ నంత।
ర్హితభూతవిలోకనార్ద్ర మిజ్జల మెసఁగెన్।
ధృతిని నీకు ధనేశ్వరుఁడా।
శ్రితరక్షక నేత్రశుద్ధి సేయుము దీనన్ ౧౨౧॥

వ. ఇట్లు గావించిన నంతరిక్షంబున నంతర్హితంబులైన భూతంబులు నీకు దృష్టిగోచరంబులగు ఎవ్వారికవ్వారిం గృపసేయుదు నవ్వారలు నుగగనంబున నంతర్హితంబులగు భూతంబులం జూతురని విభీషణుండు విన్నవించిన ౧౨౨॥

శా. ఆతోయంబుఁ బరిగ్రహించి రఘువంశాధీశుఁ డెంతేనియుం।
జేతఃప్రీతిని నేత్రశుద్ధి యొనరించెన్ లక్ష్మణుండున్ సగో।
జాతాప్తప్రియపుత్త్రుఁ డాదియగు కీశశ్రేష్ఠులున్ హాళిమై।
సీతావల్లభదత్తమంత్రజలసంస్పృష్టాక్షులై రందఱున్॥ ౧౨౩॥

క. రవిసంభవహనుమజ్జాం।
బవదంగదనీలగంధమాదనమైంద।
ద్వివిదాదికపులు గాంచిరి।
దివి నణఁగినయింద్రజిత్తు ధీరోదాత్తున్॥ ౧౨౪॥

గీ. అంతఁ బటునభోంతరంబున నణఁగియున్న।
యింద్రజిత్తును బాఁడగాంచి యెదిరిపోదివి।

వ. అట్లు పురందరస్యందనారూఢుండై దశరథనందనుండు దశముఖు
నకభిముఖుండై నడచె నట్లెదురుకొని యద్దనుజేంద్ర మనుజేంద్రులి
ద్దఱుం బరస్పరవిజయాభిలాషంబుల నశేషదివ్యాస్త్రశస్త్రంబుల
నతివిచిత్రప్రకారంబునం బోరిరంతయుగాంత భీషణుండు యు
గాంతకుపితకృతాంతభీషణుండును నిదాఘసమయ మధ్యాహ్న
మార్తాండ దుర్నిరీక్ష్యుండును త్రిపురసంహరణ ప్రచండఖండ
పరశుమహారౌద్రుండును నై రామభద్రుండు గిరిభేదనంబు సరి
చ్ఛోషకంబు నరణ్యదాహకంబు నశనిజనకంబు గ్రహభుజనంబు
జ్యోతిర్మయంబు, మహానిష్ఠురంబున ప్రతిహతంబు దూరపాతి
యు, దుర్విభావ్యంబు, శత్రుసూదనంబు, బలకరంబు, జయదా
యకంబు, సర్వాస్త్రరాజంబు, నత్యుత్తమసాధనంబు, సమంత్ర
కంబునగు, బ్రహ్మాస్త్రసాయకంబు రావణవధార్థంబు చాపంబున
సంధించిన.

మ. క్షితిగంపించెసముద్రముల్గలఁగెబ్రెమ్మొ-గ్గెన్ దిగ్గజశ్రేణిప।
ర్వతసంఘంబువడంకెమిన్నుమొరసెన్-రాలెన్ మహోల్కాతతుల్
గతిఁదప్పెన్ గ్రహపఙ్క్తి-క్రింబడియెను-గ్రస్ఫీతనిర్ఘాతముల్।
దితిజవ్రాతము నేలఁగూలెఁగవిసెన్-దిగ్భాగముల్వెల్లిగన్॥ 133

వ. ఇట్ల తిరౌద్రరసాదిర్భావ దుర్భరంబుగా బ్రహ్మాస్త్రంబువింటస
ధించి వారాశిబంధించిన యాధనుర్ధరాగ్రేసరుండు రావణాసుర
ని శిరంబవలీలద్రుంచి విజయలక్ష్మీసమేతుండై తేజరిల్లెనంత ది
క్కులువికాసంబునొందె సురభిశీతలమంద పవనంబులొలసెనా
దిత్యాదిగ్రహంబులు ప్రకాశించె. లోకంబులునిర్భీకంబులయ్యె.
పురందరాది బృందారకులమందానందంబు డెందంబులంగ్రందుకొ
నదేవదుందుభిధ్వానపూర్వకంబుగాఁబుష్పవర్షంబుగురిసెగంధర్వ
గానంబుచెలంగెరంభాదిసురాంగనాలాస్యప్రసంగంబురాణించెసి
ద్ధమునిచారణవిరచితాశీర్వాదనాదంబులుభోరకలంగె. ఈప్రకారం

ధానసైనికులు బలసి పరివేష్టించి కొలువ, హేషాగంధసింధుర బృంహిత దనుజ వీరభట సింహనాదంబులు భేరీమృదంగ శంఖ కాహళ ప్రణవ గోముఖాది మహావాద్య ధ్వానంబులతోడ నేకీభూతంబులై భూనభోంతరంబులు నిండింప నఖండిత త్వరాహంకారపరాభూతమాతరిశ్వ మహాశ్వ నికర ఖురపుట నిర్దళిత ధరాపరాగపటలంబు లంబుజాప్తబింబకబళనంబొనర్ప, సూతమాగధ వందిసందోహ సముచ్చార్యమాణ జయజయశబ్దంబులు చెలంగ నభంగుర సంగరోత్కంఠుండై దశకంఠుండు పురంబునిర్గమించి నడచె నయ్యెడం గడు దుర్నిమిత్తంబులు వొడమె నవి సరకుగొనక కఱకుదనంబున నురువడించి చని రణవేదికా ప్రజ్వలన్మహాజ్వలనంబువోలె నున్న యన్నరేంద్ర సార్వభౌమునిం జూచి కదియనడిచె నయ్యవసరంబున. ౧౨౮॥

చ. సురముని సిద్ధసాధ్య బల-సూదన లోకనివాస మేదినీ।
శ్వర వృషభుల్ ప్రభాతరవి-సన్నిభ హేమవిమానకాంతి వి।
స్ఫురణమునన్ దిశల్ వెలుఁగ-భోరన వచ్చి నభంబునందుని।
ల్చిరి దశకంఠుతోడనని-సేయన జేయుని రాముఁ జూడఁగన్ ౧౨౯॥

ఉ. ఆతరిమాతరిశ్వహృద-యాతిగ వేగహరిత్తురంగమో।
పేతమరాతిభీమము హి-మేతరభానువిభాప్రభావవి।
ఖ్యాతము నౌరథంబు కడ-కన్ బలశాసను శాసనంబునన్।
మాతలి తెచ్చె మెచ్చఁగ క్ష-మాతలసాధకులేంద్రుచెంతకున్॥ ౧౩౦॥

ఉ. భూతలభర్త యెక్కె-పరి-భూతసమీరతరస్తురంగము।
ద్యోతరథాంగమున్ మణిశి-లోచ్చయభాసుర శృంగతుంగమున్।
కేతుపటానిలోద్భవద-కించన నాకధునీతరంగము।
జ్ఞాతహితోపమానరవి-సంగము నిర్జరరాట్ప్రథాంగమున్॥ ౧౩౧॥

ఘోరబాహువు సుబాహుసం-హారునకును।
బ్రణతులొనరించెదము నీకుఁ-బరమపురుష॥ ౧౪౦॥

క. గౌతమపాణిగృహీతీ।
పాతకమోచనవిధాన-పటుతరపదకం।
జాతస్ఫీతపరాగ।
ప్రీతునకాద్యునకు నీకు-వందనమభవా॥ ౧౪౧॥

గీ. ఖండపరశుశరాసన-ఖండనునకు।
జనకకన్యాకరగ్రహోత్సవకరునకు।
భార్గవవినిర్గళోగ్రహ-భంజనునకు।
నంజలిపుటించెదము సరో-జాక్ష నీకు॥ ౧౪౨॥

గీ. ఎలమిఁ గైక కువరయుగం-బిడినతండ్రి।
పలుకునిక్రము పాలింప-భార్యతోడ।
ననుఁగుసైదోడుతోడఁగా-వనము జేరి।
నిలిచిన గుణాంబురాశికి-నీకు శరణు॥ ౧౪౩॥

సీ. భరతసంప్రార్థనా-బలదత్తపాదుకా,
ద్వయునకు శరభంగ-తాపసేంద్ర।
సురలోకసంప్రాప్తి-కరునకు సాధువి,
రోధివిరాధని-రోధకునకు।
ప్రాప్తగృధ్రకులాది-రాజసఖ్యునకును,
మాయావిమారీచమర్దనునకు।
బాహుమదాంధక-బంధభేదనునకు।
శబరిసమర్చిత-చరణునకును।

గీ. వానరాధీశసఖునకు-వాలివధవి।
ధాయికిని గాధసింధుబం-ధనునకఖిల।
రాక్షసవినాశకరునకు-రావణాంత।
కునకు నభివాదనము నీకు-వనజనాభ॥ ౧౪౪॥

బునరావణసంహారంబుగావించివిభీషణునకులంకారాజ్యపట్టాభిషే
కంబు సేయించి సురగరుడగంధర్వకిన్నరసిద్ధసాధ్య విద్యాధరత
పోధనసమన్వితుండును సుగ్రీవాదివానరవీరసైనిక పరివృతుండు
ను సీతాలక్ష్మణసహితుండును నైపుష్పకంబెక్కి యకౌసల్యాసూ
నుండు సకలజగజ్జేగీయమానపుణ్యశ్లోకధురంధరుండై గంధమాద
నపర్వతంబునకుం జనియెందు॥ ౧౩౪॥

క. సురమునిసన్నిధి రాముఁడు।
తిరముగ శోధించినపుడు-త్రిజగన్నాథం।
గరుణోపేతంగోమల।
చరణసరోజాతనవని-జాతన్ సీతన్॥ ౧౩౫॥

వ. అంత॥ ౧౩౬॥

శా. సీతాలక్ష్మణసంయుతున్ వికచరా-జీవాక్షు భాస్వత్తనూ।
జాతాదిప్లవగాన్వితున్ దివిజసం-సత్పూజితుం దాపసో।
పేతున్ రామునిరావణాంతకుగుణా-బ్ధిన్ దండకారణ్యవి।
ఖ్యాతావాసులు చూడవచ్చిరిమునుల్-కౌతూహలంబొప్పఁగన్॥

గీ. వచ్చిమౌనులుజయజయ-ధ్వనులుచెలఁగ।
రామునభిరాము జానకీ-రమణుఁగాంచి।
యెదుటకుంభంబునిడుకొని-హృదయవీధి।
నింపుదళుకొత్తనుతిజేసి-రివ్విధమున। ౧౩౭॥

గీ. జగదనుగ్రహకారికి-శాశ్వతునకు।
జగము రావణమొనరింప-జగతియందు।
నవతరించినవారికి-వారికి రామ-
చంద్రునకుమ్రొక్కెదము నీకు-జలజనాభ॥ ౧౩౮॥

గీ. తాటకాంతకునకుగాధి-తనయయాగ।
పాలునకుదుష్టమారీచ-భంజనునకు।

సీ. అంతరాఘవుఁడుసం-యమిపుంగవులకుసా,
ష్టాంగప్రణామంబు-లాచరించి।
సమధికభక్తినం-జలిపుటంబుఘటించి,
యిట్లనిపల్కెము-నీంద్రులార।
సంశుద్ధికైసర్వ-జనసంఘములకేను,
బ్రాప్యుఁడమద్దృష్టి-పథముఁజేరు।
జంతువుమోక్షభా-జనముసందియములే,
దైననిచ్చలునిర-హంకృతులను.

గీ. స్వాత్మలాభసంతుష్టుల-నధికశాంత।
చిత్తులనుసర్వభూతసు-హృత్తములను।
దాంతులనువిప్రులనుసర్వ-దాభజింతుఁ।
బ్రేమమిగురోత్తబ్రాహ్మణ-ప్రియులునగుట॥ ౧౫౧॥

క. మిమ్మొక్కటియడిగెదఁజి।
త్తములఁజింతించినిశ్చి-తముజేసిగతా।
హమ్మతులారవచింపుఁడు।
సమ్మదముననాకుమీరు-సౌహార్ద్రమునన్॥ ౧౫౨॥

గీ. పఙ్క్తికంధరవధమునఁ-బాపమెద్ది।
గలిగెనాయందునమ్మహా-కలుషమునకు।
నిష్కృతివచింపుఁడెద్దాని-నేనొనర్చి।
పాపముక్తుఁడనగుమనో-భవ్యులార॥ ౧౫౩॥

వ. అనియడిగిన నమ్మహాత్మునకమ్మహామునులిట్లనిరి. ౧౫౪॥

గీ. నిత్యసత్యవ్రతాచార-నిగమవినుత।
లోకరక్షాధురంధర-లోకనాథ।
కలుషసంహారలోకోప-కారముగశి।
వార్చనముసేయుమంబుజా-తాయతాక్ష॥ ౧౫౫॥

ఉ. ఏపునగంధమాదనమ-హీధరశృంగమునందులింగసం।
స్థాపనమాచరింపుదురి-తవ్రజశాంతికిలోకసంగ్రహా।

క. దారుణసంసారార్ణవ।
తారకపాదారవింద-దాసవివత్సం।
హరజగదేకరక్షణ।
కారణమొప్పెక్కదమునీకుం-గరుణాజలధీ। ౧౪౫॥

గీ. భక్తరక్షణదీక్షితపరమపురుష।
సచ్చిదానందవిగ్రహ-సర్వజనక।
నామరూపకజనదోష-నాశయీశ।
కేశవనిరీశమమ్మురక్షించుమభవ॥ ౧౪౬॥

క. రక్షారక్షితదశముఖ।
రాక్షసునివధించిజగము-రక్షించితిసా।
మ్యేక్షణమమురక్షింపుము।
రక్షింపుములోకనాథ-రఘుకులతిలకా॥ ౧౪౭॥

వ. ఇట్లుస్తోత్రంబుచేసిసకలమునులూరకుండిరి. ఈరామస్తోత్రంబు త్రిసంధ్యంబు భక్తిపూర్వకంబుగాఁ బఠించువాఁడు భుక్తిముక్తులఁబడయు. ప్రయాణకాలంబునఁ బఠించు వానికి భయంబునివర్తించు. భూతప్రేత భేతాళగ్రహంబులునశించు. సకలలోకబాధలడంగు॥ ౧౪౮॥

గీ. పుత్త్రకాముఁడుగాంచు స-త్పుత్త్రగణుల।
కన్యచక్కనిపతిఁబొందు-ఘనత మెఱయ।
మోక్షకాముఁడుగన్గొను-మోక్షమర।
కాముఁడగువాఁడుజెందుఁబు-ష్కలధనంబు॥ ౧౪౯॥

క. ఈరామస్తవరాజం।
బారూఢిఁబఠించునట్టి-యనఘాత్ములకుం।
గోరికలెల్లలభించును।
శ్రీరామస్వామికరుణ-చేననిశంబున్॥ ౧౫౦॥

వ. భుజాస్ఫాలనంబుఁ గావించి సురగరుడగంధర్వకిన్నరసిద్ధసాధ్య
విద్యాధర తపోధనపుంగవులు గనుంగొనుచుండ నుద్దండవేషం
బై యకాండతాండవంబు సేయుచు నభోమండలంబున కెగసి యా
కాశమార్గంబుల ఘుంప్రచుం జనిచనియుండెట. ౧౬౩॥

మ. ఇనిరయోత్సారితశృంగనుంగసుశశిరే-ఖాశేఖరావాసముం।
గదదుద్యచ్ఛరభప్రభవిభ్రమతిర-స్కారిస్ఫురద్భాసముఁ।
ఘనరత్నజ్వలదంతికసలపరి-ష్కారత్తుషారాద్రినం।
పనికాలక్తకరక్తకప్రముదవి-న్యాసంబు కైలాసముఁ॥ ౧౬౪॥

వ. మఱియును వ్యోంధికోండచండభానుమండలాతిక్రమణరమణీయత
రాగ్రశిఖరనిర్గతముఖరనిర్ఝరశతంబులచేతను పారిజాతమ
హీజాతసంజాత సమంజస కుసుమమంజరీ పరిచ్యుతమకరందకస
ల్యాకూలకల్పితానల్పచింతామణి వేదికాజాలఖేలత్కిన్నర సుం
దరీబృందంబులచేతను లాస్యప్రసంగతలాసికా విలాససాదృశ్యమా
ననానుగతజీమూతమాలికామేదుర సౌదామినీలతాసహస్రంబుల
చేతను, రుచిరవిచిత్రమణిమరీచికాకాండశసంతోహతుందిల సుంద
రీమందిర రంగత్తురంగవదనకురంగనయనాసముచ్చార్యమాణపంచ
బాణవిరోధివిజయగాథాప్రబంధబంధుర మాధురీధురంధరవీణా
క్వాణంబులచేతను, స్నానార్థసమాయాత సప్తమాతృకాచరణా
రవింద విన్యాసపవిత్రితసురతరంగిణీతీర హిరణ్మయవాలుకాప్ర
దేశంబులచేతను, హిమవన్నగరాజన్యకన్యకాపీనసమున్నతనిస్తుల
స్తనమండలన్యస్తకస్తూరీ పంకిలజలపూర సరోజాకర విశేషంబులచే
తను, సకలదిగ్వలభిదుర్భవనిర్భరాకుంఠకంఠ నాదమహోత్తుంగ
పుంగవేంద్ర నిశాత విషాణకోణవిశృంఖల సంఘాతనితంబమణి
ఖనిప్రభాభాగధేయంబులచేతను, గంధసింధురవదనతుండాదండ
క్షిప్తపార్శ్వోజ్ఝితనిలింపతటినీజలచ్ఛటాపటల పాతనిరుద్ధగగనపథ
మారదనిస్సరత్ప్రధిక వైమానిక నికరంబులచేతను, సుధారసవాపికా
పాలిత కాంతసంతానపాదపశీతలచ్ఛాయాతల యక్షమృగాక్షీ

వ్యాప్తత బుద్ధి వేధవళ్-వారిజలోచనళంభులింగసం|
స్థాపనజన్య పుణ్యము వి-ధాతకు నైన వచింపశక్యమే|| ౧౪౬||

గీ. శ్రీలు మెఱయ భవత్ప్రతి-ష్ఠిత మహీశ|
లింగదర్శనమున జనా-ళి కలభించు|
గాశి శివలింగ దర్శన-కలనకంటె|
గోటిగుణిత ఫలంబుస ద్గుణపయోధి|| ౧౪౭||

క. ఈలింగము నీనామము|
చేలోకమునం బ్రసిదిఁ-జెందు ద్విపదా|
భీలాం హెూగ హనో గ్ర|
జ్వాలానలమగుచు సాధు-జనసులభంబై|| ౧౪౮||

క. రామేశ్వర నామంబున|
సీమహిని మహిత లింగ-మిమ్ముగ వెలయున్|
రాము విలంబము సేయక|
నేమముగ శివప్రతిష్ఠ-సేయుము నెమ్మిన్|| ౧౪౯||

క అనిన విని పుణ్యకాలము|
జనపతి ద్విముహూర్తముగ వి-చారించి ప్రభుం|
జనతనయుని నెనరెనయం|
దనచెంతకు డాయఁబిలచి-తగనిట్లనియెన్|| ౧౫౦||

గీ ఆంజనేయహనూమంత-యానిలతనయ|
శంభుపదమగు కైలాస-శైలమునకుఁ|
బొరిమనో వేగశాలివై-పొమ్ము సంప్ర|
తిష్ఠ సేయంగ లింగంబుఁ-దెమ్ము నీవు|| ౧౫౧||

క. పతియిట్లాజ్ఞాపించిన|
నతిశయముగఁ బుణ్యకాల-మతిఁడుముహూర్త|
ద్వితయవ్యవధానము గా|
మతినెఱిఁగి ప్రహృష్టమాన-మానసుఁడగుచున్|| ౧౫౨||

బయ్యేనికమించిచనునీ।
వియ్యపుఁదడవేలచేసె-దినకులతిలకా॥ ౧౬౬॥

గీ. పావనాచారజానకీ-దేవియెద్ది।
లీలఁగావించెవాలుకా-లింగమిటుల।
నిదియనీవుప్రతిష్ఠింపు-మిపుడుదీని।
కంటెనుత్తమమైనలిం-గంబుగలదె॥ ౧౬౭॥

క. అనిమునులువిన్నవించిన।
వినిజానకితోడరాము-విభుఁడెలమినిఁగ్రన్।
కుప్పనిత్తఱిఁగృతమంగళ।
ఘనకౌతుకుఁడగుచుమౌని-గణములతోడన్॥ ౧౬౮॥

వ. జ్యేష్ఠమాససితపక్ష దశమీ సౌమ్యవారంబున హస్తనక్షత్రంబున వ్యతీపాతయోగంబునం, గన్యయందుఁజంద్రుండు, వృషభంబున సూర్యుండునుండ నిట్టి దశయోగ పుణ్యకాలంబున సేతు మధ్యంబున గంధమాదనపర్వతంబునందు. ౧౬౯॥

ఆ. నిలిపెరాఘవుండు-నీలకంధరునిలో।
కైకగురునివాంఛి-తార్థకరుని।
చంద్రశేఖరునిన-గేంద్రకన్యామనో।
హరునిలింగమూర్తి-ధరునిహరుని॥ ౧౭౦॥

క. లింగస్థితునీశానున్।
గంగాధరునభవునీల-కంధరుగౌరీ।
సంగతునిఁబుంగవేంద్రతు।
రంగునిశివుఁబూజచేసె-రఘుపతిభక్తిన్॥ ౧౭౧॥

ఆ. అంతలింగమూర్తి-యందునిల్చినసాంబ।
శంకరుండుకడుఁబ్రస-న్నుఁడగుచు।
రాఘవునకులోక-రక్షకునకువరం।
బిచ్చెఁగరుణవెలయ-నివ్విధమున॥ ౧౭౨॥

కల్పితసురతాంతిమ శ్రమాపనోదక నవకిసలయతల్పంబులచేతను తరుణారుణకిరణసంతతి ప్రతిమల్లపల్లవసముల్లసద్బిల్వ తరువాటి కాంతరనిరంతర పురాంతక చింతనామృతరసానుభవపులకితప్రతికయోగికులాగ్రగణ్యులచేతను నికుంభకుంభోదర భృంగిరిటాది మహాప్రమథపరిచారక నిరంతరసంతాడ్యమానఢక్కాడమరుడిండిమపటహపణవాదివాదిత్ర నాదసంగతమారుతపూరితసుహాఘోషంబులచేతను, పంచబ్రహ్మపంచాక్షరప్రముఖనిఖిలశైవమంత్రరాజజపానుష్ఠాన నిష్ఠోత్సుకశుకపికశారికామయూర సమాశ్రితవితతవివిధవాసనానానాథసకలర్తు ప్రత్యగ్రప్రసూన పరిష్కృతలతావితానపరిరంభసంభోగ సుఖాలసమలయపవనసంచారసముంచితోపవనంబులచేతను, ప్రియాంగనాభుజాలింగితకంధరగంధర్వపాణిపంకజపరిగృహీతయాతాయాతజాతరూపడోలికాపాశపరిణద్ధవిటపవిలసదనిమిషతరువాటికానికామ రమణీయాధిత్యకాభాగంబులచేతను, నభిరామంబై పార్వతీపరమేశ్వరయశోరాశియుంబోలెఁ బ్రకాశించుకైలాసపర్వతరాజంబు దర్శించిరో మాంచకంచుకితశరీరులై అనేకదండప్రణామంబులు గావించియందులింగరూపధరుండైన మహేశ్వరుండు దృష్టిగోచరుండుగా నున్నమరుస్పందనుండు ప్రాగ్రకుశాసనసమాసీనుండును, ఊర్ధ్వబాహుండును నిరాలంబుండును, నిరుచ్ఛ్వాసుండును,జితేంద్రియుండును నై తపంబుగావించి పరమేశ్వరునారాధించి ప్రసన్నునింజేసి లింగంబువడసి నంతలో నందత్త్వవేత్తలగు మహామునులు హనుమంతునాగమనంబు లేమియుంబుణ్యకాలంబు స్వల్పావశిష్టంబగుటయు నెఱింగి రఘుపుంగవునితో నిట్లనిరి. ౧౬౫॥

౬. అయ్యాగ్రహనుమంతుఁడురా।
డయ్యెనుమటిపుణ్యకాల మతిసన్నిహితం।

నురునిష్ఠావిభవానుషక్తమతులై-యొక్కొక్క లింగంబుని
ల్విరిసేతుస్థితగంధమాదనమహా-పృథ్వీధరేంద్రంబునన్॥ ౧౭౯॥

గీ. ఇట్లు వివరించితిని మైథి-లీశకృతహ
రప్రతిష్ఠాపనప్రకా-రంబు మీకు
నిది పఠించిన విన రా-మేశలింగ
సేవనఫలంబు మోక్షంబుఁ-జెందు నరుఁడు॥ ౧౮౦॥

వ. అని సూతుండు చెప్పిన విని శౌనకాదిమహర్షులు తదనంతర కథావి
ధం బెట్టిదని యడిగిన ౧౮౧॥

మ. వనితాక్షేపతలోక దేవగృహకా-వ్యబ్రాహ్మణోద్వాహనం
దనసంజ్ఞాసముదగ్రసప్తవిధసం-తానస్వతంత్రార్థ్యమున్
ల్లనమంత్రీశ్వరమానసాంబురుహషట్-లోలోలరోలంబకాం
చనగర్భాదిసుపర్వరక్షణకళా-జాగ్రత్కృపావీక్షణా॥ ౧౮౨॥

క. పశ్యల్లలాటదురితా
వశ్యాయసహస్రకరణ-వర్షాకాలా
భశ్యామలకంధరదృ
గ్దృశ్యపరిజ్ఞానవేద్య-దివ్యాకారా॥ ౧౮౩॥

భుజంగప్రయాతము.

ఫణిస్వామిమంజీర-భాస్వత్పదాబ్జా
రణక్షోణినిర్యాత-రాత్రించరౌఘా
గణేశాదిదైవాగ్ర-గణ్యాభినంద్యా
గుణీభూతదృక్కర్ణ-గోత్రేంద్రచాపా॥ ౧౮౪॥

ఉ. భూతలనాథ చంద్ర రఘు-పుంగవ నిశ్చలభక్తి నిందునీ।
క్షేత్రప్రతిష్ఠితంబయిన-శ్రీశివలింగముఁ జూచియీమహా।
పాతకులైన వారికినిఁ-బాపము లెల్ల వినాశ మొందుఁ బ్ర।
ఖ్యాతహితప్రకాశమున-సంతమసంబులణంచు నక్కైవడిన్॥ ౧౭౩॥

గీ. మనుకులేంద్ర ప్రథమ షట్కోటి మజ్జనమున।
రామనాథేశలింగ-దర్శనమువలన।
కావిదుస్తరదురితము-ల్విలయమొందు।
సత్యమీవచనంబు సం-దియము లేదు॥ ౧౭౪॥

క. ఇత్తెఱఁగున నత్తఱనిమ।
హాత్త్రము నవరమొసంగి-యభవుఁడు హిమభూ।
భృత్తనయేశుఁడు రవివం।
శోత్తమునకు రాఘవునకు-నుచితతరకరుణన్॥ ౧౭౫॥

క. అందముగ రామనాథు।
ముందట నందీశుఁ బ్రబుధ-ముఖ్యనుమంతా।
నందప్రము నిలిపెనతఁ।
స్యందనానందనుఁడు విబుధ-లభినందింపన్॥ ౧౭౬॥

క. ప్రాకటముగ నీశ్వరునాభి।
షేకార్థముఁ జాపకోటి-చే నాపుణ్యా।
శ్లోకుఁడు ధర భేదించిము।
హోకుండంబొకటిఁ జేసె నచ్చట నంతన్॥ ౧౭౭॥

క. తజ్జలములఁగొని శివునకు।
మజ్జనవిధి సలిపె రామ-మనుజేంద్రుఁడుత్।
మజ్జనముత్తమతీర్థము।
సజ్జనవరులాపకోటి సంజ్ఞ వహించెన్॥ ౧౭౮॥

మ. సురలున్ సిద్ధులు సాధ్యులున్ మరులయ-క్షుల్ నాగగంధర్వకి।
న్నరవిద్యాధరులప్సరోగణము నా-నా వానరుల్ హాలితో।

క. ఆవెనుకన్ లక్ష్మణసు।
గ్రీవులకున్ బ్రొక్కి యతఁడు-గృతమతిసీతా।
దేవీసైకతలింగము।
ఠేవెలయఁగఁ బూజసేయు-శివభక్తినిధిన్॥ ౪।

ఆ. మునిసమేతు రాఘ-వునిఁజూచి కోపంబు।
గెరలఁబరమఖేద-ఖిన్నుఁడగుచుఁ।
దనపరిశ్రమంబు-పనిలేక చెడుటకు।
వగచినప్పుడనియె-వాయుసుతుఁడు॥ ౫।

సీ. కేవలక్లేశభు-క్తికినైజగంబునఁ,
బుట్టినాఁడను నేను-భూతలేంద్ర।
యున్నమీఁదినపెన్ను-దక్కసిమూఁకనే,
వనిలోనఖిన్నుండ-నైతిమిగుల।
జగతినొకానొక-సరసిజాతాక్షియుఁ,
గనదుగానావంటి-కాన్పునెచట!
భవసాగరంబులో-పలమునింగియనంత,
బాధలకెల్లఁబా-ల్పడితినహహ!

ఆ. మున్నుసేవజేసి-ఖిన్నుండనైతిని
కలహభూమిఁజాల-కష్టినైతి।
నమితదుఃఖరాశి-నైతినీచేనవ,
మానమొందియిపుడు-మనుకులేంద్ర॥ ౬।

క. సేవించెభార్యకై సు।
గ్రీవుఁడునిను రాజ్యసిద్ధి-కిన్ సేవించెన్।
రావణునితమ్ముఁడూరక।
సేవించితి నేనుభక్త-సేవదినిన్నున్॥ ౭।

క. వానరులసేకులుండఁగ।
నేనాజ్ఞాపించఁబడితి-నిచేశవలిం।

గద్య:-- ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్షవీక్షాపాత్ర, యేనుగ లచ్చయామాత్యపౌత్ర, తిమ్మనామాత్యపుత్త్ర, వివిధ విద్వజ్జనవిధేయ, లక్ష్మణకవినామధేయ ప్రణీతంబయిన రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను మహాప్రబంధమునందు ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

శ్రీరస్తు.

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము.

తృతీయాశ్వాసము.

శ్రీరుచిరకలశజలధిగ |
భీరోన్నతభద్రిరాజు-భీమాగ్రతనూ |
జారాధితచరణకృపా |
పూరితసురజానపల్లి-పురమల్లేశా || ౧||

వ. అవధరింపుము శౌనకాదిమహర్షులకు సూతుండిట్లనియె. ౨

మ. ఇటువలె రామచంద్రుఁడుమ-హేశ్వరలింగము నిల్పనంతటం |
బటుజవశాలియైనహను-మంతుఁడు కాశ్యపగంబునుండియు |
త్కటగతిరెండులింగములు-గైకొనివచ్చికుతూహలంబుని |
వ్వటిలఁగఁ జేరి మ్రొక్కె రఘు-పుంగవునకున్ ధరణీతనూజకున్ || ౩||

ఆ. మహి నిజాతజాయ-మానమ్మృతప్రాణి।
వస్త్రంబునాత్మ-వర్తనంబు।
సంతతంబుగీమ-నంతయు నెఱుఁగుడు।
నెల్లవేళలందు-నిజతేజ॥ ౧౪॥
ఆ. పుట్టువెఱుఁగుచుండుఁ-బొలియునొక్కఁడెవర।
కంబుఁజెందు జనుఁడు-కర్మగతిని।
పరమపుణ్యశీల-పరమాత్ముఁ డెప్పుడు।
నిర్గుణుండు సుమ్ము-నిత్యమహిమ॥ ౧౫॥
సీ. ఇట్టి తత్వము నిశ్చ-యించి శోకము మాను,
మగచరవీరని-రంజనంబు।
లింగత్రయవిముక్త-ముం గేవలము నిరా,
శ్రయము ను నిర్వికా-రంబు జ్యోతి।
రాత్మకంబు ననైన-యాత్మ నుదర్శింపు,
మాత్మబోధనిరోధ-మైన శోక।
మేలచేసెదవునీ-వెల్లకాలముఁ దత్వ।
నిష్ఠఁగైకొను ముని-శ్రేష్ఠసత్త్వ।
గీ. ఆత్మచింత యొనర్చు దే-హాదికమున।
మమత విడువుము ధర్మంబు-మట్టుపరము।
మనఘమానుము పాపిష్ఠ-జనము సాధు।
జనుని సేవింపుమింద్రియా-జయముఁ గనుము॥ ౧౬॥
క. పరనింద సేయకుము హరి।
హరముఖ్యసమస్తదేవ-తార్చన మనిరం।
తర మొనరింపుము సుగుణా।
కర పలుకుము సూనృతంబుఁ-గలకాలంబున్॥ ౧౭॥
ఆ. తా మబ్రహ్మమగుట-తత్వంబెఱింగి మి।
ప్రబలమగు దు మోహ-భరము గ్రమ్మెఁ।

గానయునారము కౌప్యమ।
హానగమునకు రుగుమనుచు-నంబుజనయనా॥ ౯॥

శా. కైలాసాద్రికిజానకీరమణకీ-ర్తుం బేగిలింగాకృతిన్।
సీలగ్రీవునినందుఁగానకతపో-నిష్ఠన్మహాదేవునిన్।
బాలేందూజ్వలవక్త్రశిసాంబశివునిన్-శాలాక్షుమెప్పించినే।
హాళించదత్ప్రతిలింగముంబడసియ-య్యాపచ్చితిన్ గ్రక్కునన్।

క. ఇతరంబగులింగమునై।
కతమునఁగావించెదేవ-గంధర్వముని।
ప్రతతులతోడన్ సత్యా।
ప్రతియిటుపూజింపుమన్న-వాఁడవుకడఁకన్॥ ౧౦॥

గీ. దేవరజితాద్రినుండినా-తెచ్చినట్టి।
యీమహేశ్వరలింగము-కేటికహహా।
యవనిలోమందభాగ్యుండ-నైననాదు।
తనువుభారంబునకయవ-తారమొందె॥ ౧౧॥

ఆ. ఈదురంతఖేద-మేనుసహింపఁగాఁ।
జాలనయ్యధరణి-పాలకులకు।
యేమిసేతునింక-నెచ్చటికేగుదు।
తెలిసిచూడనాకు-దిక్కులేదు॥ ౧౨॥

క. కావునదేహత్యాగముఁ।
గావించెదనను మునిప్ర-కారంబునెం।
తేపగచిప్పుడమిఁబడియు।
పావనిగదురోపశోక-పరవశుఁడయ్యెన్॥ ౧౩॥

ఆ. అతనిఁజూచిమంద-హాసంబుసేయుచు।
సురులుమునులుఁగపులుఁ-జూచుచుండ।
మధురభాషణముల-మారుతాత్మజుశోక।
మెల్లఁదొలఁగరాముఁ-డిట్టులనియె॥ ౧౪॥

క. మానవుఁడివ్విధమునను।
జ్ఞానంబునవంటఁజెందు-సంతతమయ్యా।
జ్ఞానముదొలఁగిననుత్తమ।
జ్ఞానమహాసుఖముఁజెందు-ననిలతనూజా। ౨౪॥

క. జ్ఞానమువలనంజెడును।
జ్ఞానముకర్మమునఁజెడదు జ్ఞానమునాబ్ర।
జ్ఞానిలయపరబ్రహ్మా।
జ్ఞానము వేదాంతవాక్యవిహితంబుసుమా॥ ౨౫॥

గీ. అట్టియొకవిరక్తుఁడౌ-నట్టిమాన।
వునకునుదయించుఁగానియ-న్యునకుఁగాదు।
జగతిముఖ్యాధికారికి-సంభవించు।
జ్ఞానవిభవంబుగనుమునిప్ర-సాదమహిమ॥ ౨౬॥

గీ. అంతరంగస్థితములుకా-మాదులెపుడు।
విడుచుమానవుఁడాత్మసం-వేదియగుచు।
నపుడుబ్రహ్మస్వరూపుఁడై-యమరునతఁడు।
శాంతమానసవినుముకే-సరికుమార॥ ౨౭॥

క. మేలుకొనునతనినిద్రా।
శీలునిభుజియించునతని-స్థితుఁడగువానిం।
బాలిశునుస్తత్తుంగల।
కాలముఁజేకొనుచునుండుఁ-గాలుఁడుజనులన్॥ ౨౮॥

గీ. నిశ్చయముసంక్షయాంతముల్-నిచయములును।
ముచ్ఛ్రయంబులుపతనాంత-ములుదలంప।
నరయసంయోగములువియో-గాంతములగు।
జీవితముమరణాంతంబు-సిద్ధమనఘ॥ ౨౯॥

క. పతనమునకంటెఫలసం।
తతులకుఁబెరచోటభయము-దగలనికరణిన్।

భాసఁగ దానియందుఁ - బాసఁగాశుభాశుభ
భ్రాంతినిజము వోలెఁ - బవనతనయ॥ ౧౯॥

గీ. శుభము గానిపదార్థంబు - శుభమువోలెఁ
గానఁబడు మోహవైభవ - కలనవలని
భ్రాంతులకు రాగముదయించు - రాగవశత
బద్ధులై పుణ్యపాపైక - పరతఁ జెందె॥ ౨౦॥

క. సురవిద్యాధరదానవుల
నరదిగఁ బ్రభవింతురుగ్ర - యాతనలకు నా
కరముగ నరకముఁ జెందుదు
రరిసూదన మోహవశత - నఖిలప్రాణుల్॥ ౨౧॥

సీ. కర్పూరచంపకా - గరుసుగంధంబులై,
ద్దానినంటినమలం - బైనశించు
భక్ష్యభోజ్యాదిభ - వ్యాన్నపదార్థంబులై,
ద్దానిసోకినవశు - దతవహించు
ధవళదుకూలవ - స్త్రంబులై ద్దానిసం,
గమునమాలిన్యంబు - గడుధరించుఁ
గలితసుగంధశీ - తలజలపూరమొ,
ద్దానిసంగతినిమూ - త్రమనఁబరగు॥

గీ. నట్టిదేహంబు సుఖకరం - బగుటయెట్లు
వినుము చెప్పెద నంజనా - తనయ నీకుఁ
బరమతత్త్వరహస్యంబు - భవమునందు
జంతువులకును సౌఖ్యలే - శంబు లేదు॥ ౨౨॥

ఆ. మొదట జన్మమొందుఁ - బదపడి బాల్యంబుఁ
జెందు జవ్వనంబుఁ - జెందుమదియు
నంతముదిమిఁ జెందు - నంతట మరణంబుఁ
జెందు మరలజనన - మొందునరుఁడు॥ ౨౩॥

పగిదిభార్యాసుత-పరిభృతులకూటమి,
నశ్వరంబగుఁగపి-నాథవినుము।
మేనిపుట్టువుతోడ-మృత్యువుజనియించు,
సందేహమింతయుఁ-జెందవలదు।

గీ. భావిమరణంబుఁదప్పింప-బ్రహ్మకైన।
నలవిగాదుశరీరిదే-హాంతవేళఁ।
గర్మవశుఁడైస్వతంత్రుఁడు-గామినవ్య।
తనువుఁగైకొనిమునుపటి తనువువిడుచు॥ ౩౪॥

క. కేసరిసుతకలకాలము।
వాసంబొక చోటఁ బ్రాణి-వర్గంబునకుం।
దాసముకూడదుకర్మము।
చేసన్వజనుల్వియుక్తిఁ-జెందుదురెందుణ్॥ ౩౫॥

క. ప్రాణంబులుదేహంబులు।
ప్రాణిమిచెడుమనుడఁబరిభవ-ముం జెందుజగ।
త్ప్రాణాత్మజజన్మముని।
ర్వాణంబుంగలుగ నేర-దాత్మకునెపుడుణ్॥ ౩౬॥

గీ. కానశోకహరంబువి-జ్ఞానమద్వ।
యంబుసద్రూపమమలంబు-నైనబ్రహ్మ।
మాత్మయౌనభజింపుమ-నారతంబు।
విగతశోకుఁడవగుమువి-వేకధుర్య॥

గీ. త్వత్కృతంబగుకార్యంబు-మత్కృతంబు।
మత్కృతంబగుకార్యంబు-త్వత్కృతంబు।
లీలనాయొనరించిన-లింగపూజ।
లీలనీయొనరించిన-లింగపూజ॥ ౩౭॥

వ. కావుననీనామంబున లింగప్రతిష్ఠఁగావించిన ముక్తుండవగుదువు. హరదత్తంబగు హనుమన్నామక లింగంబు దర్శించి రామనాథేశ్వ

క్షితిఁబొడమినజంతువులను।
మృతికంబు భయంబులేద-మిథ్యావచనా॥ 30॥

సీ॥ పటుతరస్తంభసం-భారమైనగృహంబు,
కాలంబుచనజీర్ణ-కలనఁజెందె।
నశియించుకరణినా-నాప్రాణినికరంబు,
కాలాయనమునమృత్యు-వశతనడఁగు।
దినములు రాత్రులు-చనచనసర్వమా,
నవులకాయుష్యంబు-నాశమొందు।
నాత్మనుశోకింప-నగునన్యమునకేల,
శోకింపెదవుతెల్పి-శోకనీవు।

గీ. నెరయఁబొసపెట్టుచున్న వా-నికినినిలిచి
యున్నవానికినైనా-యువునశించుఁ।
దానిసమవర్తియును జను-దానవిలచు।
దూరమరిగియుమృత్యువు-తోనమరలు॥ 31॥

క. వళులుద్భవించుమేనం।
దలవెండ్రుకలెల్లనెరియు-దంతములూడున్।
బలముడుగుశ్వాసకాసము।
లలముకొనుస్మృతినిదేహ-మలజడినొందున్॥ 32॥

గీ. వరదకట్టియయొకచోట-వనధియందుఁ।
గలసియంతటవిడిపోవు-కరణిదార।
పుత్రిబాంధవధనపశు-క్షేత్రవర్గ।
మొకట చోఁగూడునెడఁబాయు-నొకట వేళ॥ 33॥

సీ. చనుచున్న తెరువరిఁ-గనితోవనొకతెరు,
వరినేనునీతోడ-వత్తుదనని।
యంతవారిద్దఱుఁ-గొంతకాలముగూడి,
చనివెండియునుభిన్న-సరణిజనిన।

ఉ. నేమముతోడ నేనిచట-నిల్పఁగయాశివలింగమూర్తినీ।
సామినివీకతోఁదివియఁ-జాలెడులావరియున్న వాఁడెసఁ।
గ్రామజయాఖ్యలింగమిటఁ-గైకొని పెల్లగిలంగఁజేయుము।
ప్రేమతనీదులింగము ము-దంబునఁనిల్పుచుమామకోకమున్॥ ౭౯॥

చ. అనవుఁడుసంతసంబునద-శాననవైరికిమ్రొక్కియాంజనా।
తనయుఁడుగ్రక్కునంబెటికె-దన్ సిరితోవుచులింగసన్నుతా।
హస్త్రగమునుండిలెచ్చిఁన-మాఁచితలింగమునిందుని ల్పెదన్।
వినకరిలింగసైకతవి-షేపవపుంబులియేతలంపఁగన్॥ ౮౦॥

సీ. అనివిచారముచేసి-హనుమంతుఁడంతటఁ,
దమకంబుమఱియును-దడిగొనంగ।
సురలునుమునులువా-నరులుదైత్యులురఘు,
స్వామి సౌమిత్రియు-జానకియును।
గనుఁగొనుచుండసై-కతలింగమూర్తినిఁ,
గరమునఁగొనియత్న-గౌరవమున।
లావుననటునిటు-లాదిచలింపంగఁ,
జేయుచుఁగదలంగఁ-జేయలేక।

గీ. కిలకిలధ్వనిసేయుచుఁ-గేశవుఁడు।
తోకనిగుడించిరెండుచే-తులనుబొదివి।
యూఁచిపెరికియుఁబెకలింప-నోపఁడయ్యె।
నవనిఫలయుక్తమగునెదు-రాగ్రహంబు॥ ౮౧॥

వ. అంత. ౮౨॥

మ. అమితోదారబలుండువాయుతనయుం-డాలింగము న్వాలపా
శమునం జుట్టిబిగించితీవ్రముగ హ-స్తంబుల్ భువిన్మోపి పే
గమునిండారఁగనభ్రవీధికెగసెన్-గాఢోద్ధతిన్ భూమిచ।
క్రము శైలంబులతోసరణ్యములతోఁ-గంపంబునొందెంబుచున్॥

ఆ. ఇట్లుగగనవీధి-కెగసిరాఘవలింగ।
మునకుఁగ్రోశమాత్ర-మున నరుండు।

రుంజూచిన నరుండుకృతకృత్యుండగు యోజనసహస్రదూరంబు నన్నైన హనుమల్లింగంబు సంస్మరించి రామేశ్వరునిం దలంచి సాయుజ్యంబు వడయుచుండని రాఘవుండు మఱియు నిట్లనియె.

ఆ. అతఁడుచేసినాఁడు-యజ్ఞంబులన్నియు।
సకలతపములతఁడు-సలిపినాఁడు।
హర్షముప్పతిల్ల-హనుమదీశ్వర రాఘ।
వేశ్వరులనుజూచు-నెవ్వఁడైన॥ ౮౦॥

వ. హనుమత్ప్రతిష్ఠితలింగంబును, రామేశ్వరలింగంబును, జానకీలింగంబును, లక్ష్మణేశ్వరలింగంబును, సుగ్రీవకృతలింగంబును, సేతుకర్తయగు నలుండునిలిపిన లింగంబును, అంగదేశ్వరలింగంబును, నీలస్థాపితలింగంబును, జాంబవదీశ్వరలింగంబును, విభీషణుండు గావించిన రత్నలింగంబును, ఇంద్రాది దేవతా ప్రతిష్ఠిత లింగంబును, శేషాది నాగరాజపూజిత లింగంబును, నన ద్వాదశరూపంబుల శివుండు సాక్షాత్కరించి రాజిల్లు సార్వకాలంబు నీలింగంబులందు మహేశ్వరుండు సన్నిహితుండై యుండుఁ గావున పాపక్షయార్థంబు శివలింగస్థాపనంబుఁ గావింపుము. ౮౧॥

క. కావున్న మత్ప్రతిష్ఠిత।
సైకతలింగంబుకడు వె-సందివియుచు నుద్దై।
ర్యాకరయంతటనిలిపెనఁ।
జేకొని నీతెచ్చినట్టి-శివలింగంబున్॥ ౮౨॥

క. లలిఁబాతాళంబురసా।
తలమతలముసుతలమునువి-తలలోకతలా।
తలములుభేదించిసను।
జ్జ్వలమైయీలింగముమరి వానరముఖ్యా॥ ౮౩॥

సురగణంబులు మెచ్చ-సురసను సాగమా,
త్మకను నాపైగెల్చి-తివిగుణాఢ్య!
ఛాయాభిధాన రా-క్షసిని శిక్షించితి,
వధిక దోస్సక్తినా-క్షైహరీశ।

ఆ. దినసమాప్తిసమయ-మునను వేళవుఁ జేరి।
లంకపొంక మడఁచి-శంక లేక।
పజ్జ్ర-ముఘుని కేళి-భవనంబులోనికి।
నరిగితివి మదర-మనిలతనయ॥ ౫౪॥

క. వెరవెఱిఁగి రేయి లంకా।
పురిలోపల సీత వెదకి-పొడగానక మే।
దురమగు నశోక వనమున।
కరిగి కనుంగొంటివచట-నవనీపుత్త్రిన్॥ ౫౫॥

చ. కనుఁగొని సాగి మ్రొక్కి మణి-కల్పితముద్రిక యానవాలుగా।
విలయు మెలర్ప నిచ్చి ఘన-వేణి యొసంగిన మానికంబుఁ జే।
కొని సుకుమార చారు సుమ-గుచ్ఛ విరాజదశోక కాననా।
వనిరుహ భంజనంబు బుధ-వత్సల సేయవె నాకు మేలుగాన్॥ ౫౬॥

వ. అంత. ౫౭॥

ఉ. శంక యొకింత లేక బహు-సైన్యుల రావణతుల్యులన్నిరా।
తంక బలాఢ్యులన్ విజయ-ధాటిక శీతిసహస్రవీరులం।
గింకర నామ దైత్యుల ని-కృత్తిమ దైత్యుల సంగర క్షితిం।
బొంక మడంచి యంతకుని-ప్రోలికి బంపవె వానరోత్తమా॥ ౫౮॥

చ. అని మొనజంబుమాలినిఁ-బహస్తకుమారుని సప్తమంత్రినం।
దనుల వధించి పంచపృత-నాపతులం బోలియించి దక్షున।
క్షునిఁ బెగటార్చి యంతటన-కుంతితశక్తినిఁ దార్కిళ్ళఁ గట్టిగ।
కన్గొనఁగొని పోవ రావణుని-కొల్వునకుం జనితీవు పావనీ॥ ౫౯॥

ఉ. ఆసభలోన నిల్చి దను-జాధిపు వాక్కుల ధిక్కరించిదు।
ప్టాసురులెల్లఁ దల్లడిల-నాదట రావణు విడుతండ్రికెం।

పుడమిఁ ద్రెళ్ళి మూర్ఛఁ-బొంది వడఁకుచు।
శివవిరోధి కేతుఁడుఁ-జెందువాఁడె॥ ౪౯॥

ఆ. పుడమిఁ బడియె గాఢ-కొడుకుసుము కన్నవోటఁ।
గన్నదోయివలనఁ-గర్ణరంధ్ర।
ములనవాసమార్గ-మునఁ జాల నెత్తురు।
గురిసి నిండె రక్త-కుండమయ్యె॥ ౫౦॥

వ. అంత దేవదానవ తపోధన నరవానరులు హాహాకారంబుఁ జేసిరి. రామలక్ష్మణులు సీతాదేవియు నంతరంగంబుల నెంతయుఁ జింతించుచు శోకవ్యాకులత్వంబునొందిరంత నంపఱుంజని ఘూర్ణిత గాత్రుండై ధాత్రిం బడి రక్తంబుఁ గ్రక్కుచు మూర్ఛిల్లియున్న వానరనందనుం జూచి కపులు పుడమిం బడిరి. జానకీదేవియు వాత్సల్యంబున గరపల్లవంబులం దదీయ దేహస్పర్శనంబు సేసి తంత్రీ నికట్టి దుర్దశ వాటిల్లె నేయని వగచె. రాఘవుండు బాష్పధారాకులలోచనుండై తనతొడమీఁద నతని నిడుకొని కరకమలంబుల నెమ్మేను నిమురుచు నిట్లనియె.

కం. ఏనతఁడు మనుమును బంపా।
కాననమునఁ జూచి మేలుఁ-గావించుటకై।
పూను జానకితోడ సఖ్యము।
మానుగఁ జేయించితివి స-మంచితవృత్తిన్॥ ౫౨॥

కం. అ ఘూరి న్నన్నుఁ గనుంగొని।
జననీజనకుల నుబంధు-జాలములను బే।
ర్కొని తలఁచుమునియు భక్తిం।
గొనకొని యుంతిని వచింపు-సుగుణరత్ననిధీ॥ ౫౩॥

సీ. బహుయోజనంబైన-పాథోనిధానంబు।
తివిరి నాకై దాటి-తివిరిమహాత్మ।
తలపాతమును వొట్టి-దట్టించితివి సీక,
నాకై నగేంద్రము మై-నాకునకఘు।

గీ. జగములభినుతిసేయశో-పఘ్నులు తెచ్చి।
యన్నదమ్ములమ్ముబ్ర-హ్మాస్త్రబంధ।
ముక్తులను జేసినాడవు శక్తి మెఱయ।
దౌతవునులక్ష్మణప్రాణ-దాతవీవ॥ ౬౫॥

క కేసరిసుతయని మొనసీ।
బాఁటచేరావణాది-బలముల దైత్యా।
గ్రేసనుల గెల్చిలీలన్।
భూసుతనతిసాధ్వి మణిలఁ-బొందితి సుఖినై॥ ౬౬॥

ఆ. అంజనాకుమార-హనుమంత జానకీ।
శోకమునను సకల-లోక విధుతా।
యుచితవృత్తిమున-యోధ్యసుందోహ్రాని।
చనకవిడిచినీవు-చనుటవగునె॥ ౬౭॥

క. ఓ పాపస్త్ర్య మదాంతక।
యో పవనకుమార యోమ-హోన్నతబాహా।
టోపవిరాజిత యోకరు।
ణాకర యోవత్స లేచి-నన్ గనుఁగొనుమీ॥ ౬౮॥

క. అని బహుభంగులను పలా।
లనవచనము లాడిరఘుకు-ల ప్రవరుండా।
తనినోటిమాట లేమికి।
వనరుచుఁగన్నీటఁదడిపె-వాయుతనూజున్॥ ౬౯॥

వ అంతఁ గొంతసేపునకు మూర-విషనాడి ప్రబోధంబునొంది. ౭౦.

మ. కనియెన్మారుతి సర్వలోకపరిర-క్షాదక్షునంభోజలో।
చనులీలాధృతమానవాకృతిని వి-శ్వధ్యేయునారాయణున్।
మునివంద్యున్ రణఘూళిధూసరునతాం-భోవాహసంకాశుభూ।
తనయాలక్ష్మణవానరాన్వితుమహో-దారున్ హరిన్ రాఘవున్॥

క. కనిరఘువరకరసంస్ప।
ర్శనపరిపూర్ణాంగుఁడగుట-జగతీస్థలినో।

తేపఖుఁ దైవవహ్నికిన - తీవ్రపుదంబుగఁ గాల్చిక్రమ్మరన్।
ధై సంకట ... దాటితివి - షాశనీవు మహోదయోనిధీ॥ ౬౦॥

గీ. అంతవచ్చితె బుద్ధిమయా - కాద్రికడను।
నివ్వెఱంబార నాక్రియ - నేకగతుల।
ననుశవించితి క్షేపహో - యాంజనేయ।
నాకునీవంటిచుట్టము - న్నాఁడెయొండు॥ ౬౧॥

నీవునిదురించకున్నావు - నేలమీఁద।
నాకు నపమితంబగు - శోకమొదవఁ।
ప్రాణములుఖ్యాండదనను నీవు - బ్రదుకవేనిఁ।
ప్రాణములు నిల్చునే నాకుఁ - బవనతనయ॥ ౬౨॥

క. ఏమిపని నాకు సీతా।
సౌమిత్రులచేత భరత - శత్రుఘ్నులచే।
నేమి మహీ రాజ్యముచే।
నేమి భవద్రహిత సుఖము - లేటికి వత్సా॥ ౬౩॥

క. లెమ్ము హనుమంత భూమిత।
లమ్మున నిదురింప నేల - లలిఁ బల్లవపుం।
జిమ్మునఁ జేయుము నిద్రా।
రమ్మిప్పుడు నాకు నొకట - తల్పము వత్సా॥ ౬౪॥

సీ. స్నానంబు సేయంగఁ - జని మొదవనిప్పుడు,
కొని తెమ్ము చీరయుఁ - గుండికయును।
సురపూజనమునకు - సురభిపుష్పము తేర్చి,
పొసఁగఁ గోయుము పత్ర - పుటమునందుఁ।
గానలోకకే నేగి - కందమూలంబులా,
హారమునకును దె - మ్మాదరమున।
నజినదర్భాంకుర - వ్రజసమాహరణంబుఁ,
గావింపు మాచార - మావహిల్ల।

గరాగాధిపుత్రా ధ్వరత్రాణదక్షా శరత్కాలచంద్ర ప్రసన్నాననా
నీలజీమూతసంకాశపుణ్యాకృతీ, పద్మగర్భాదిబృందారకానంద సంధా
యిలీలావతారా రాఘవా రాజ బాహాబలోత్సేక కాకాసురైకాంబకా
దానత్రిపిష్టాంబకా శారదారంభరాకా నిశాకాంత సాహస్ర శోభాతి
రస్ఫార కారిస్ఫురత్కీర్తి సందోహ సంఛన్న దిఙ్మండలాఖండలాగ్ర
ప్రచండాహిరాజోపరిక్లిప్త శేషాసనా చరప్రాణవాతా మహా
తాపసస్వాంత హృద్దివ్యసౌధస్థ లీలారసాసార సామ్రాజ్య జాశేష
కీశాధిరాజ్య ప్రదా వేద వేదాంత సంవేద్యనిత్యాయురూపా, మహా
యశుష్మానిలాకారి ఘనాత్రోత్సవా నిర్జరాదివ్యయోగీశ్వరోపాస్య ఓం
కారమంత్రార్థ విజ్ఞేయభక్తిప్రియానంత కళ్యాణచారిత్ర పద్మావ
దూరాకృపాధార నేత్రాంబుజా చండకరమండలీమధ్యవర్తీ సుధాభా
నుమూర్తీ భుజంగేశశాయీ చతుర్వ్యూహదేహా అనంతావతారా శ
తానందముఖ్యామర ప్రార్థితా విశ్వవిశ్వంభరా భారకృద్దైత్యసం
హారకామాది కాంతర్గతారాతి జైత్రా సమస్తాశ్రితా రామచైత్రా
సితాంభోజనేత్రా ధరిత్రీకుమారీకళత్రా మనోజ్ఞాత్రసీపుష్ప సం
కాశగాత్రా పవిత్రా గుణామృత కాకుత్స్థవంశాగ్రణీ భక్త చింతా
మణీ నీకు దండంబు నీకుం బ్రణామంబు నీకున్ నమస్కారముల్ నీకు
జేజే నమోవాకముల్ నీకు కారుణ్యదృష్టిం బ్రసన్నుండవైనన్ను రక్షిం
పవే నిన్ను సేవించెదన్ నిన్ను భావించెద న్నీపదాంభోజ దాస్యంబు
గావించెదన్ మ్రొక్కెదన్ రామచంద్రా మదీయాపరాధంబు క్షమిం
తవ్యమో స్వామి నామీఁదనీ మేదురాంచత్కృపాపూర్ణప్రసాదంబుతో
రంబుగాఁజేసి చేపట్టవే రాఘవా మజ్జనార్చాద భుక్తిక్రియా జాగరూ
కత్వ నిద్రాసుషుప్త్యాద్యవస్థావిశేషంబులన్నిన్ను రక్షించుమీ జానకీ
కాంత వేదాంతవాక్యంబులన్నిన్ను వాక్రుచ్చఁగాలేవు లోకత్రయి
న్నెన్ని వర్ణింపనేవాఁడు శక్తుండు నిత్యోత్సవా నీమహాత్మ్యం బచిం
త్యంబనంతంబు సాత్త్వికానీకచంబుల్ మహామేఘముల్ లోక

య్యనఁజాగి మ్రొక్కె మారుతి।
ఘనభక్తిఁ బలికె నిటల-ఘటితాంజలియై॥ ౭౨॥

గీ. పారిజాతలతాముఖాంక-బ్రహ్మనామ।
జానకీరామ జలధర-శ్యామునతఁడు।
శ్రుతిమనోహరగంభీర-సూక్తిగుంఫ।
దోహలంబుగ నుతిసేయ-దొడఁగెనిట్లు॥ ౭౩॥

దండకము.

శ్రీరామ విశ్వస్వరూపా హరీయాదిదేవాప్రరాజాగదా హస్తదేవా మహాపుష్ప కాశీకహార్ణోల్ల సద్వానరానీక సంజుష్టపాదాబ్జ నిష్పిష్ట దుష్టాసురేంద్రా జగద్వాంఛితార్థ ప్రదానిర్మలాత్మా సహస్రోత్తమాంగా సహస్రాంఘ్రిపద్మా సహస్రాక్షనారాయణా! రాఘవాభక్త లోకార్తిహారీ మహీనందనావల్లభా నారసింహా సురారాతిరాడ్బింబజనాపోగ్రమూర్తీ, నిశాతాగ్రదంష్ట్రోద్ధృత క్షోణిచక్రా అవక్రోజ్జ్వలద్విక్రమాక్రాంబరీ వామనాసిదవంద్య బలీంద్రాదియాగాంతకా మందరగ్రావధారీ మహాకచ్ఛపా వేదసంరక్షకా మత్స్యరూపా జితక్షత్రియా భార్గవశ్రేష్ఠ రాత్రించరధ్వాంత సంతానపంకేజనీబాంధవా రాఘవా ఖండపరాళాక్ష కోదండనిర్భిన్న నానారివధ్వంసకృద్భార్గవత్రాసకారీ, అహల్యాసతీశాపసంతాపహృత్పాదపంకేజనాగాయుతోదారసత్త్వజ్వలత్తాటకాప్రాణహృత్సాయకా వాలివక్షశ్శిలాఖండలా ప్రోద్ధనోర్దండ మాయాసువర్ణాంగ సారంగసద్దర్పహారీ దురంతాఘసంతాపహారీ, దశస్యందనోర్వీశ దుఃఖాబ్ధిసంశోషణాగస్త్యరూపా, అనేకోర్మిమాలావళీధాఖిలాశాంత దుర్దాంతవారాశిగర్వాపహా మైథిలీమానసాంభోజ మార్తాండవిఖ్యాతకసాక్షీ సరాజేక్షణాభక్త సంరక్షణాసక్త రాజేంద్రసీతాపతీ తారకబ్రహ్మరూపా వరేణ్యాచిదానందమూర్తీ ప్రసన్నార్తిహారీ జగన్నాయకా రామచంద్రా కృపాసా

హ్మవిద్యాం త్రయీరూపిణీం బార్వతీరూప నాత్మందలంతు ప్రస
న్నాననాంభోరుహన్ లక్ష్మి దుర్గాభిపుత్రిన్ బవిత్ర న్భజింతు
న్నశాంకస్వస న్నాబ్జగావింతు సర్వాంగసౌందర్య సంశోభిని
న్నిన్నవర్ణింతు ధర్మస్వరూపన్ దయామూర్తి సావిత్రి గాయత్రి
బద్మాలయన్బద్మపాణి న్సరోజాక్షవక్షస్స్థలీమందిరం జంద్రబింబా
నన నంద్రబింబాసనాసీన నాహ్లాదరూప న్మహాసిద్ధసాధ్వి న్సుభ
ద్రప్రదాత్రిన్ ద్రిలోకైకధాత్రిన్ ధరిత్రీకుమారి న్జగత్పావని
న్సిత సర్వానవద్యాంగినంభోజగంధి న్మహాదేవి వాక్పుష్పపూజా
విధానంబున న్సేవగావింతుమాతల్లికి ప్రాఘవస్వామిదేవేరికి న్సిత
కు న్భక్తజాతంబు మీఁదం గృపాశీతలాపాంగవీక్షాసుధాసార
ముం జిలుకు విన్నాణికి న్నిత్యకల్యాణికి న్నీలజీమూతరేఖాతిర
స్కారకృద్వేణికి న్పారిజాతప్రవాళోల్లసత్పాణికిం దమ్మిపూమే
డలం గ్రీడ గావించు వాల్గంటికి న్వేల్పుపోరియాళ్ళచే మ్రొ
క్కుగొన్నట్టి రాకన్నెకుం। జాళువాప్రోగుజొంపంబుడా ల్తళ్కు
లం జులుకఁగాఁ జూచు నెమ్మేనిచాయం జగంబెల్ల నిండించుసీతా
మహాదేవికి న్నేకుఁ బల్మాఱు నే మ్రొక్కెదన్. ౭౮॥

గీ. ఇవ్విధంబునహనుమంతుఁ-డింపు వెలయ।
రామచంద్రునిసీతను-బ్రస్తుతించి।
సమధికానందసందోహ-జనిత బాష్ప।
వారిపూరితహృదయుఁడై-యూరకుండె॥ ౭౯॥

క. మునులారపవనసుతకృత।
జనకసుతారామచంద్ర-సంస్తవపఠనం।
బొనరించునరుఁడు గాంచును।
ధనధాన్యగజాశ్వసంప-దలు మోక్షంబున్॥ ౮౦॥

వ. ఈసీతారామస్తోత్రంబు భక్తిపూర్వకంబుగా నేకవారంబు విను
వారికిం బఠించువారికి నాయుర్విద్యాపుత్రవనితాసౌఖ్యంబులు

నాథా సుధాభానుభానుల్ భవన్నేత్రముల్ శేషతల్పక్రియాశాయీ
దిశల్ నీకుఁ గర్ణంబు లానందకందా కృశానుండు నీమోము దేవేశ్వరా
శారదాదేవి నీజిహ్వ శాఖాసనామ్నాయ పారీణ నీప్రాణము ల్వా
యువుల్ జ్ఞానవిద్యానిధీ వారిధుల్ నీకుఁ గుక్షిప్రదేశంబు రాజీవపత్రేక్షణా
యంతరిక్షంబు నీనాభి యోగీశ్వరధ్యేయపాదా భవత్పాదముల్ భూ
మి శ్రీకేశవా నీశరీరంబు విశ్వంబు శ్రీరామచంద్రా సముద్రంబునన్
ఫేనపుంజోర్మికా బుద్బుదశ్రేణిచందంబునన్ దేవతిర్యఙ్నరాదిప్రపం
చంబు నీయందు జన్మించు నీయంద యేకీభవించున్ జగజ్జీవసారత్న
బ్రహ్మండంబు సూత్రంబునం బోలె సర్వంబు నీయందగు న్సూత్రమై పొల్చు ధ
ర్మాకృతీ నిన్ను నిర్మానమోహుల్ విరక్తాత్ములధ్యాత్మనిత్యుల్ మునీం
ద్రుల్ నివృత్తాభిలాషుల్ జితస్వాంతులత్యంత నిష్ఠాసధుల్ భక్తి
యుక్తుల్ వివిక్తప్రవాసీనులాచారవంతుల్ బుధుల్ గాంతురాదిత్యకోటి
ప్రభా తారకాదిత్యచంద్రాగ్ని విద్యుత్సమూహంబు లెచ్చోటఁ దే
జంబు వాటింపఁగాఁజాల వెద్దానధీరుల్ ప్రవేశించి శోకించరచ్చోట
నీదివ్యధామంబు శ్రీరామచంద్రా కృపాసాంద్ర నీతత్వమెవ్వారికిన్
నిర్ణయించగ శక్యంబుగాకుండు నేనేమి వర్ణింపఁగా నేర్తు లోలాత్ము
డన్ బాలుఁడ న్గర్వశీలుండ నానేరము ల్పెక్కు లెంచన్సహింపం
దగున్ మ్రొక్కెద న్నిన్ను బ్రార్థించెద న్వేఁడెదన్ దివ్యపాదార
విందద్వయీ దాస్యయోగ్యత్వుఁగాఁ జూచి నన్నుం గటాక్షించి రక్షిం
చవే యంచు మందారు మందార భూమీరుహా రామరాముం బ్రశంసిం
చి నిర్వంచనప్రోద్ధభక్తిన్ జగత్ప్రాణసూనుండు శ్రీజానకీదేవి నీరేఁ
గైవారముల్చేసె శ్రీమైథిలీ నీకు దండప్రణామంబు సర్వాఘసంహారిణీ
నీకుఁ జేమోడ్పు దారిద్ర్యవిచ్ఛేదినీ నీకు జేజే ఋణధ్వంసినీ నిన్ను
సేవింతు భక్తప్రజాభీష్టసంధాయినీ నిన్ను భావింతు ధన్యా స్వదేహక్ష్
మాధీశకన్యా ప్రశంసించెద న్రాఘవానందదాత్రీ క్ష్మహీపుత్రిక న్విద్య
నాద్య స్సృష్టిధానస్వరూప న్నివనాణిణైశ్వర్య సంపత్త్రి భూతిన్నతి
న్భారతీన్ జానకి న్గొల్చెద న్సత్కృపాదివ్యమూర్తిన్ హరిప్రేయసి న్ప్రే

క. ఇమ్మాఁడునదులనవగా।
హమ్మునఫలమెద్దిగలుగు-ననఘాజనబృం।
దమ్ముఁ గీహనుమత్కుం।
డమ్మునఁదత్ఫలముమజ్జ-నంబునదొరకున్॥ ౨౪॥

మ. మనుజుండైవసుధన్ జనించియుహనూ-మత్కుండతీరంబునన్।
ఘనభక్తిం బితృకార్యమరిసలుపం-గానొల్లఁ డెవ్వాఁడునో।
పను త్రైపోదరువానిఁజూచిపితరుల్-పాకారిముఖ్యామరుల్।
మునులున్సిద్ధులుకోపమూనుదురుద-న్మూర్ధాత్మపైనెంతయున్॥ ౨౫

గీ. హనుమత్కుండసన్నిధి-ననఘులార।
జపముహోమముదానంబు-సలుపఁడేని।
జననిజీవితముప్రయో-జకముదుఃఖ।
భాజనంబగుఁగదువిప్ర-పద్వయమున॥ ౨౬॥

క. హనుమత్కుండసన్నిధి।
సేనరుఁడుతిలోదకంబు-లిడునియతుండై।
వానిపితరులాజ్యనదీ।
పానము సేయుదురునిజము-పలికితివత్సా॥ ౨౭॥

వ. ఇట్లు శ్రీరామచంద్రుండు పలికిన పలుకులు విని సంతుష్టస్వాంతుండై హనూమంతుండు వెండికొండనుండి తన తెచ్చినలింగంబు రఘుపుంగవు నాజ్ఞాక్రమంబున రామనాథేశ్వరు నుత్తరంబునం బ్రతిష్ఠించి కృతార్థుండయ్యె హనుమద్వాలవేష్టితసంజాతంబగు వళిత్రయంబు రామనాథేశ్వరుండు ధరించు నిట్లు సేతుమధ్యంబున గంధమాదనగిరి శృంగంబున శ్రీరాఘవుండు శివలింగప్రతిష్ఠాపనంబు చేసిన తెరంగు మీకెఱింగించితి నదిపఠించువారును, విన్నవారును, దురితంబులం బాఱద్రోలి శివలోకంబునం బూజవడయుదురని సూతుండు వివరించిన శౌనకాదిమహర్షుల మ్మహాత్మునకిట్లనిరి. ౨౮॥

సిద్ధించు బ్రహ్మవధాది ఘోరపాతకంబులు నశించు. నరకదర్శనంబు లేదు. సకలమనోరథంబులు ఫలించు. సమస్తక్రతుఫలంబు దొరకు నిట్లు వాయుసుతుండను పావిత్రితుండై కౌసల్యానందనుం డతని కిట్లనియె ౭౭॥

క. ఎఱుఁగక కావించితివి।
త్రిజగత్సాహసమా పుహరివి-ధాతాదిసుర।
ల్వేఱువరెమత్కృతలింగముఁ।
బెఱుకఁగనోపుదు రెయసుర-భీకరమూర్తీ॥ ౭౮॥

గీ. హరునికపరాధ మొనరించి-యవనిమీఁదఁ।
ద్రెళ్ళిమూర్ఛిల్లితివిగదా-ధీరవర్య।
యింక నెన్నటికిని బార్వ-తీశునెడల।
ద్రోహ మొనరింపకుము గంధ-వాహతనయ॥ ౭౯॥

వ. భవత్కృతస్నానం బగు నేతత్కుండంబు నీ నామంబున నిది మొదలుగ ముజ్జగంబుల నతివిఖ్యాతం బై వర్తిల్లు దీనియందు మజ్జనమాత్రంబున మహాపాతకసంఘాతంబు నశించు నని మఱియు నిట్లనియె॥

గీ. శివజటాఘాతసంజాత-శీతలోర్మి।
గౌతమీనదిసరిదగ్ర-గణ్యకీర్తి।
యశ్వమేధాఖ్యయజ్ఞస-హస్రఫలమొ।
సంగుఁదనసీట మునిఁగిన-జనులకెల్ల॥ ౮౧॥

గీ. దానికంటెను శతగుణం-బైనఫలము।
మనుజవరులకొసంగుని-ర్మలతరంగ।
యమునయు సరస్వతియు రెండు-నమరతటిని।
కరణిఫలమీయఁగా నేర్చు-నరులకెందు॥ ౮౨॥

గీ. భువనపావనులీమూఁడు-పుణ్యనదులఁ।
గలసి ప్రవహించు నిచ్చోటఁ-గపివరేణ్య।
యచటనవగాహనము సస-హస్రగుణిత।
ఫలము సిద్ధించు జనులకు-నలఘుమహిమ॥ ౮౩॥

గీ. తరుణి నెమ్మోము తోడను - దాకరుండు।
సాటిగాలేక జనితల - జ్జాభరమునః।
శివజటాజూట వనదుర్గ - సీమఁజేరె।
నజ్ఞమును మఱుగుళి భావ - మాశ్రయించె॥ ౯౬॥

క. ముక్కుఁ దిలకుసుమను పురా।
చక్కొర కెమ్మోవి భళిరె - జక్కువ లేపో।
చిక్కనిచనుగవ చొక్కపు।
చెక్కులజిగి లెక్కసేయ - శేషునితరమే॥ ౯౭॥

క. కుందంబులు గదనములర।
విందంబులు కరములలరు - వెండ్రుకలళినీ।
బృందంబులు నడకలు కడు।
మందంబులు మాట లెన్న - మకరందంబుల్॥ ౯౮॥

క. తమ్ములు నయనములళిపో।
తమ్ములు చికురములు పర్వ - తమ్ములకనుఁగుం
దమ్ములు గుబ్బలు మరుకుం।
తమ్ములపాల్గా రెబుధులు - దానింగన్నన్॥ ౯౯॥

క. మంజులతనమరి కెంపుల।
కెంజాయకుజుట్టమైయు కృత్రిమరుచులన్।
రంజిల్లితొగరువాతెర।
క్రొంజిగురున మేలుగూర్చెఁ - గొమ్మకుభళిరే॥ ౧౦౦॥

గీ. మేలుగలవాలుగలగెల్వఁ - జాలువాలు।
వాలుగన్నులు నిజరుచి - జాలకలనఁ।
దరుణహిమకరరేఖను - దలినిగ్రమ్ము।
తరుణిఫాలంబునవఘున - స్ఫురణమహిమ॥ ౧౦౧॥

సీ. మాలూరఫలముల - మేలు చూరలుపట్టి,
కందుకంబులతీరుఁ - గ్రిందుపరచి।

గీ. జలజహితతేజ రామమహా-రణతనూజ!
రావణుఁడు బ్రాహ్మణుఁడు గాడు-రక్కసుండు!
వానిదునిమిన నెటువలె-వచ్చె భువన!
భర్తయగు రఘువరునకు-బ్రహ్మహత్య!! ౮౯

క. ఇది లెస్సగ వచియింపుము!
మది సంశయ మెల్లఁ దీర-మాకిపుడు దయా!
హృదయసమస్తారవిశా!
రదుఁడవు నీవనఘ బాచ-రాయణు కరుణన్!! ౯౦

వ. అనియడిగిన సూతుండిట్లని చెప్పందొడంగె. ౯౧

క. వనరుహభవునకు సుతుఁడై!
జనియించెఁ బులస్త్యుఁ డధిక-శాంతాత్ముఁడా!
తనికుద్భవించె విశ్రవుఁ!
డనవిశ్రుతుఁడైన పుత్త్రుఁ-డసమానుండై!! ౯౨

క. మునిపుంగవుఁడు పులస్త్యుని!
తనయుండగు విశ్రవుండు-ధర్మాత్ముండై!
యనిమిషులకు దుష్కరమగు!
ఘనతప మొనరించె నజుఁడు-కౌతుక మొందన్!! ౯౩

వ. ఆతండు తపంబు సేయుచున్న కాలంబున గాలాంబుద సంకాశదేహుండును, హేమనిష్కాంగద ధరుండునగు సుమాలియను రాక్షసుండు పాతాళస్థానంబువలన నిర్గమించి నెత్తమ్మికేలం బూనని పాలమున్నీటికన్నియం బోనితనచిన్ని ముద్దు కన్నియం దోడ్కొని భూలోకంబున నన్నియెడలం గ్రుమ్మరుచుండె నయ్యిందుముఖి సౌందర్యంబు వర్ణింప నరవిందసంభవునకై ననలవిగాదు.

చ. మిసుకుగడాని మైఁడిజిగి-మించుమలచాయయు సంగ్రహించి కొ!
న్న నగల సౌకుమార్యము ఘ-నంబగు పద్మసుగంధసారముఁ!
గొని వనజాతసంభవుఁడు-కోమలిమేను రచించె వీనికిం!
గనుఁగొనఁగా నిదర్శనము-కాంతిమృదుత్వసుగంధసంపదల్!! ౯౪

ఆ. కనికుఁ జేరసముఁడు-తనయుండు మనలకు।
దొరికె నేని వెరపు-దొరఁగి వృద్ధిఁ।
జెందఁగలము టంచుఁ-జింతించి తనరూఁటుఁ।
బిలిచి యిట్టులనియెఁ-బ్రేమ గులుక॥ ౧౦౭॥

గీ. అమ్మ కైకసి సంప్రాప్త-మయ్యె నీకు।
నిండు జవ్వనమటు గాన-నిన్ను పరున।
కివ్వ నికి నైనఁ దగువాని-కీయ వలయు।
నెవ్వఁడు వరించునో కాని-యెఱుఁగ రాదు॥ ౧౦౮॥

క. తగు మగనికిఁ బడుచు నిడం।
దగు నిట్లిడకున్నఁ గన్న-తండ్రికి దుఃఖం।
బగుఁ గాన నాడు బడుచుల।
జగతిం గనువారికెల్ల-సౌఖ్యము గలదే॥ ౧౦౯॥

ఆ. అఖిలక్ష్మీకరణి-నన్ని తెరంగుల।
దొడ్డ దానవమ్మ-బిడ్డ నీవు।
తగరు వీరారలను మఁ-డెగడు మనియెట్టి।
వారు వెర చియడుగ-రారు నిన్ను॥ ౧౧౦॥

మ. కావున సన్మునిం గనక-గర్భని పౌత్రుఁ బులస్త్యపుత్త్రు భూ।
దేవుని విశ్రవుం బరమ-ధీరుగు శాకరునిచయేగిస।
ద్భావమునవ్వరింపుము శు-భంబుగ నీకుఁ జేరసన్నిభుల్।
శ్రీ వెలయుం గుమారులు ప్ర-సిద్ధులుగ న్గెదరబ్జలోచనా॥ ౧౧౧॥

క. అని పలికిన నవ్వాక్యము।
విని కైకసి మందహాస-విలసితముఖియై।
వినయమున నట్లయగుఁ గా।
కని మనమున సమ్మతించి-యంచితబుద్ధిన్॥ ౧౧౨॥

వ. అంత

క. బాలారత్నము సాయం।
కాలంబున జనకు నాజ్ఞఁ గైకొని తగన।

నెత్తమ్మి మొగ్గల-బిత్తరంబు భ్రమించి,
చక్రవాకస్ఫూర్తి-సాక్రమించి।
కుసుమగుచ్ఛంబుల-పసహసింపఁగఁజాలి,
ఘర్మకుంభములఁ జే-పట్టనేర్చి।
మత్తవారణకుంభ-మహిమంబుఁ ఛేదించి,
యాలఘుపర్వతలీలఁ-జాలకఁజూచి॥

గీ. బాహుమూలంబులో రయముచు-బలసి పొగడు।
కొనివిజృంభించియొప్పల-కుప్పలగుచు।
మేలువ్రటువసిబ్బెంపు-మెఱుఁగుగుబ్బ।
చన్నులలరారెనలశర-చ్చంద్రముఖికి॥ ౧౦౨॥

క. లలితాధరమధురసుధా।
రలుగ్రోలఁగఁదలఁచిసుంద-రంబగునాభీ।
బిలమువెడలివచ్చినచీ।
మలబారనరోమరాజి-మగువకుఁదనరెన్॥ ౧౦౩॥

క. సురకన్యలసురకన్యలు।
గరుడోరగయక్షరాజ-కన్యలునరకే।
న్నరకన్యలెందరైనను।
గరిగమనకుదనుజరాజ-కన్యకుసరియే॥ ౧౦౪॥

క. మొగముసిరిగళముతీరును।
బిగిగుబ్బలబెడగునడుము-పేదరికమహో।
తగవింతింతనితెలుపఁగ।
నగునే నలుమోము నెమ్ము-లయ్యును నైనన్॥ ౧౦౫॥

క. అనిపొగడఁదగినచక్కని।
తనకన్నియతో సుమాలి-తగభూలోకం।
బునమెలఁగుచునొకచోటం।
గనుగొని వైశ్రవణుఁబుష్ప-కస్థుఁగుబేరున్॥ ౧౦౬॥

ఉ. నావినియావినీలకచ-నమ్రతనంజలిసంఘటించియు
ద్భావమెఱుంగఁజాలుదువు-భవ్యతపోమహిమంబునన్ జగ
త్పావనయేను కైకసినిఁ-దథ్యము సుమ్ము సుమాలికూఁతురన్
పావిరినీదుసన్నిధికి-వచ్చితిమద్గురునాజ్ఞఁ జొప్పునన్॥ ౧౨౨॥

క. మిగిలినకార్యంబెఱుఁగం
దగుదువునీదివ్యదృష్టిఁ-దాపసయనియు
మ్మగువవచించినట్లా
త్మగతంబుననెఱిఁగితపసి-మానినికనియెన్। ౧౨౩॥

సీ. కైకసినీమనో-గతవాంఛయెఱిఁగితి,
పుత్త్రలాభముఁగోరి-పొసఁగనిపుడు
ననుఁజెందితివినీవు-ననబోఁడితెలియంగ,
వివరింతులెస్సగా-వినుముక్రూర
మైనసాయంసమ-యముననిప్పుడునన్ను,
వరియించితివిపుత్త్ర-వాంఛఁగాన
దారుణాకారుల-దారుణశీలురఁ,
గ్రూరకర్ములఁబాప-కుటిలమతుల

గీ. దారుణాభిజనప్రియ-తములసుతుల
రక్కసులఁగాంతువనిపల్కి-మొక్కికేలు
దమ్ములుమొగిడ్చినొసలనం-దముగనిలిపి
పలికెనిట్లనితపసితోఁ-గలువకంటి॥ ౧౨౪॥

క. మునికుంజరనీవలనం
దనయులనీదృశులఁగాంచఁ-దగునేయనన
మ్మునియనియెమత్కులోచిత
ఘనవర్తియగుకొడుకుగలుగుఁ-గడపటనీకున్॥ ౧౨౫॥

గీ. వాఁడుధార్మికుఁడతిసాధు-వర్తనుండు
సర్వశాస్త్రార్థతత్త్వవి-శారదుండు

పౌలస్త్యబర్ణశాలకు।
లీలావతిచనియెహంస-లీలాగతులన్॥ ౧౧౪॥

క. చనిముని చెంగటలజ్జా।
వనతాననకమలయగుచు-వనితామణియు।
య్యనఁజరణాంగుష్ఠాగ్రం।
బునననిలిఖించుచుండె-ముదమొదగదురన్॥ ౧౧౫॥

క. ఆసమయంబునవంబురు।
హాసనకులదీపకుఁడుహు-తాశననిభతే।
జోసహ్యుఁడగ్నిహోత్రము।
పాసించెన్విప్రవుండు-దంచితనిష్ఠన్॥ ౧౧౬॥

వ. అనంతరంబ ౧౧౭॥

మ. కనియెంజెంగటవిప్రవుండపుడురా-కాచంద్రబింబాననన్।
ఘనవేణింబికవాణిఁగుందరదన-న్నవ్యప్రవాళాధరం।
దనుమధ్యన్మదకుంభికుంభపృథులో ద్యద్బాహుకూలంకష।
స్తనభారానమితాంగిహంసగమనన్-దైతేయకన్యామణిన్॥ ౧౧౮

క. కనిసాగసులగనియగున।
ద్దనుజేంద్రకుమారిచకి-దనమునకెంతే।
మనమునన చ్చెరువడియా।
మునిమొగముననలతినగవు-మొలువంబలికెన్॥ ౧౧౯॥

క. లలనా తెలియంబలుకుము।
పొలయులుకవహించివల్ల-భున్ మొరగివన।
స్థలిలోనడాగవచ్చిన।
వలరాయనిసతివొకాక-వనదేవతవో॥ ౧౨౦॥

గీ. తరుణియెవ్వానిముద్దుకూ-తురవునీవు।
వచ్చితెచ్చటినుండినీ-విచ్చటికిని।
యేమికార్యంబుదలఁచినీ-విందునిలచి।
తెలుఁగఁబలుకు మునిజముగా-నిందువదన॥ ౧౨౧॥

గీ. వాఁడు రావణుఁడను దశ-వదనుఁ డనఁగ।
నామము వహించెనంతన-న్నలినముఖికిఁ।
గుంభకర్ణాహ్వయుండైన-కొడుకు వొడమె।
నంత రాకాశశూర్పణఖాఖ్య వుట్టె॥ ౧౩౧॥

క. అంతట నుదయించెను గుణ।
వంతుఁడు శాంతుండు ధర్మ-వర్తనుఁడు దయా।
వంతుఁడు విభీషణాఖ్యుఁడు।
నంత సమాఖ్యుండు పశ్చ-మాత్మజుఁడగుచున్॥ ౧౩౨॥

వ. దశగ్రీవాదులైన వీరు విశ్రవునిపుత్త్రులది కారణంబుగ రావణకుంభ కర్ణ వధంబున నక్లిష్టకర్ముండైన రామునకు బ్రహ్మహత్య ఘటించెనది గావు నందద్దోషశాంతికొఱకు రామేశ్వరలింగ ప్రతిష్ఠాపనంబు గావించి శ్రీరామచంద్రుండు కృతార్థుండయ్యె నిట్లు రామునకు నచ్చోట బ్రహ్మహత్యా మోక్షంబయ్యెనని బ్రహ్మహత్యా విమోచ నంబను తీర్థంబయ్యె నందున వగాహనంబుఁ గావించిన బ్రహ్మహత్యా వినాశనంబగు రావణుండు ఛాయారూపంబున నచ్చోట నేటికిం గానంబడుచుండు. ౧౩౩॥

గీ. దానిముందట నొక మహా-త్తరబిలంబు।
గలదు పాతాళమార్గమా-బిలమునందు।
రావణవధప్రసక్తయౌ-బ్రహ్మహత్య।
నుండునట్లుగఁ జేసె ర-ఘూద్వహుండు॥ ౧౩౪॥

ఆ. ఆబిలంబుమీఁద-నమరంగ దుట్టాపం।
బొక్కటి చెవియందు-నుచితరీతి।
కాలభైరవుని న-ఖండిత శాసను।
నిలిపె రక్షకొఱకు-నృపవరుండు॥ ౧౩౫॥

గీ. భైరవుని శాసనంబున-భయముఁ జెంది।
దారుణోద్యోగ మెడలి యొం-తయుఁ గృశించి।

శాంతచిత్తుండు సద్గుణ-శాలియతఁడు।
కంబునిభకంఠి మదిసంశ-యంబు వలదు॥ ౧౨౬॥

వ. ఇట్లు దివ్యజ్ఞానసంపన్నుండును, మహానుభావుండును, బ్రహ్మర్షిశేఖరుండును, షడ్గుణైశ్వర్యశాలియును నగు విశ్రవుండు సుమాలికన్యయగు నక్కైకసికిం జెప్పి దానిం బరిగ్రహించె నవ్వరారోహయు సౌహార్దతియు, సౌందర్యవతియు, సౌభాగ్యవతియునై విశ్రవుని డెందంబునకానందంబు సంపాదింపుచు నభిమత సముచితోపచారంబులు గావింపుచుండె నంత నయ్యింతికిం గతిపయకాలంబునకు గర్భంబు నిల్చిన. ౧౨౭॥

సీ. ఎనలేని వలిగుబ్బ-చను మొనల్నలు పెకెక్క,
సొగసు సైకపుగౌను-జూడనయ్యెఁ।
గలికి కన్నులయందుఁ-దెలిడాలు రెట్టించె,
వెలిదమ్మిపోలికె-నలరె మోము।
కడునల్లనగు మనే-ర్పడియె లేనూగారు,
తరుచు కోరికలు డెం-దమున మొలిచె।
నోపిక లేకని-ట్టూర్పు లగ్గలమయ్యె,
నెమ్మేనఁ జెమటలు-గ్రగ్గమైసారె।

గీ. పొదలె నెంతయు నలయిక-నిదుర మించె।
నడరెఁ గూర్కులు నడకలు-జడనుపడియెఁ।
దళుకు రెప్పలు సోమరి-తనముఁ బూసె।
నెగడెనొక చెల్వ పొద్దులు-నిండె సతికి॥ ౧౨౮॥

వ. అంత ౧౨౯

మ. కనియెం గైకసి పుత్త్రిను న్నదుమహా-కాయున్ మహోగ్రున్ దశా।
ననువింశద్భుజకాండుఁ గృష్ణవదనుం-దామ్రాధరున్ భీకరున్।
ఘనదంష్ట్రాన్వితు భూమిభారకరుర-క్తశ్మశ్రు కేశున్ న్నదాం।
ధుని లోకాంతకునాది తేయవిమతున్-దుర్వృత్తునున్ రాక్షసున్॥

నెమ్మి రామేశ్వరంబున-నిలిపి రాముఁ।
డొసఁగె వారికిఁ గ్రాసంబు-లురుధనంబు॥ ౧౪౦॥

శా. నైవేద్యాదులు రామచంద్రుఁ డొసఁగెన్ - నానావిధగ్రామముల్।
దేవగ్రామమణి రామలింగమునకున్ - దేదీప్యమానంబులౌ।
గ్రైవేయాంగదరత్నకుండలవరి-ష్కారావళుల్ చంద్రికా।
ధావళ్యప్రహసద్దుకూలపటముల్ - దాల్పంగ నిచ్చెంగడున్॥ ౧౪౧॥

వ. ఈయుపాఖ్యానంబు వినిన వారికిఁ జదివిన వారికి సకలపాపక్ష యకరంబగు. శరీరాంతంబున హరిసాయుజ్యంబు సిద్ధించు నని సూతుండు శౌనకాదిమహర్షులకు వివరించె॥ ౧౪౨॥

మ. కరుణాసాగర కామదర్పహర లో-కత్రాణదీక్షాధురం।
ధరగర్వాంధజలంధరాంధకమహా-దైతేయసంహారని।
ర్జరసంసేవితపాదపద్మ మునిరా-జస్వాంతరాజీవసం।
చరదిందిందిర యిందుశేఖర సదా-చారప్రతిష్ఠాపకా॥ ౧౪౩॥

క. పుష్కరలోచనలోచన।
పుష్కరపూజావిధాన-భూషితచరణా।
పుష్కరభవముఖమందుర।
పుష్కరనిధిరాజతూణ-భూషణధురీణా॥ ౧౪౪॥

పృథ్వీవృత్తము.

ధరాధరసుతాపయో-ధరవివిక్తకస్తూరికా।
స్ఫురత్ప్రమరవాసనా-సురభితోరుదోరంతరా।
చరత్స్వరదసత్సంఘా-శరదచేందుమందాకినీ।
సురద్రుమమరాళభా సురుచిరీంగౌరీక్ష్మాపీ॥ ౧౪౫॥

యాగభీరబిలంబున-నణఁగియుండె।
బ్రహ్మవిదులార రావణ-బ్రహ్మహత్య॥ ౧౩౬॥

సీ. శ్రీరామనాథున-క్షీణమునవనిశంబు,
నిండు వేడుకతోడ-నుండు గౌరి।
యుభయపార్శ్వములందు-నుండి సేవింతురు,
భక్తిచేఁ జంద్రుండు-భాస్కరుండు।
మ్రోలవహ్ని వసించు-ముదమునఁ దూరుపు,
మొదలైనదిశలందు-గదిసి వరుస।
నమరనాయకముఖ్యు-లష్టదిక్పాలకుల్,
వర్తింపుదురుహృష్ట-వదనులగుచు।

గీ. భవునితనయులు గణనాథ-బాహులేయు।
లిద్దఱు భజింపుచుందుర-హీనభక్తిఁ।
బరమమాహేశ్వరులు వీర-భద్రముఖులు।
తగినయెడలవసింతురా వరముతోడ॥ ౧౩౭॥

భుజంగప్రయాతము
సురల్పన్నగుల్ దాప-సుల్ చారణుల్కి-।
న్నరుల్సిద్ధసాధ్యాది-నాకౌకసుల్ద।
త్పరత్వంబునన్నంత-తత్పీఠరామే।
శ్వరుం గొల్తురిష్టార్థ-సంసిద్ధికర్తై॥ ౧౩౮॥

క. సరయూయమునాగంగా।
సరస్వతులు రామనాథు-జగదారాధ్యుం।
బరమేశు సేతువునఁద।
త్వరితభజించుఁ స్వకీయ-పాపక్షయకై॥ ౧౩౯॥

గీ. భువనగురు రామనాథునిఁ-బూజసేయు।
పూజకులశ్రోత్రియులువిప్ర-పుంగవులను।

భవహరమగు రామేశ।
స్తవరాజం బిది వినుండు - శ్రద్ధాయుక్తిన్ ॥ 3॥

క. శ్రీపతి రాముఁడు లింగ।
స్థాపన మొనరించి యందు - సర్వేశ్వరుగా।
రీపతినిఁ బాపహరుఁగరు।
ణాపరరామేశుఁ బొగడె - భక్తిదలిర్పన్ ॥ ౪॥

గీ. మఱియు సౌమిత్రియును లోక - మాన్యజాన।
కియును సుగ్రీవముఖులైన - కీశవరులుఁ।
గమలజాదిసుపర్వుల - గస్త్యముఖ్య।
మునులు వేఱ్వేఱుఁ బొగడిరి - ల్లను చుశివుని॥ ౫॥

వ. రాఘవుం డిట్లనియె. ౬॥

క. మ్రొక్కెద మహాత్మునకజునకు।
మ్రొక్కెద మహామాయునకున - మోఘేచ్ఛునకున్।
మ్రొక్కెద త్రిశూలికిభవునకు।
మ్రొక్కెద మహేశునకుఁ బంచ - ముఖునకునీకున్॥ ౭॥

క. హరిభుజంగమపరివృఢ।
హరికినిజకింకరార్తి - హరికిహిమరు।
గ్ధారికిసుమాయుధారికిఁ।
జేరి ప్రణామములునీకుఁ - జేసెదనభవా॥ ౮.

సీ. అఖిలరూపునకు దే - వాదిదేవునకుశా,
శ్వతునకు సాక్షికి - శంకరునకు।
వేదాంతవేద్యున - కాదిశూన్యునకువి,
జ్ఞానదాయకునకు - శంభునకును।
నందివాహనునకా నందపూర్ణునకువి,
శ్వాధీశ్వరునకుఁ బ - రాకృతికిని।

గద్య:— ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్షవీక్షాపాత్ర,
యేనుగ లచ్చయామాత్యపౌత్ర తిమ్మనామాత్యపుత్త్ర,
వివిధ విద్వజ్జనవిధేయ, లక్ష్మణకవినామధేయ ప్రణీ
తంబయిన రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను
మహా ప్రబంధము నందుఁ
ద్వితీయాశ్వాసము.
శ్రీ. శ్రీ శ్రీ.
శ్రీరస్తు.

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము.

చతుర్థాశ్వాసము.

శ్రీమల్లనమంత్రిమనః
కామితఫలదాయికల్ప-కద్రుమశుభకృ
న్నామగురుజానపల్లీ
ధామా మల్లేశలింగ-ధరణీశ తాంగా॥ ౧॥

వ అవధరింపుము శౌనకాదిమహర్షులకు సూతుండిట్లనియె. ౨॥

క. అవనిసురులారయిప్పుడు
వివరించెద నేను మీకు-విస్పష్టముగా

పతయేచతస్కరాణాం।
పతయేరుద్రాయ సాధు-పతయేస్తునమః॥ ౧౩॥

గీ. కర్తవశమున నెక్కడై-కన్పడ జనింతు।
వచటనచ్చట నాకు నీ-యంఘ్రికమల।
భక్తిసిద్ధించు గాతగో-పతితురంగ।
యిందురేఖోత్తమాంగ రా-మేశలింగ॥ ౧౪॥

క. వేదాచారాభిరతియు।
వేదాన్యవిరుద్ధమార్గ-విముఖతయును సం।
పాదింపుము నాకు గృపా।
మేదురవీక్షణముచేత-మీనాంకహరా॥ ౧౫॥

పంచచామరము.

హరాసురాద్రిచాపపాప-హారినామధేయశం।
కరాకరాంచితత్రిశూల-కాలకాలనీలకం।
ధరాధరాశతాంగతార-తారహారతారకా।
మరాళహీరగౌరధీర-మాన్యనీకు మ్రొక్కెదన్॥ ౧౬॥

గీ. పరమకారణశంకర-ఫాలనయన।
గిరిసుతాకుచకుంకుమాం-కితసువక్ష।
విశ్వనాయక రామేశ-విమలబుద్ధి।
మాన్యసన్నుతియొసంగుము-మదనమదన॥ ౧౭

మత్తకోకిల.

నీలలోహితపార్వతీప్రియ-నిమ్నగాధరధూర్జటీ।
ఫాలలోచనదాససంస్మృతి-బంధమోచనసంస్మృతీ।
శూలహస్తనిరస్తమాయవిశుద్ధరూపకృపానిధీ।
బాలచంద్రకిరీటనీపద-భక్తినాకునొసంగుమీ॥ ౧౮॥

వ. సీతాదేవియిట్లనియె. ౧౯॥

తోటకవృత్తము.

దితిజాంతకవిశ్వప-తీశరణా।

భక్తభయచ్ఛేద-పరమకారణపాద,
పద్మరేణునకును-ద్బాంధవునకు।
గీ. భర్గునకుఘోరపాతక-భంజనునకుఁ।
గాలకాలునకద్భుత-శీలునకును।
గాలునకుశర్వునకునీల-కంధరునకు।
రామనాథేశునకునీకుఁ-బ్రణుతి సేతు॥ ౯॥

వ. అవిద్యానిహంతకుం బాపహరునకు, సంసారసంతాప శాంతిహేతునకు మదీయబ్రహ్మహత్యావినాశకిం బార్వతీ నాథునకుం గైలాస నిలయునకు, గంగాధరునకు, విరూపాక్షునకు నిరాకృతరసాపదునకుం బినాకపాణికి, మదనహరునకుం బునఃపునఃప్రణామంబులు గావింతు. ౧౦.

వ. లక్ష్మణుండిట్లనియె॥ ౧౧॥
సీ. రామనాథాయపు-రచ్ఛిదేశంభవే,
పరమేశ్వరాయతు-భ్యంనమోస్తు।
పర్వతకన్యకా-పతయేనమోస్తుతే,
నాగేంద్రముఖగుహ-నందనాయ।
రవిశశివహ్నినే-త్రాయకపర్దినే,
దేవాయసోమాయ-తేనమోస్తు,
కరుణార్ణవాయమా-ర్కండేయభవభిదే,
విధవేనమస్తేక-విస్తుతాయ।
గీ. సాక్షిణేనమఉగ్రాయ-శంకరాయ।
నీలకంఠాయభీమాయ-నిర్మలాయ।
శూలినేసకలజ్ఞాయ-సుధిరాయ।
మదనవీర్యహరాయన-మశ్శివాయ॥ ౧౨॥
క. క్రతుపురుషాయగణాధ్యధి।
పతయేవరదాయదుర్ల-భాయవనానాం॥

వ. నలుండిట్లనియె ౩౦॥

క. జలజాసనహరిరుద్రులు।
వలనుగ నెవ్వానిమాయ-వర్తింతురని।
స్థలరూపునతనిమాయా।
విలసనవిరహితుని రామ-విభునిఁ దలంతున్॥ ౩౧॥

వ. కుముదుండిట్లనియె. ౩౨॥

క. నానాజగదుద్గతికిఁ బ్ర।
ధానము కారణమటంచుఁ-దగఁ జెప్పిరి యె।
వ్వాని నెఱుంగక బుధులు ని।
దానాత్ముని వానిఁ దలఁచె-దన్ రామేశున్॥ ౩౩

వ. పనసుండిట్లనియె. ౩౪॥

గీ. పొసఁగ నెవ్వానిమాయచేఁ-బొడమె జాగ్ర।
దాదివిశ్వప్రపంచము-త్వద్భుతముగ।
నతని విజ్ఞానఘను జాగ్ర-దాదిరహితు
రామనాథుని సేవింతుఁ-బ్రేమ మెసఁగ॥ ౩౫॥

వ. గజుండిట్లనియె. ౩౬॥

గీ. కారణాత్మకు నెవ్వనిఁ-గానలేక!
కడగి పరమాణువులు జగ-త్కారణమని।
తార్కికులు గలహింతు రా-తని సుఖాత్ము।
నాత్మరూపుని రామేశు-నాశ్రయింతు॥ ౩౭॥

వ. గవాక్షుండిట్లనియె ౩౮॥

గీ. పటుతరాజ్ఞానపాశని-బద్ధనరులఁ।
బాశముక్తులఁ గావించు-పరమగురుని।
రామనాథుని శాంతుశ-రణ్యు శివుని।
రక్షకునిఁ జేరి కొల్తుని-రంతరంబు॥ ౩౯॥

వ. గవయుండిట్లనియె ౪౦॥

గతపాలకనిత్యవి-కాసనిధీ।
నతినీకురచించెద-నాకెపుడుం।
బతిభక్తియొసంగుము-భవ్యమతీ॥ ౨౦॥

వ. హనుమంతుం డిట్లనియె ౨౧॥

గీ. దేవదేవజగన్నాథ-దీనపాల।
రామనాథకృపాధార-రాజమకుట।
తావకీనపదాంబుజ-ద్వయమునందుఁ।
బట్టుపడుగాతనిశ్చల భక్తి నాకు। ౨౨॥

క. నానాప్రపంచసత్తా।
భానము లెవ్వానివిడిచి-భాసిల్లవుత।
ధ్యానాత్మురామనాథును।
మానాయకుఁగొల్తునెపుడు-మానసవీధిన్॥ ౨౩॥

వ. అంగదుఁ డిట్లనియె ౨౪॥

గీ. వెలుఁగునెవ్వానివెలుఁగున-విశ్వమెల్ల।
వెలుఁగదిజ్జగమెవ్వాని-వెలుఁగులేక।
అట్టిరామేశునకుభయ-హరునకమర।
వంద్యునకుశంభునకునీకు-వందనంబు॥ ౨౫॥

వ. జాంబవంతుం డిట్లనియె. ౨౬॥

క. మానుగనేపరమేశ్వరు।
నానందముగనుటచేస-మస్తానందం।
బై నెగడునమ్మహాత్మున।
దానందుని రామనాథు-నాత్మభజింతున్॥ ౨౭॥

వ. నీలుం డిట్లనియె. ౨౮॥

ఆ. దేశకాలభేద-దిగభిన్నమేవస్తు।
వద్వితీయమగుచు-నమరునెద్ది।
అట్టిభేదవిరహి-తాత్మునీశ్వరురామ।
నాథునభవులోక-నాథుఁగొల్తు॥ ౨౯॥

చున్న నన్నుద్ధరింపుము - తూర్జితాంగ।
వృషభరాజతురంగ రా - మేశలింగ॥ ౪౭॥

వ. విభీషణుం డిట్లనియె. ౪౮॥

మ. జనన వ్యాఘ్రము పాపసింహ మతిదు - ష్టవ్యాధి చోరంబు నా।
శనసర్పాకుల మింద్రియార్థనగ మీ - ర్ష్యాపర్ణముల్ బాల్యయా।
వనకూపంబు నుభీతి కంటకము దు - ర్వారోగ్ర సంసారకా।
ననముం జొచ్చితి ధర్మమార్గము జగ - న్నాథా కృపం జూపవే॥ ౪౯॥

వ. సర్వవానరు లిట్లనిరి.

శా. పాపం బెల్లెడఁ గూర్చి ఖేదము జనిం - పన్ యోనులం బుట్టెకుం।
భీపాకాది దురంత దుర్గతులనో - ప్పిం జెందియా పిమ్మటం।
బాపోత్కృష్టనికృష్టయోనితతులం - బల్మారు జన్మించిని।
త్యాపన్నత్వము సంగ్రహించితిమి దే - వా మమ్ము రక్షింపవే॥ ౫౦॥

గీ. ఘోరగంభీర సంసార - కూపగతుల।
జడుల వివశుల దీనుల - చపలమతుల।
కడున నాథుల వము నీవు - కరుణఁ జూచి।
కావవే యీశ రామేశ - గగనకేశ॥ ౫౧॥

స్రగ్విణీమిళిత భుజంగప్రయాతము.

హరా। భక్తమందార - యా - పన్నరక్షా।
పరా। ముక్తసంగాకృ - పా - ముగ్ధచర్మాం।
బరా। శుక్తిముక్తాప్ర - భా - శోభితాంగా।
పరా। వ్యక్తచిన్మాత్ర - భా - వా పురీశా॥ ౫౨॥

క. రక్షింపుము కరుణార్ణవ।
రక్షింపుము దిక్పాల - రాజకిరీటీ।
రక్షింపుము భువనేశ్వర।
రక్షింపుము మమ్ము దేవ - రామేశశివా॥ ౫౩॥

వ. బ్రహ్మ యిట్లనియె ౫౪॥

ఉత్సాహము

ధ్వస్తపురనిశాచరుఁ డసు-ధాకరార్ధమౌళి సర్వ।
దృస్తవిశ్వవిశ్వనాథు-నాగమాంతవేద్యువ।
ధ్వస్తరోగ సుజనగమ్యు-నాదిదేవు నీశ్వరుం।
ప్రస్తుతింతు రామనాథుఁ-బార్వతీమనోహరున్ ॥ ౪౧॥

వ. శరభుం డిట్లనియె ౪౨॥

ఆ. పరమ రేణువాప్తి-పరమార్థ మనుచు నే।
ర్వాని మోహశక్తి-వశముఁ జెంది।
పలుకుచుండు విబుధ-భావు ల ప్పరమాత్ము।
రామనాథు నమిత-ధాము నెంతు॥ ౪౩॥

వ. గంధమాదనుం డిట్లనియె

భుజంగప్రయాతము.

సమస్తాఘసంఘాత-శాంత్యర్థ ముంబా।
సమేతుం గణాధీశుఁ-జంద్రార్ధమౌళిన్।
రమానాథ బాణున్ సు-రత్రాణదక్షున్।
నమత్సేవధిన్ రామ-నాథుం భజింతున్॥ ౪౪॥

వ. సుగ్రీవుం డిట్లనియె ౪౫॥

సీ. జన్మజరామృత్యు సలిలప్రపూరంబు,
సంతాపబడబాగ్ని-సంకులంబు।
దారపుత్రక్షేత్ర-ధనవీచికాకరంబు,
దుష్టరోగవ్యాళ-దుస్సహంబు।
కామాదిపరిపంధి-గణఘోరమకరంబు,
విషయస్పృహాఫేన-విలసనంబు।
బహుళదారుణవిప-త్పాఠీనవారంబు,
మజ్జదజాండకుం-భవ్రజంబు।

గీ. భవదుదారపదాంభోజ భక్తిపార।
మనఁగఁ దగుభవజలరాశి-యందు మునుఁగు।

నీకునంజలిఁగావింతు-నిష్ఠతోడఁ।
కరుణఁజూడుము భువనేశ-కలుషనాశ॥ ౬౫॥

వ. సోముండిట్లనియె. ౬౬।

క. శూలికిగుణశాలికిఫణి।
మాలికిశశిమౌళికిన్న-మంచితభసితో।
ధూళితునకుఁబాలితది।
క్పాలకునకు రామనాథ-భవునకుజేజే॥ ౬౭॥

వ అగ్నియిట్లనియె. ౬౮।

మాలిని హరిహయముఖదిక్పా-లావళీభర్మమాళి।
స్ఫురదురుమణితేజఃపుంజనీరాజితాంఘ్రిన్।
తరుణశశిరభానూ-త్తంసుదిగ్వాసునీశున్।
నిరతముమదినుంతు-న్నిష్ఠతో రామనాథున్॥ ౬౯॥

వ వాయువిట్లనియె. ౭౦।

క. హరునకుహరిరూపునకుం।
బరమాత్మకువ్యాఘ్రచర్మ-పటునకురామే।
శ్వరునకునీకుఁబ్రణామం।
బురుకృపతోనాకభీష్ట-మొసఁగుమురుద్రా॥ ౭౧॥

వ. బృహస్పతియిట్లనియె. ౭౨.

వ. చింతాతీతాత్మునకున్।
హంతాసాక్షికినిఁబ్రత్య-గద్వయునకుమా।
కాంతునకువందనంబులు।
భ్రాంతినివృత్తికినొనర్తు-రామేశునకున్॥ ౭౩॥

కందమిళితమణిగణనికరవృత్తము.

జలరుహభవనుత-చరణక । మలని।
ర్మలగుణమణిగణ-మదనమదహరా।
వలయితవిషధర-వరగిరి । నిలయా।
నెలకొనికొలిచెద-నినుమదినభవా॥ ౭౪॥

గీ. కవిజనస్తుతయేణాంక-కలితచూడ।
యీశలక్ష్మీశసఖహరి-దీశవంద్య।
సదయకలిహరహాలాహల-సర్వకామ।
సకలభవప్రణవాత్మక-శరణుశరణు॥ ౫౫॥

వ. ఇంద్రుండిట్లనియె ౫౬॥

గీ. ఏమహాత్మునిశక్తిభ-క్షిప్తధాత్రి।
విశ్వమాతయుమాదేవి-వేదమూర్తి।
యతనిజగదేకనాయకు-నమితతేజు।
శంకరునిరామనాధుని-సంస్మరింతు॥ ౫౭॥

వ. యముండిట్లనియె. ౫౮॥

క. సూనులుగజముఖగుహులై।
వానికివృషభేశ్వరుండు-వాహనమతనిన్।
శ్రీనిధిరామేశ్వరున।
జ్ఞాననివృత్తికైభజింతు-జగదేకగురున్॥ ౫౯॥

వ. వరుణుండిట్లనియె. ౬౦॥

క. పూనిమృకండునిసుతుఁడే।
వానింబూజించివైభ-వముఁగృతాంతా।
ధీనుఁడుగాడద్దేవున।
దానందునిఁదలఁతుమృత్యు-హరురామేశున్॥ ౬౧॥

వ. కుబేరుండిట్లనియె ౬౨।

క. లాక్షారుణదేహునకుం।
జక్షుశ్శ్రుతికుండలునకు-సర్వేశునకున్।
రక్షకునకురామేశున।
కక్షరునకుఁబ్రణుతిసేతు-నచలితభక్తిన్॥ ౬౩॥

వ. ఆదిత్యుండిట్లనియె. ౬౪।

గీ. రామనాధమహాదేవ-సోమచూడ।
దక్షయజ్ఞవినాశన-ధర్మరూప।

గనుఁగొన మోక్షహేతువులు-గావటు గాన విరక్తిఁ గోరదన్।
ఘనకృపనాకొసంగుము జ-గచ్ఛుభదాయక రామనాయకా॥ ౧౪॥

వ. విశ్వామిత్రుండిట్లనియె. ౧౫॥

చ. మహిఁ జోరవిన్న శాస్త్రిమత-మర్మములుం జదువంగఁ బడ్డ బ్రా।
జదువులు నిష్ఫలంబులగు-సత్యము మర్త్యవకెల్లిపేన్న వ।
త్పదజలజాతనిశ్చలిత-భక్తిమహత్వము లేని వానికిన్।
సదమలబోధరూపశివ-శర్వమహేశ్వర రామ వేశ్వరా॥ ౧౬॥

వ. గంధర్వులిట్లనిరి ౧౭॥

శా. ఆనందాత్మక రామనాథ భవదీ-యాంఘ్రిద్వయీవందన।
ధ్యానాసక్తులు గాని మానవులకుం-దధ్యంబుగా నేరికిన్।
దానంబుల్ మఖముల్ తపోనియమముల్-ధర్మంబులున్నిష్ఠలు।
న్స్నానాతీర్థనిమజ్జనప్రముఖపు-ణ్యంబుల్-దుర్వ్యర్థముల్॥ ౧౮॥

వ. వసిష్ఠుండిట్లనియె. ౧౯॥

ఉ. పాపములాచరించియును-బాయక మర్త్యుఁడు రామనాథని।
న్సోపికఁ జేరి భక్తిభర-ముల్లసిలం బ్రణమిల్లె నేనితే।
త్పాపసమూహముంబు సహ-బాంధవబంధురదీప్తిపుంజని।
ర్వ్యాపితఘోరసంతమస-రాశిగతిన్ లయమొందుగొబ్బనన్॥ ౨౦॥

వ అత్రియిట్లనియె ౨౧॥

క. రామేశ నిన్నుఁ జూచి ప్ర।
ణామముఁ గావించి కొలుచు-నరుఁడు రుబాధా।
ధామము సుమాతృగర్భగు।
హామధ్యము మగుడఁ జొరక-నమృతము జెందున్॥ ౨౨॥

గీ. జనుఁడు నినుఁ జేరి మ్రొక్కి-మ్రుఁ-దనగుబంధు।
వర్గములనెవ్వఁ డూదలంచు-వారి దురిత।
వినహితులఁ జేయుననఁగన-న్న సుఁడు ధన్యుఁ।
డగుట చిత్రమె రామేశ-యభ్రకేశ॥ ౨౩॥

లయగ్రాహి.

కేశవచతుర్ముఖసు-రేశసుతపాదభవ-పాశహరవిష్ణుపద-కేశరవినుతు।
త్రేశశిఖిలోచనగి-రీశకుసుమాయుధవి-నాశము నిమానసని-వేశజననాది।
క్లేశభయనాశనహు-తాశనజటీధరజి-తాశవలయీకృతబిలేశయవతీరా
మేశశరదిందుఘన-కాశనిభదేహపల-లాశమదభంజనని-రీశనినుగొల్తున్

వ శుక్రుండిట్లనియె. ౨౬॥

ఆ. సుకృతియోగిలభ్యు-నకుమహామాత్రార్థ।
రూపునకుసదాగ్ర్య-పాపరునకు।
ద్వైతహీనునకును-జాతీతునకు రామ।
నాథదేవునకునో-నర్తునతులు॥ ౨౭॥

వ అశ్వినేయులిట్లనిరి. ౨౮॥

ఆ పరమయోగిహృదయ-పదములవాత్మభా।
వమునవెలుఁగుచున్న-వానిశివుని।
విభునవన్యభాస-వేద్యునీశ్వరరామ।
నాథుఁగొల్చెదముబ్ర-జామకలన॥ ౨౯॥

వ. అగస్త్యుండిట్లనియె ౩౦॥

గీ. ఆదిదేవమహాదేవ-యనఘవిశ్వ।
నాథయవ్యయశివరామ-నాథదేవ।
యంబికానాథవృషభాంక-హరక్షమింపు॥
మస్మదపరాధసాహస్ర-మసురవంద్య॥ ౩౧॥

క. దారాపత్యక్షేత్రా।
గారద్రవిణములయెడన-ఖండితకరుణా।
ధారయహంకారముమమ।
కారములేకుండసాకుఁ-గరుణింపఁగదే॥ ౩౨॥

వ సుతీక్ష్ణుండిట్లనియె. ౩౩॥

చ. ధనములురత్నసంతతులు-ధాన్యములున్సుతమిత్రవర్గముల్।
వనితలుగోగణంబులును-వస్త్రచయంబును క్షేత్రగేహముల్।

నన్నుఁజేర్చుము సచ్చిదా-నందమయవి।
రాజితనిజాంఘ్రికమలంబ-రామనాథ॥ ౧౦౨॥

వ. గంధర్వులిట్లనిరి. ౧౦౩॥

గీ. దుఃఖకల్లోలమాలికా-దుస్తరోగ్ర।
పారరహితభవాంబుధి-బడినమాకుఁ।
దావకపదాంబురుహభక్తి-తరణిదక్క-।
నన్యగతిలేదు రామేశ-హరనిరీశ॥ ౧౦౪॥

వ. కిన్నరులిట్లనిరి. ౧౦౫॥

క. ఆమయశార్దూలభయో।
ద్దామభవాటవిని వెతలఁ-దగిలినమాకున్।
రామేశ్వరలింగ మని।
స్తోమార్చిత మంచిత్రోవఁ-జూపుము కరుణన్॥ ౧౦౬॥

వ. యక్షులిట్లనిరి. ౧౦౭॥

గీ. రామనాథేశ యింద్రియా-రాతులధిక।
దర్పమున నేచుచున్నారు-తాళలేము।
వారినణఁగించి జయము నొంద-వలయుఁగానఁ।
గరుణదీపింప బాసట-గమ్ము నీవు॥ ౧౦౮॥

వ. నాగేంద్రులిట్లనిరి. ౧౦౯॥

గీ. నీమహత్వమచింత్యంబు-నీలకంఠ।
యల్పమతులము మేము మ-హానుభావ।
యెట్లు నుతి సేయఁగలము ని-న్నిందు చూడ।
ప్రణుతిఁగావించెదము నీకు-రామనాథ॥ ౧౧౦॥

వ. కింపురుషులిట్లనిరి. ౧౧౧॥

క. కట్టువడి వివిధయోనులఁ।
బుట్టుచు గిట్టుచును వెతలఁ-బొందితిమహహా।

వ. గౌతముండిట్లనియె. ౯౪॥

మాలిని. ఇదిపరమరహస్యం-బెప్పుడుం బావకాంచ।
త్వదకమలసపర్యా-తత్పరుండైనవానిం।
జెదరనిదృఢభక్తిం-జేరి సేవించువారుం।
బొదలుదురుకృతార్థ-భూతులై రామనాథా॥ ౯౫॥

గీ. ఎఱుఁగఁదగునిన్ను నిర్మల-హృదయులైన।
వివిధ వేదాంత వాక్యార్థ-విదులచేత।
భ్రాంతి దేరంగ సర్వశా-స్త్రములు విడిచి।
కొల్వ నెలెనిన్ను రామేశ-కుధరచాప॥ ౯౬॥

వ. వ్యాసుండిట్లనియె ౯౭।

రథోద్ధతావృత్తము.
దీనపాలభవ-దీయసత్త్వద।
ధ్యానసంహృతస-మస్తపాపులై।
మానవుండజును-మాయితున్నవయం।
భానుఁజెందుముని-భావితున్నినుఁ॥ ౯౮॥

చ. వ్రతములు నోచనేలయుప-వాసములుండఁగ నేలశాస్త్రప।
ఠితులెఱుఁగంగ నేలనిర-తంబును గంగమునుంగ నేలస।
త్క్రతువులు సేయ నేలఫణి-రాజవిభూషణ రామనాథ శా।
శ్వతునకు బోధకారణభ-వత్పదసేవకులైనవారికిన్॥ ౯౯॥

గీ. రమ్యభోగాపవర్గ ప్రదంబు।
కాలవాదికనరకని-వారకంబు।
తారకంబిట్టినీపద-ద్వంద్వభజన।
మేలపడనాడురసికుఁడె-హేమభూష॥ ౧౦౦॥

వ. అంగదుండిట్లనియె. ౧౦౧॥

గీ. విశ్వనాయకమంత్రాణ-విలయవేళ।
గౌరితోఁగూడనీవుశీఘ్రముగ వచ్చి।

వ. సాధ్యు లిట్లనిరి.

గీ. స్వాతిరిక్తవిహీను నా-ద్యంతరహితు।
విశ్వసత్తాప్రదాయకు - విగతమోహు।
సేవకాజ్ఞానభేదను - దేవుసభవు।
స్వామినర్చింపెదము భక్తి - రామనాథు॥ ౧౨౧॥

విద్యున్మాలావృత్తము.
శ్రీరామేశా - చిన్మాత్రాత్మా।
ధీరోపాశ్యా - ధీమధ్యస్థా।
గౌరీనాథా - కంఠేకాలా।
శ్రీరమ్యాంగా - జేజే నీకున్॥ ౧౨౨॥

వ. వానరు లిట్లనిరి. ౧౨౩॥

సీ. సచ్చిదానందు ని-శ్చలు నద్వితీయుని,
నంగుని బ్రహ్మాత్ము - సంగశూన్యు।
నవికారు నాదిమ - ధ్యాంతవర్జితుఁ బరి,
శుద్ధు సనాతను - బుద్ధు నంత।
తిక్షాదిజగదేక - సాక్షి ననంతుఁ బ,
రామృతరూపు స్వ-యంప్రకాశు।
నప్రమేయుని చింత్యు - ననఘు నావిర్భావ,
సంకోచరహితు వి-జ్ఞానకరుని।

గీ. నిత్యు నిర్లేపు నిష్కళు - నిరుపమాను।
విగతకర్ముఁ భూమానందు - విభుఁ మహాత్ము।
దేవు రామేశు నెపుడుఁ జిం-తించెదము స।
మస్తపాపక్షితికి మాన-సాబ్జసీమ॥ ౧౨౪॥

స్రగ్ధర.
శ్రీరామేశున్ రమేశా-ర్చితచరణుఁ గృపా-సింధు బశ్వల్లలాటున్।
గౌరీవక్షోజలిప్తా-గరుసురభితవ-క్షస్స్థలున్ వ్యోమకేశున్।

పుట్టువుచావునుమాన్పము।
మట్టుగ రామేశలింగ-మధివాసంగా॥ ౧౧౨॥

చతుర్విధకందము.

శ్రీరామనాథ సరసవి।
హారాకరుణాసముద్ర-యాశ్రితవరదా।
గౌరీశ సౌమ్యవదనవు।
రారిహరశరణశరణ-హరిసుతచరణా॥ ౧౧౩॥

వ. విద్యాధరులిట్లనిరి ౧౧౪॥

క. శతధృతిసారథికిశివా।
పతికినసంగునకువృషభ-పతికేతునకున్।
శితికంఠునకునీకును।
నతులొనరించెదము రామ-నాథమహేశా॥ ౧౧౫॥

వ వసువులిట్లనిరి. ౧౧౬॥

క గణబృందపూజితాంఘ్రికి।
గణనాథునకమరనిమ్న-గాధరునకుని।
ర్గుణునకు రామేశ్వరునకుఁ।
బ్రణామమిదెనీకుమమ్ముఁ-బాలింపుశివా॥ ౧౧౭॥

వ. విశ్వదేవతలిట్లనిరి. ౧౧౮॥

గీ. జ్ఞప్తిమాత్రైకనిష్ఠులౌ-సంయములకుఁ।
బునరుదయశూన్యమగునట్టి-భూయమిచ్చు।
వానికెనిహంబునకునీకు-వందనంబు।
ప్రేమమునమమ్మురక్షింపు-రామనాథ॥ ౧౧౯॥

గీ. తత్త్వములకెల్లను త్తిమ-తత్త్వమగుచు।
వస్తుతత్త్వస్వరూపుఁడౌ-వానిసాధ।
నాంతరాపేక్షలేకస్వ-యంప్రకాశుఁ।
డైనరామేశుఁగొల్చెద-ననుదినంబు॥ ౧౨౦॥

వలన శబ్దస్పర్శగుణకంబగు వాయువు జనించె, వాయువువలన శబ్దస్పర్శరూప గుణకంబగు నగ్నిపొడమె, నగ్నివలన శబ్దస్పర్శరూపరసగుణకంబగు జలంబుదయించె, జలంబువలన శబ్దస్పర్శరూపరసగంధగుణకంబగు పృథివీభూతంబు జనించె నిట్టి పంచసూక్ష్మభూతంబుల సత్త్వగుణసమష్టిభాగంబున మనోబుద్ధిచిత్తాహంకారాత్మకంబగు నంతఃకరణంబు సృజింపంబడియె. సత్త్వగుణవ్యష్టిభాగంబున శ్రోత్రత్వక్చక్షుర్జిహ్వాఘ్రాణంబులన శబ్దస్పర్శరూపరసగంధగ్రాహకంబులగు పంచజ్ఞానేంద్రియంబులుద్భవించె. రజోగుణసమష్టిభాగంబునం బ్రాణాపానవ్యానోదానసమానంబులనఁ బంచప్రాణంబులు జనించె రజోగుణ వ్యష్టిభాగంబున వాక్పాణిపాదపాయూపస్థంబులన వచనాదాన గమన విసర్గానంద విషయకంబులగు పంచకర్మేంద్రియంబులు సంభవించె నిట్టి జ్ఞానకర్మేంద్రియ దశకంబును, ప్రాణపంచకంబును, మనోబుద్ధిద్వయంబును, సప్తదశకంబగు లింగశరీరం బయ్యె. సూక్ష్మభూతంబు లైదునుం బంచీకృతంబులై స్థూలంబులనంబరగె నీస్థూల భూతపంచకంబువలనం జతుర్దశలోకసహితంబును, సమస్తద్వీపసమన్వితంబును, మేరుమందరహిమవదాది పర్వత సంయుక్తంబును, దేవ దానవ నర పశు పక్షి మృగాది జంతుసమేతంబును, బహువిధ స్థావర సంకులంబును, విచిత్రంబునునగు బ్రహ్మాండంబుసంభవించె. రజోగుణంబున బ్రహ్మవై సృజియింతువు సత్త్వగుణంబున విష్ణుండవై పాలింతువు తమోగుణంబున రుద్రుండవై హరింతువు. నీవ జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యవస్థాత్రయంబును, స్థూలసూక్ష్మ కారణ దేహాభిమానంబువహించి విశ్వతైజసప్రాజ్ఞ నామంబులు ధరించి క్రీడింతువు. పారావారంబునం దరంగంబుల చందంబున, గగనంబున మేఘంబులతెరంగునఁ బతంగబింబంబునం బ్రభలకరణి ననేక నామరూపచరా

రారాజజ్జహ్నుకన్యా-ప్రవిమలకుసుమ-ప్రసజ్జనోహారిమాలికా।
క్షీరస్వచ్ఛాంగునర్చిం-చెదముహృదయరా-జీవముఖ్యోపవిష్టున్॥

కందగర్భితగీతము.

ధరణిరథశైలకార్ముక।-పరమపురుష।
నాగభూష-పర్వతశర-జా। సురవద।
సదయహృదయమృగ। ధరని-శ్చలగుణగణ।
శశ-ధరసుకిరీటా॥ వృష-స్వామితురగ॥ ౧౨౬॥

మ. మునిహృత్పద్మవిహారహారశరదం-భోదస్ఫురత్కాయకా।
యనదైతేయవిశాలఫాలశిఖినే-త్రాస్త్రేక్షుకోదండదం।
డనభీవర్జితభృత్యభృత్యధికరూ-ఢస్వాంతరాజీవజీ।
వనదాంచద్గళభానభాసమువయ-వ్యాప్తాఖిలాశాంతకా॥ ౧౨౭।

సీ. రామేశమేశని-రంతరపూజిత,
జితపురాసురసు రా-ర్చితసుచరణ।
రణభయంకరకర-ప్రవిలసత్సారంగ,
రంగద్గవేంద్రతు-రంగ రాజ।
రాజశేఖరఖలా-రాతిదోషవిదార,
దారసంత్యక్తశ-రీరభాగ।
భాగమనీరుద్ధ-బహుసూర్యసూర్యజ,
దినకరకరటిక్రు-త్తికృతవసన।

గీ. సనకముఖమునిరంజన-జననరహిత।
హితసదాచారచారణ-స్తుతవిహార।
హారదహిపాలపాలనా-యత్తచిత్త।
చిత్తభవభూతివిలసిత-సితనిజాంగ॥ ౧౨౮॥

వ. దేవా! నీవు నిత్యముక్తుండవు నవిప్రియుండవు నద్వితీయుండ వయ్యును నిజమాయాసమావేశంబున నవ్యాకృతాత్ముండవయితివి యిట్టి నీవలన శబ్దగుణకంబగు నాకాశంబుపుట్టె, నాకాశంబు

పక్షరాక్షరపురుషులకన్న నుత్తమపురుషుండవు అమాయుండవు మాయివి. సగుణుండవగుణుండవు జీవుండవీశ్వరుండవు కారణాత్మకుండవు. కార్యరూపుండవు సులభుండవు. అసులభుండవు. దూరస్థుండవు. నికటవర్తివి ధ్యేయుండవు ధ్యాతవు. స్తుత్యుండవు. స్తోతవు. అవాఙ్మానసగోచరుండవు. వేదాంత ప్రతిపాదితంబును, ప్రకృతిలీనంబును నగు పరంబుకన్నఁ బరుండవు. మహేశ్వరుండవు. నీయాజ్ఞవలన నాదిత్యుండుదయించు. పవనుండు సంచరించును. ఇంద్రాగ్నులు ప్రవర్తింతురు. మృత్యువు ఖలుసులిను. నీయాజ్ఞదిక్క్రత్వణంబునుం జలింపదు. నీవు సర్వనియామకుండవు నీమాయాప్రభావంబచింత్యంబనిర్వాచ్యంబు. దురత్యయంబు, నీయందుఁ బ్రపన్నులగువారు నీమాయం గడుతురు. సర్వక్రతుభోక్తవు, సర్వకర్మఫలప్రదాతవునగు నిన్ను యథార్థంబుగా నెఱుంగంజాలక యన్యదేవోపాస్తిగావించు నకృతాత్ములగు వారలపరిమితస్వర్గాదిభోగంబులనుభవించి పునర్జననఖేదంబునొందుదురిది యెఱింగి భవద్భక్తులు ఫలాకాంక్షులుగాక కర్తృత్వాభిమానంబువిడిచి యజ్ఞదానతపఃకర్మంబులాచరించి భవదారాధనంబు చేసి ముక్తిజెందుదురు. మహాత్ములు కొందఱు పూర్వజన్మకృతసుకృతపరిపాకంబువలన నిర్మలాంతఃకరణులై యాచార్యునుపాసించి శ్రద్ధాళులై యింద్రియమ్ములనిరోధించి తాత్పర్యంబునం బొదలుచు, మహావైరాగ్యంబుశోభిల్ల వివిక్తస్థలంబున సుఖాసీనులై సమాకాయశిరోగ్రీవులై నాసాగ్రంబువిలోకింపుచు విరజంబు విశుద్ధంబు నగు హృత్పుండరీకంబున నచింత్యావ్యక్తవిశదామృతాదిమధ్యాంతరహిత విశోకప్రశాంతశివస్వరూపుండవైననిన్ను దీర్ఘకాలనైరంతర్యంబులం జింతించి మహానందహ్రదసమగ్నతం జెంది కృతార్థులగుదురు. ధ్యానంబునం గొందఱు, జ్ఞానంబునం గొండఱు కర్మయోగంబునం గొందఱు, సంకీర్తన స్మరణవంద

చర భూతంబులు నీయందు జన్మించి వెండియు నీయంద యేకీభావంబుఁ జెందు. అణువుకంటె నణుతరుండవు మహత్తుకన్న మహత్తరుండవు. దూరంబునను మనసాదుండవు సర్వంబు గ్రహించున పాణివి. శబ్దంబు వినుకర్ణుండవు. రూపంబు జూచు చక్షుండవు. సర్వతః పాణిపాదుండవు సర్వతోక్షిశిరోముఖుండవు సర్వత శ్రుతిమంతుండవు సర్వంబు నావరించియున్నవాఁడవు నిత్యుండవు. సత్యుండవు నిష్కళుండవు నిరంజనుండవు నిర్లిప్తుండవు. నిర్వికారుండవు నిర్వాణరూపివి. నిస్తరంగబోధసముద్రుండవు. సచ్చిదానందఘనుండవు అనలుండ పవనుండ వనఘుండవు. సర్వభూతాశయస్థితుండవు. గతివి భర్తవు ప్రభుండవు సాక్షివి నివాసంబవు. కర్తవు ఘనుండవు ఉన్నతుండవు. శరణంబవు సుహృత్తవు నిష్కళంకుండవు దయాపరుండవు. భూతభావనుండవు సర్వవ్యాపివి సర్వారాధ్యుండవు సర్వభూతాంతరాత్మవు. కేవలుండవు నిర్గుణుండవు. షడ్గుణైశ్వర్యసంపన్నుండవు. సనాతనుండవు. యోగిధ్యేయుండవు ద్వితీయవస్తుశూన్యుండవు. ప్రత్యగాత్మవు, శ్రోతవ్యుండవు, ద్రష్టవ్యుండవు, మంతవ్యుండవు, నిదిధ్యాసితవ్యుండవు, ప్రణవగమ్యుండవు, నీతత్వంబు బ్రహ్మాదులెఱుంగరు. సూర్యచంద్రాగ్నిప్రకాశకంబు నీతేజంబు. సమస్తప్రపంచంబు నీస్థూలశరీరంబు. నీనిశ్వాసంబులు వేదంబులు నీవు భూమియం దావేశించి భూతంబులం దాల్తువు. వైశ్వానరుండవై ప్రాణంబ దేహంబాశ్రయించి ప్రాణాపానవాయుసమేతుండవై చతుర్విధాన్నపచనంబు సేతువు. రసాత్మకుండవై సోమరూపంబున నోషధులం బోషింతువు. సూర్యుండవై జగంబులు వెలిగింపుము ప్రజోత్పాదనారంబు వహింతువు. స్మృతిజ్ఞానాపోహనంబులు నీవలనం బొడము. నీవు సకలోపనిషద్వేద్యుండవు వేదాంతకర్తవు. వేదవేత్తవు నీ

నిఖిలోపాధినిషేధం బొనరించి సర్వాధిష్ఠానంబవగు నిన్ను తత్వ మస్యాది మహావాక్యార్థవేత్తలు సోహంభావనా పరులయి యెఱుంగుదురు. గురువేదాంతవిశ్వాసంబులు లేనివానికి నీతత్వంబు తెలియనలవిగాదు. సర్వప్రకాశకుండగు సూర్యుని విగతచక్షుండు దర్శింప నేరనివిధంబున నవిద్యామోహితుండు సర్వవ్యాపకుండవయిన నిన్నెఱుంగ నేరక పుట్టుచుం జచ్చుచునుండు. క్షణమాత్రంబయిన నీవు తొననితలంచు సుకృతికృతకృత్యుండగు- కృష్ణపింగళుండవు విరూపాక్షుండవు ఊర్ధ్వరేతస్కుండవు- నీలకంఠుండవు- ఉమాసహాయుండవు- పరమేశ్వరుండవునయి లోకసంరక్షణంబుకొఱకు విభూషితదివ్యమంగళవిగ్రహంబు ధరించి కైలాసశిఖరంబున విహరింతువు నీవ వటవిటపి మూలభాగంబున వీరాసనస్థుండవయి యువనేవధరుండవయి పరమగురుండ వయి వృద్ధులగు శిష్యులకు నిస్సంశయంబుగా బ్రహ్మతత్వంబు మౌనముద్రనుపదేశింతువు- హరిహిరణ్యగర్భాది దేవతలచేతం బూజలుగొనుచు వారియభీష్టంబులు కృపసేతువు- భక్తులకు భక్తుండవయి వినోదింతువు- దిగంబరుండవయ్యు సకలైశ్వర్యశాలివి, ఉగ్రుండవయ్యుఁ బ్రశాంతుండవు, అర్ధనారీశ్వరుండ వయ్యు నిస్సంగుండవు, విషధరుండవయ్యు నమృతప్రదుండవు, అద్వితీయుండవయ్యు ననేకమూర్తివి, అత్యద్భుతప్రభావుండవు, నీతత్వంబు నీవె యెఱుంగుదువు- నీగుణకథనంబు సేయ మే మెంతవారము- జడమతులము, అజ్ఞులము, విషయాసక్తులము, చపలస్వభావులము. దుస్తరంబగు సంసారసాగరంబున మునుంగుచుం దేలుచుం దరిగానక బహుక్లేశంబు లనుభవింపుచున్నారము- మమ్మురక్షింపుము- ప్రసన్నుండవగుము- మాదుఃఖంబు నివారింపుము- మమ్ముం జేపట్టుము- నీ దాసులంగావించి కటాక్షింపుము- మా మొఱలాలకింపుము మా విన్నపంబుఁజిత్తగింపుము. మా కోర్కెలు ఫలింపం జేయుము- మా యుపరా

నభూజన దాస్యంబులం గొందఱు, నిన్నారాధించి నిత్యా భియుక్తులై సిద్ధిఁబడయుదురు. సమలోష్టాశ్మకాంచనులు, శత్రుమిత్రసములు, నిందాస్తుతితుల్యులు, సంగవివర్జితులు, నిశ్చలచిత్తులు హర్షామర్షభయోద్వేగముక్తులు, యదృచ్ఛాలాభసంతుష్టులు, నిర్మత్సరులునగు భక్తులు నీకుం బ్రియతములై వెలుంగుదురు. ఫలజలపుష్పపత్త్రమాత్రసమర్పణంబునం దృప్తుండవై దాసులం గృతార్థులఁ గావించు పరమకృపాపాదరుండవు నీవ యింద్రుండవు, చంద్రుండవు, బ్రహ్మవు, హరివి, శివుండవు, కాలుండవగ్నివి, విరాట్టువు, స్వరాట్టువు, అసురుండవు, మరుదశ్వవసురుద్రాదిత్యప్రజాపతిధనదవరుణాదిమూర్తివి, నీవభూతభవ్యప్రభుండవు, నీవపరమగతివి, నీవు సర్వంబు నెఱుంగుదువు. నిన్నెవ్వరెఱుంగరు. జపాకుసుమాదిసంయోగంబున శుద్ధస్ఫటికంబు నానాత్వంబు భజించుతెఱంగున బ్రకృతిసాంగత్యంబునం జేసి బహుప్రకారంబులం గానంబడుదువుగాని నీవొక్కరుండవు నీయంద సర్వంబు జనించె. నీయంద నిలిచె నీయందలీనంబగు నీవ సర్వబ్రహ్మంబవు- గగనగతుండగు తపనుండు పెక్కు జలఘటంబులం బెక్కుమూర్తులు వహించి చూడంబడు వడువున నీవొక్కరుండవయ్యు నభోవాతాగ్నిసలిలపృథ్వీదేవనరతిర్యగాది నానోపాధుల ననేకప్రకారంబులం గనుంగొనంబడుదువు. నీవ సర్వక్షేత్రంబుల క్షేత్రజ్ఞసంజ్ఞవూని వసింతువు నీవ షడ్వింశతముండవై ప్రకృతివిలక్షణుండవై ప్రకాశింతువు. ప్రాణాయామపరాయణులగు యోగులకు లభ్యుండవై నాదబిందుకళాతీతుండవయి రాజిల్లుదువు- రజ్జువునందు సర్పంబును, శుక్తియందు రజతంబును, మరుమరీచికయందు జలంబును, మిథ్యాభూతంబై తోఁచు పగిది నీయందు విశ్వంబు భ్రాంతికల్పితంబయి తోఁచుటసత్యంబుగాదు. నేతినేతీతి వాక్యంబుల

శ్రీరస్తు.

రామేశ్వరమాహాత్మ్యము.

పంచమాశ్వాసము.

శ్రీ

క. శ్రీమద్భారద్వాజమ
హామునికులతిలక భీమయాగ్రతనూజా
క్షేమప్రదమల్లేశ్వర
స్వామిగురుజానపల్లి-సదనవిహారా ॥ ౧॥

వ. అవధరింపుము శౌనకాదిమహర్షులకు సూతుండిట్లనియె. ౨॥

క. శ్రీవిశ్రుత రామేశ్వర
దేవుని విఖ్యాతకథను-ద్విజులారా
నే వివరింతు వినుండని
భావంబున గురుని దలంచి-పలుకదొడంగెన్ ॥ ౩॥

క. సిరివిరిబోడికి నెళ్లై
మరకతకురువిందవజ్ర-మయభవనంబై
నిరుపమవిభవంబై మణి
పురమొప్పుం బాండ్యదేశ భూషణము సమున్ ॥ ౪॥

క. పరబలభీప్రదజనాయక
సురక్షితంబగు ముగుమన సుప్రజవిద్యా

థంబు సహింపుము- నీకు నమస్కారంబు- నీకు నంజలి, నీకు శరణార్థి, నీకు వరివస్య, నీకుఁ బ్రపత్తి, నీకు సమారాధనంబు, నీకు నీరాజనంబు. ౧౨౯॥

వ. అని సూతుండు చెప్పిన విని శౌనకాదిమహర్షులు తదనంతర కథావిధం బెట్టిదనియడిగిన- ౧౩౦॥

క. పశ్యల్లలాటదురితా।
వశ్యాయసహస్రకిరణ-వహ్న్యాకారా।
ధ్రిశ్యామలకంధరద్వ।
ద్విశ్వపరిజ్ఞానవేద్య-దివ్యాకారా॥ ౧౩౧॥

భుజంగప్రయాతము.

ఫణిస్వామిమంజీర-భాస్వత్పదాబ్జా।
రణత్కోణినిర్ధూత-రాత్రించరౌఘా।
గణేశాదిశైవాగ్ర-గణ్యాభివంద్యా।
గుణీభూతదృక్కర్ణ-గోత్రేంద్రచాపా॥ ౧౩౨॥

గద్య:—ఇది శ్రీ మదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్ష వీక్షాపాత్ర
యేనుగ లచ్చయామాత్యపౌత్ర తిమ్మనామాత్యపుత్త్ర
వివిధ విద్వజ్జనవిధేయ లక్ష్మణకవినామధేయ ప్రణీ
తంబయిన రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను
మహాప్రబంధము నందుఁ
షష్ఠాశ్వాసము.

శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

గీ. ఇటముగా నిందు సుడిగట్టు - తియ్యవిటి।
కదళినివ్వలనవ్వలఁ - గాన్పరచి।
పల్లవతన నేర్పు నెగడంగ - నిలిపెనవఁగ।
వీటఁ గోటయుఁ బరిఘయు - వినుతిఁ గాంచు॥ ౮॥

సీ. అగులు దిగులొందు తన పుత్రు - డైన రాజు।
తమివిమిన్నందిచనన పుడు - దాకుననుచు।
నెట్టుకొని వారి వెసకోట - జుట్టుకొనియె।
ననుచు జనులాడు కొనఁ ఖేయ - మమరుఁ బురిని॥ ౯॥

గీ. పురము నెంతయు నొక్క శిరం - బునవహించె।
జిత్రమని చిల్వఱేఁ డిద - ర్శించు మాంఛ।
నడఁగి పాతాళమున కేగ - నరఁగఁ బురిని।
బహుళ గంభీర నీరమై - పరిఘ దనరు॥ ౧౦॥

మ. జలఖేలత్పరికీర్ణ కాకుచతటీ - సంఘట్టనోద్ధూత చం।
చలకల్లోలవిధూత హాటక సరో - జశ్రేణి నిర్యద్రజః।
కలితంబై విహరన్మరాళకులరం - గత్తూర్యజితోపేతమై।
యలరుం బత్పురియందు ఖేయవలయం - బంభోధి గంభీరమై॥ ౧౧॥

గీ. అతులకలధౌతరత్న ని - ర్మితములగుచు।
మిన్నొరయుచున్న యప్పురి - మేడగములు।
పద్మినీబాంధవుని గ్రిందు - పరచు నన్న।
పూని మిత్తిండని తలంచి - మానెఁ గాక। ౧౨॥

చ. అనిశము దత్పురంబునను - హాటకనిర్మితహర్మ్యసీమలం।
దనుపమ కామసంగరభ - రాలసనీలసరోజలోచనా।
జనముల సేదదీర్చు సుర - శైవలినీకనకారవిందబృం।
దనవపరాగగంధసము - దంచితమందమరుత్కిశోరముల్॥ ౧౩॥

ఉ. కూరిమిఁ గిన్నరుల్ సతులఁ - గూడి విమాజ్ఝరతీరకుంజముల్।
చేరి యనూనగానములు - సేయఁగ వీణలు మేళవించిత।

ధరవిబుధసురమణీభా।
సురహైమమణిపురము దనరు-సురపురముగనీ॥ ౫౧॥

సీ. నవిరతవజ్రశిలావి-నిర్మితాభ్రంకష,
  ప్రాకారవలయమై-భ్రాజితంబు।
వలభిప్రభూరసం-తాళితాతలలోక,
  గంభీరతరపరి-ఘాపయోధి।
అనిమిషయూవతిది-వ్యవిమానమార్గావ,
  రోధకృద్విధుకాంత-సౌధరాజి।
ఘనగోపురాగ్రసం ఘటితహాటకకుంభ,
  కలితహీరత్తోర-కాగణంబు।

గీ. పద్మరాగోపలాబద్ధ భవనవేది।
బహుళసౌభాగ్యశోభిత-పణ్యవీథి।
రతిమనోభవనిభసతి-పతియుతంబు।
మహికి నూపురమనఁ బొల్చు మణిపురంబు॥ ౫౨॥

సీ. రంభోర్వశీముఖ్య-రమణీవిలాసంబు,
  లంగనారత్నంబు-లందుఁ గూర్చి।
ఘనశైలజయంతవి-ఖ్యాతసౌభాగ్యంబు,
  ప్రాసాదపఙ్క్తుల-పదిలపరచి।
కమనీయసురదీర్ఘి-కాగభీరత్వంబు,
  పరిఘాపయోరాశి-దిరము చేసి।
దివిషద్ద్రుమాణిక్య-ధేనుదానవినోద,
  శైలిరాజులయందు-సంగ్రహించి।

గీ. పద్మభవుఁడమరావతీ-పట్టణంబు।
సారముహరించియమ్మహీ-దారపురము।
కౌశలంబొప్ప నిర్మించెఁ-గాకయున్న।
కలదె తాదృక్ప్రసిద్ధశృం-గారలక్ష్మి॥ ౭॥

మ. అలవీటన్నెలకొన్నవైశ్యులుయలా-భాపేక్షద్వీపాంతరం।
బులకుంబోయిసువస్తురత్ననికరం-బుల్ నావలం దెచ్చుచోఁ।
జెలువొప్పన్వెలిదీవికేగికానిల-క్ష్మిం దెచ్చుటం జేసివా।
రలాయిండ్లంగమలావధూటిశిరమై-రాజిల్లునెల్లప్పుడున్॥ ౨౦॥

ఉ. శ్రీయువతీప్రియాంఘ్రిసర-సీజభవుల్ జనరక్షణక్షమా।
పాయవిచక్షణుల్ భువన-పావనదేవనదీసహోదరుల్।
న్యాయపథప్రవర్తనుల-నారతభూసురపాదభక్తిశో।
భాయుతులుగ్రసత్త్వబల-భద్రులుశూద్రులుబొల్తురప్పురిన్।౨౧॥

క. నుడివడబెడిదపుపిడుగుల।
నడరుచుఁ బెడచేతనడఁతు-రలమ్రుదుఁబుడమిం।
బడవైచినకవ్వడివడి।
కడజడనినగుదురందుఁ-గలవీరభటుల్॥ ౨౨॥

మ. కరమొప్పంబురిపద్మలోచనలుశం-ఖగ్రీవికల్ కుందబృం।
దరదల్ నీలకచావళుల్ మకరప-త్రభ్రాజిగండస్థలుల్।
వరమాలూరకుచల్ ముకుందపదభా-స్వన్మధ్యమల్ దివ్యభా।
స్వరశృంగారనిధుల్ దనర్తురచట-న్వారాంగనారత్నముల్॥ ౨౩॥

చ. మరునిమదంపుటేనుఁగులు-మారునిపెంపుడిలేండ్లుశంబరా।
సురరిపుగేళికీరములు-సూనకదంబుఁదుబోదిసేయుబం।
గరుసనుబువ్వుదీవలుజ-గన్నుతయానకటాక్షమాధురీ।
పరిచితభాషణాంగరుచి-భాసినులప్పురిలోవిలాసినుల్॥ ౨౪॥

చ. అరయఁగవారదభ్రమక-రాలకలైశుకమోహనోక్తిబం।
ధురతదనర్చిపర్వతము-నోహరతుంగకుచావనమ్రలై।
పరగినవేశ్యలందుసిరి-బర్వియతిస్పృహణీయమూర్తులై।
కరమువసుంధరన్విమతిఁ-గాంచుటచిత్రమెయెంచిచూచినన్॥

సీ. వనితనీదండకై-వలసివచ్చినవాఁడ,
విలువెంతచెప్పిన-వేగనిత్తు।

ప్వారసువర్ణసౌధచర-భామలముచ్చటలాలకించిన।
స్ఫారనిచోళముల్ మసుడ-పైటురువీణలమీద సిగ్గునన్॥ ౧౪॥

గీ. సౌధవీథులవదుజాడఁ-జనుమెఁజంద్రుఁ।
డప్పురస్త్రీలనగుమోము-లరసిచూచి।
జాలములవెంటకరములు-సాచిసాచి।
బిసరుహాక్షులలావణ్య-భిక్షవేఁడు. ౧౫॥

క. పురమరకతవరణశిఖో।
త్కరరుచిత్రాణమును మమేయుఁగమకెంచు శా।
కరమణిసౌధచ్ఛవిపు।
ష్కరమునిరవిహరులంగ్రోలఁజనునిజహనుమం॥ ౧౬॥

క. చాలంబాడవపునప్పరి।
సాలమువీక్షించిదాటఁ-జాలముటుం మన్।
జాలుకొనిచుక్కలిదియును।
శూలంబనియేసుఁగోట-సమ్మునుదాకెన్॥ ౧౭॥

గీ. కావ్యపరిచితిలేనివా-క్పతికహీనఁ।
శాస్త్రనైపుణ్యమేరీతి-సంభవించు।
నను మజీవునినిరసించు-రచటిసూను।
లీశ్వరులచింత్యవిద్యాప్రస-మ్పదివలన॥ ౧౮॥

ఉ. అర్కనిభప్రతాపులుర-రాసవవేదవిచక్షణుల్సమి।
త్కర్కశులింద్రవజ్రదృఢ-కాయులజేయపరాక్రముల్సభో।
దర్కులుసాహసాంకులుమ-దాంధవిరోధిశిరోధిశాణసం।
పర్కఘనద్యుతిక్రపాణులుతత్పురిరాజనందనుల్॥ ౧౯॥

క. భాసురజితశరభసమా।
ఖ్యాసము పేతులముగాన-నలకేసరిమా।
కేసరివిక్రమమునవన।
రాసుతులువనర్తురప్పు-రశ్రేష్ఠమునన్॥ ౨౦॥

చ. అలపుర రాజబృందములు-కప్పమమానుఁడమిత్రవృత్తులై।
బలసినవారివాహములఁ-బాయఁగఁద్రోలఁగ నేర్పుతా తఁడు।
గ్గ్వజవవిద్య నేర్పుకొ।।సక్తనిసంతతమభ్యసింపుముల్।
బలిమిఁజరించునాతనికి-భవ్యసదాగతిసంజ్ఞపరిల్లుల్॥ 30॥

మ. హరిణోత్ప్రేక్షకతిప్రభ న్వెలసి రా-జాంచజ్జయశ్రీపద।
స్ఫురదాత్రేయసులక్షణంబులుబుధ-స్తోమంబులగ్గించుచూ।
వరహేషాసింధుపుండుదేవమణితో-షంబుట్టియుచ్చైశ్శ్రవ।
స్ఫురగశ్రేష్ఠముకన్నఁబెద్దలవలెన్-శోభిల్లుఁబౌరాశ్వముల్। 31॥

ఉ. ఏదెసఁజూచినన్ గజము-లేదెసఁజూచిన వాజిమండలం।
బేదెసఁజూచినన్ రథము-లేదెసఁజూచిన సైనికవ్రజం।
బేదెసఁజూచినన్ రుచిర-హేమధరాధర సార్వభౌమదా।
యాదములట్లశోభిలుచు-హార్వహిరణ్మయరాసులప్పురిన్॥ 33॥

చ. చిలువలుగట్టుహారములు-చిక్కఁగనైచి మెఱుంగు మేనులం।
గలపముఁబూసివాసనలు-గ్రమ్ముసరుల్ సవరించికస్తురిం।
దిలకముదిద్దియొద్దికల-తెచ్చెలులంజతగూడి వేడ్కవే।
శ్యలసొగసుల్ గణింపుచును-యంబువిటుల్విహరింతురప్పురిన్॥34॥

చ. మలయసమీరుఁడన్నగరి-మాపటి వేళవిలాసదీర్ఘికా।
జలములనీదులాడిపిక-సన్నవపుష్పలతాంగనాళికిన్।
మెలకువనల్లువల్ గడపి-మేలుగవచ్చుశ్రమంబుఁదీర్చుఁగా।
బలుమరునివ్వటిల్లుఁల-పౌరులకున్ సురతప్రసంగముల్॥ 35॥

వ. మఱియునప్పురంబు కప్పురంబువోలె సదామోదజనకంబై, యుద్యానంబువోలె సుమనోమనోహరంబై, త్రిదివంబుఁబోలె సౌఖ్యోత్కర్షవిశ్రుతంబై, కాసారంబువోలెఁ బద్మాకరంబై, రఘువంశంబువోలె రామాలంకృతంబయి, సముద్రంబువోలె వాహినీసంకులంబయి, నృపసైన్యంబువోలె బహుళధార్మికంబై, రామాయణంబువోలె శోభనకాండంబయి, మహాప్రసాదంబువోలెబహుజనుస

నిచ్చను విరిబంతు-లిచ్చి మన్నింపుమీ,
ననవద్దునా కనెనో-వనజగంధి!
మగువరో కొంకరక-మానమున్ని చెసర,
యతను సౌఖ్యవినోద-మాచరింతు!
వదలక నేగొన-వచ్చినప్పుడు నీవి,
విడిపోకయుండు నే-విద్రుమోష్ఠి!

గీ. యనుచుఁ దమతోడ వెరజాణ-తనము మీఱ
జాణ శేఖరులాడెడు-సరససర్త
వచనరచనలకలరి భా-వజునితూఁపు
లమ్ముదురు పుష్పలావిక-లప్పురమున॥ ౨౬॥

గీ. స్తబకములఁబోల్చి విస్ఫార-ధ్వనులఁ బొసఁగి
భ్రమరవిలసితవృత్తసం-పదలఁ బొదలి
యతులమృదుకలి కామంజు-లతలఁ దనరి
చాటుకృతులట్లు వీటఁ బూఁ-దోటలమరు॥ ౨౭॥

గీ. వీటనీటగు మిన్నపూఁ-దోటలందుఁ
గ్రొవ్విరులతావి మిన్నంది-కొనఁగనందుఁ
దియగు తెరగంటియున్న తే-తెంచి కాంచి
భళిభళీయనె నొప్పుచు-నిలుతురెపుడు॥ ౨౮॥

మ. కరిమున్నొక్కటిఁ పూజసేయఁగనుమా-కాంతుండు దా మెచ్చి తత్
త్వరతం దానను మెప్పుఁ గాంతుమనిశం-భత్పారకుంభీంద్రముల్
హరిమూర్త్యంతరమత్కుఁడౌ పెంచి గిపూ-జార్థంబు హారంబునం
గగముల్గాంచి పెకల్చి నిర్జరసరి-త్కాంజాతపుంజంబులన్॥ ౨౯॥

మ. నలువొప్పన్ ద్విజరాజు గావునన దా-నందియ్యనోషట్పదీ
కలితాకాశతరంగిణీజలజశం-కంబట్టి యెయ్యంగనో
విలసత్పట్టణగంధసింధురపతు-ల్వేమాఱు నేకాంతమం
దలపర్యంతముజా చుమహస్తములు క్రీ-డాలంపటత్వంబునన్॥ ౩౦॥

సీ. రాజమౌళియనంగఁ-బ్రఖ్యాతిచేమించి,
జితకాముఁడనఁగఁ బ్ర-సిద్ధిఁ జెందె।
సర్వజ్ఞుఁడితఁడనఁ-జాలగౌరవమొంది,
సంతతంబును శివా-శ్రయతఁ దనరి।
అహితపురచ్ఛేద-నాసక్తి విలసిల్లి,
భూతదయాళుఁడై పొగడు గాంచి।
అక్షయతూణీరుఁ-డైయాజిజయ మొంది,
లోకపాలశ్రేణి-లోన హెచ్చి।
గీ. సామజాంతకవిక్రమ-శాలియగుచు।
భూతినలరారునమ్మహా-పుణ్యమూర్తి।
శంకరాహ్వయుఁడగుటకా-శ్చర్యమేల।
నతనిఁదలఁచినఁ బ్రజకు సౌ-ఖ్యంబు గలుగు॥ ౩౯
క. కురధుఁడు విషమేక్షణుఁడు।
ధ్వరహరుఁ డుగ్రుండు గాని-ధన్యుం డాశం।
కరుఁడైశ్వర్యము శోభిలఁ।
బరఁగెన్ భువి వెలితిలేని-పౌరుషమహిమన్॥ ౪౦
ఉ. మానుగఁ దియ్యవిల్లు విరి-మచ్చిక నారియుఁ జావితూఁపులుం।
బూనినవాఁడశందుమఱి-పూవని వాఁడితఁ డింతమాత్రమే।
కానిమ హెద్దియుం గొఱఁత-గాదు మనోభవశంకరక్షమా।
జానులకున్ జగత్త్రితయ-సన్నుతరూపవిలాససంపదన్॥ ౪౧
చ. ఇలపయి శంకరక్షితిత-లేంద్రుఁడు కల్పతరుత్రపాకరో।
జ్జ్వలదురుదానశీలతన-జస్రము శోభిలుచుండఁ బైఁడిగు।
బ్బలి వెరచున్ ధనార్థులకుఁ బంచియిడుం దనునంచు దేవతా।
నిలయము గానమానునని-నిర్భయవృత్తి వహించు వెండియున్॥ ౪౨
ఉ. వేమరుఁ బుణ్యకాలముల-వేడుక శంకరరాజు ప్రాజ్ఞుఁడై।
హేమము యాంబరంబులు మ-హేశు గురించి మహీసుపర్వసు।

పూర్ణంబయి, భారతంబువోలె సుశ్లోకంబయి, కుబేరదిగ్భాగంబు
వోలె సార్వభౌమనివాసంబయి, శంకరశరీరంబువోలె సర్వమం
గళాధారంబయి, ద్వారకాపురంబువోలె నచ్యుతాగ్రజ సత్త్వ
కలితంబయి, వైకుంఠంబువోలెఁ బురుషోత్తమశోభితంబయి, శర
త్కాలంబువోలెఁ బ్రసన్నరాజరుచిరంబయి, సువర్ణశైలంబు వో
లె లోకాద్యుషితంబయి, అంతరిక్షంబువోలెననంతరత్నప్రభాం
చితంబయి, సత్కావ్యంబువోలె నలంకారప్రచురంబయి, పూర్ణి
మాచంద్రమండలంబువోలెఁ గళానిధియయి, యొప్పు నప్పట్టణం
బునకధీశ్వరుండు. ౩౬॥

సీ. తనమహావిమలచి-త్తము పార్వతీమనో,
హరునకుఁ గేళిమం-దిరము గాఁగఁ।
దనభర్మమార్గవ-ర్తనచరిత్రము తుష్ట్ర,
జాతికమూల్యభూ-షణము గాఁగఁ।
దనఘనాద్భుతనిరం-తరదానవిభవంబు,
కల్పభూజాదుల-గణనమాన్పఁ।
దనవితాంతసమృద్ధ-ధనవిజృంభితమైన,
సిరికుబేరునకైన-సిగ్గొనర్పఁ।

గీ. దనయశంబుదిగంతదం-తావళీంద్ర।
దంతకాంతులకధికసాం-ద్రతఘటింప।
నమరునిత్యప్రతాపని-రస్తకోటి।
తరణివిభుఁడైనశంకర-ధరణివిభుఁడు॥ ౩౭॥

మ. దిగిభశ్రేణిదశావశత్వమునవ-ర్తించె న్మహాశేష ప।
న్నగుఁడిచ్చుందిరిగౌంగులాద్రులలమై-నాకుంగసంబోయెనో।
ప్పుగ శ్రీదేవిచెఁగౌఁగిలించెఁగుహనా-పాత్రీశ్వరుండాదటన్।
జగతీభారముశంకరుండురుభుజా-స్తంభంబునందాల్చుటన్॥ ౩౮॥

క. ఈవస్తువిపుడుతనకుం
గావలెనిమ్మనుచునొరునిఁ-గని వేఁడఁడుమహా
దేవంక లేఁడ్తుశంకర
భూవరు రాజ్యమునఁ బ్రజలు-బొరసిరిఁగనుటన్ ॥ ౫౦॥

గీ. అన్నపాలుఁడుగావించు నధ్వరముల
నిజమహావిర్భాగభోగసం-తృప్తులగుచు
మనుగుడుపు పెండ్లికొడుకుల-మాడ్కిఁ బుష్టి
గాత్రులైరింద్రుఁడాదిగాఁ-గలుగుసురలు ॥ ౫౧॥

క. దనుజులహరివలెనాతవ
మనుజేంద్రులగెలిచివిజయ-మహనీయుండై
ఘనభూచక్రముదాల్చెను
తనసిరిబుధనుతముగాన-తంపతులన్నృతిన్ ॥ ౫౨॥

క. కావలసినయప్పుడయా
భూవరపుంగవుని రాష్ట్ర-ములఁబర్జన్యుం
డావిర్భవమొందిసుభి
క్షావహముగ వానసురియు-సంచితవృత్తిన్ ॥ ౫౩॥

క. నగరంబులు రాష్ట్రంబులు
నగణితధనధాన్యయుతము-లైయభయములై
సొగడంగఁ బ్రముదితమానసు
లగుమనుజుల్ దన్ను బొగడ-నాన్నృపుఁడేలఁగన్ ॥ ౫౪॥

వ. మఱియు నప్పుడమిఱేఁడు మూఁడుగన్నులవేల్పుం బొంగిపతోడం గూడిపోరాడి యోడించి మెచ్చించిన క్రీడియుం దమకునిడుగాడని వాడిమెఱసిపలుకు విలుకాండ్రు దన్నుఁ గొలువ బలువడిం బరిఢవిల్లి రొల్లకడలు గెలిచి కొలిచినిలిచిన రాచపట్టిం జేపట్టి మట్టుపరచి పెట్టి దంబగుకినుకంగ సుపట్టియని మొఱరించిన తనిందునిమ యొఱుదు కడలుగడలుకొను సెలుంగుల బలుకంబంబులగెలుపువార్తలు వార్త

త్రాములకిచ్చుచుండఁగను-దంచితసస్యసమృద్ధశాలియై।
కామవిరోధిమాన్యుఁజిర-కాలికనైజగతిన్ బరత్వమున్॥ ౪౩॥

చ. అని మొనవైరిరాజులుభ-యానకభూరితరానకధ్వనుల్।
విని పరువెత్తిరొ మొత్తుటను వీపఘకంటకకుంఠితాంఘ్రులై।
పనిచెడిఖిన్నులై పతిగ-భావముభావములందుఁ గోరుచున్।
వనరుహసంభవుంబనుప-వాక్కులనిందయొనర్తురంతయున్॥ ౪౪॥

సీ. అనృతవాదియుఁ బాపచిం-తావిలుండుఁ।
బరధనాపేక్షియును నెవ్వఁ-డడినవాఁడు।
రోగియును నెందు లేఁడొక-రుఁడుఁ దలఁప।
శంకరుండేలునఖిలరా-జ్యంబునందు॥ ౪౫॥

సీ. గోవులెల్లప్పుడును బాలుఁ-గురియుచుండుఁ।
బుష్పఫలసంపదలనొప్పు-భూరుహములు।
బహుళసస్యంబు ముక్కాఱు-బండుచుండు।
నతఁడు బాలింపఁ గాత్రిబు-ణ్యంబుకలిమి॥ ౪౬॥

క. పానీయశాలికలును।
ద్యానంబులు సలిలపూరి-తములగు చెరువుల్।
నానామణిమయదేవ।
పానములొప్పఁ బ్రభునిలిపె ధరఁదగు నెడలన్॥ ౪౭॥

చ. ఫలఘృతశాకపంచవిధ-భక్ష్యసశర్కరపాయసాంచితో।
జ్వలకలమాన్నదానమయ-సత్రసహస్రము లెల్లచోటుల।
న్వెలనుదలిర్పనిల్పి హిమ-వన్మలయాచలమధ్యతీరముల్।
లలిభజియింప జేసె ద్విజు-లంపనుపున్నృపశంకరుండొగిన్॥ ౪౮॥

మ. చతురంభోధిపరీతభూతలపతు-ల్సమ్యక్ప్రకారంబునన్।
నతిభద్రేభతురంగహేమమణిసం-దోహంబులర్పించియా।
నతులైక్యౌల్వఁగ నేకహేళినివహా-నందంబుతో శంకర।
క్షితిపాలుండుధరిత్రియేలెవిబుస-త్కీర్తిం బ్రతాపోన్నతిన్॥ ౪౯॥

గీ. చైత్రయాత్రోద్యతానంగ-సార్వభౌము।
సచివకృతరక్తరాంకవ-చటులపటకు।
టీరములనంగ వనులనిం-పారెబాల।
పల్లవాంచితభూరుహ-ప్రతతులపుడు॥ ౫౭॥

క. అవనీచ్యుతపత్రములై।
నవపల్లవలక్ష్మిఁ జేఁగ-నందగె మహీరు।
ణ్ణివహములు లేమిదొలఁగిన।
భువిలోసిరిచేత వెలయు-పురుషులకరణిన్॥ ౫౮॥

క. శుకచంచూపుటనిభకిం।
శుకముకుళవ్రజములపుడు-చూడఁగనొప్పెన్।
మకరధ్వజతేజోగ్ని।
ప్రకటప్రభలచటనచటఁ-బర్వెడునంగన్॥ ౫౯॥

గీ కలితదక్షిణదిగ్వధూ-గర్భమునజ।
నించినసమీరశిశువుమ-న్నించిలతలు।
చిగురుటుయ్యెలనుంచిపో-షింపఁబెరిగె।
భీతివిరహులకాత్మలోఁ-బెరుగుచుండ॥ ౬౦॥

సీ. సహకారమంజరీ-సౌరభ్యవిభవంబు,
మాధవీమంటప-మండితంబు।
వ్యాకోచకేసర-వాసనానిలయంబు,
మల్లికాస్ఫుటదినాం-తోల్లసితము।
మలయమారుతపోత-మానితభువనంబు,
స్మరశరోల్లేఖన-సాధనంబు।
డోలికాకేళివి-లోలబాలారత్న,
మఖిలర్తుగణమస్త-కాభరణము।

గీ. కేళివనవాపికాతీర-ఖేలనార్హ।
మంజుకుంజగృహాంతర-మదనకదన।

యించి జింక నెక్కు నెక్కటికో మిక్కుటంబుగా నెకసక్కెంబులాడుపడిగలమేలుజక్కి పౌజులదెక్కలతెరవునం గ్రమ్మిముమ్మరంబుగా నెగయునెలదుమ్ముకడలుంజడి యడుసుకొటుపదాడియాడిపుడమిచేడియకుఁ దానయొడయండై యడిగెడువారికోరికకెక్కుడుగా విడెముడియిడుచుంగ డుంబొడవగు పొగడుఁగాంచి పుడుకుదోడుకుందెగడి నెగడికడలిరాయనినడుగుపరచి బుడుత నెలదారింగేరి పెట్టుచెట్టుచట్టులరట్టుపాలుజేసి వాసించేర్చి నేర్చినవాఁడై జన్నంబులెన్నియునోనర్చి వెన్నుండు మొదలగు జన్నంపుతిండిపిండులకుఁ బండుగ సేయుచు నక్కజంబగు చక్కదనంబునం జూక్కులలోనికిం జక్కెరవిలుకానికి నెక్కువయై పక్కిజక్కిరాహుత్తుపెక్కురక్కసులం జక్కాడుకరణి వెక్కసపుటక్కరులనుక్కుడంచి జలయెడ నిక్కువంపు మక్కువ నెరపుచు మిక్కిలి వన్నెకెక్కెముక్కంటి మెడకుందొడవగు పడగదారివడువున నుడువవలంతియై తనయానపు నికానినడకలుమాని మానికంబులు కానుకలొసంగి దొరలందరు శరణని మొక్కుచుం గొలువ విలువలేనికలిమియుం బలిమియు నెలకొని తనయందునింపొందచందమామచందంబున నందతికివిందై యొందునుంగొఱంతలేక చెందొవవిందుతాల్పరియడుగు కెందమ్మిదోయి డెందంబునం బొందుపరచి హత్తుకొన్న బత్తింబు త్తిడి విరులగుత్తులుం దామరపువ్వుమొత్తంబులిడికొల్చుచు నెత్తమ్మివిడిదిపడంతుకం దన వెడందరొమ్మున నిమ్ముగానిడుకొన్న కొన్నె నవిలుకానితండ్రియుం బోలె సిరులనిరవొందుచు నొయ్యవనయ్యొకిమీడు జగంబేలుచుండెనంత. ౫౫॥

ఉ. కోకిలపంచమస్వరవి-ఘూర్ణితకర్ణపథావియోగివ్రా।
ద్భికరపుష్పగుచ్ఛమధు-బిందుఝరీవిచరన్మధువ్రతా।
స్తోకసుఝుంక్రియానినద-శోభితసర్వజనశ్రవఃప్రదా।
శ్రీకలితంబువొల్చె వన-సీమలయందు వసంతమెంతయున్॥ ౫౬॥

సురలతాగృహముల-విరులతావులపాను,
పులుఁగుఁబతులతోఁ గలసియతుల
రతులఁడస్సినమడ-వతులచక్కనిచెక్క,
లనుగ్రమ్ముజెమటలింపునహరించు
గీ. కమ్మసుద్దుమ్ములరజమ్ము-గ్రుమ్మరించి
వలపుమొలపించిచలువయు-మొలవఁ జేసి
యలయికలణంచిమెల్లన-మెలఁగి చెలఁగి
తెమ్మెరలుమధువేళవ-నమ్ములందు॥ ౭౫॥

వ. ఇవ్విధంబున మవ్వంబైనివ్వటిల్లు నవ్వసంతసమయంబున నవ్వసుమతీశ్వరుండొక్కనాఁడు మంజుల సాలభంజికాకుంభస్తంభసంభారంబును నత్యుత్తమచంద్రకాంతభిత్తివిరాజమానంబును వజ్రకీలితలాలితద్వారచారుతరంబును నభినవస్ఫటికరత్ననిర్మితసోపానశ్రేణీరమణీయంబును పురుహూతనీలనిర్మితవాతాయనస్ఫీతంబును పద్మరాగమణికుట్టిమంబును మృదులభాసుర కౌస్తుభాస్తరణసమంచితంబును నృపోపాయనద్విరదమదజలపంకిలాంగణంబును అసాధారణసౌభాగ్యసాకల్యకల్యాణంబును విచిత్రవిభవశేషవిలసితంబును నగు సభాభవనంబున నవరత్నమయసింహాసనంబున నాసీనుండై కాంతకాంతాకరకతులస్ఫురన్మణీదండమండితచారుచామరమరుద్వీజ్యమానుండగుచు వైదికమీమాంసకశాబ్దికనైయాయికవైశేషికాలంకారిక జ్యౌతిషకపౌరాణికసుకవీశ్వరమంత్రిసామంత పురోహితగాయక విదూషక వైణిక వాంశికమౌరటీక వందిమాగధవైతాళికనర్తకసైనిక వ్యావహారిక వారాంగనాదిజనులు యథాస్థానంబులనుండి యుచితగతులం గొలువఁ గొలువకుంజిలువదొరకైనంబలుకనలవిగాని చెలువంబునం గొలువుకలువరాయని పొడుపుతఱింబొలుపగు చెంగల్వకొలనువోలె సందడిగొని కన్నులపండువయై సొంపుసంపాదింప వేదంబులు చ

పరవశాక్షీణసుఖవధూ-వరవిహార।
కాంతమగుచువసంతంబు-ఘనతఁజూపె॥ ౬౧

గీ. సామవేదంబుఁజదువుచు-సాధువృత్తి।
మాధవస్తుతిఁగావించు-మానుతేమొ।
పికములటుగానిచోవన-ప్రియములనుచు।
సద్విజఖ్యాతిచేనెట్లు-సంచరించు॥ ౬౨

చ. ప్రమదమునంబికాంగనలు-పాటలువాడమరుల్లసల్లతా।
ప్రమదలుహాస్యముల్సలుప-భవ్యవనీవనితావివాహసం।
భ్రమసమయంబునందలరి-మాధవుఁడోయనమాధవుండుకీ।
విమొనయుసత్ఫలంబులను-విప్రకరంబులకిచ్చెహెచ్చుగన్॥ ౬౩

సీ. పృథులపల్లవితపు-ష్పితఫలితోర్వీజ,
రాజరాజితవన-భ్రాజితంబు।
ప్రసవాసవానూన-పానమాద్యద్భృంగ,
సంఘఝుంఝుక్రియా-సంక్రమంబు।
సహకారభూరుహాం-చలఫలాస్వాదనా,
పేక్షాతిశయచలత్పక్షికులము।
ఘనసమ్మదాకుల కలకంఠకులకంఠ,
కాకలీకలకలో-త్కరితంబు।

గీ. కుసుమమంజులపంజుల-కుంజపుంజ,
మదనకదనపరిశ్రాంత-మతవతిలక।
ఫాలభవనారకణహార-బాలపవన।
మనుచుసంపొందెఁజైత్రస-మాగమంబు॥ ౬౪

సీ. తతములైవిభ్రమాం-చితములైమఘనసాం,
మదమునమిక్కిలి-బొదలిరొదలు।
గమురనింపులునింపు-కొపమమ్మెడలచేఁ,
దనరుచుఘనరుచు-లొనరఁగొరలు।

ద్దైసఁబొర్లిద్దువోడుచు-బెబ్బుఁగక।
రొమ్ముసపరిగీములసుకించి-యుంటిమి సామీ॥ ౧౯॥

క. నీ క్షేలిక లెంకలమై।
కావల సినపనులు సేయఁ-గాఁజాలుదుమో।
దేవా నీయడుగులు గనఁ।
గా వేడుక వొడమి వచ్చి-కంటిమి నెమ్మిన్॥ ౨౦॥

క. మాసత్తువమావడిమా।
చేసూటియుమాకడింజి-సిరిపేటకువి।
చ్చేసికనుంగొని వన్నెయు।
వాసియు మాకబ్బఁజేయ-వల దేనీకున్॥ ౨౧॥

క. కానల మెకాలు కన్నులఁ।
గానవు కడుఁ బోతరించి-కావరమునఁగా।
లూనవురంకెలు వేయుము।
మానుగఁబొదలీగుఁబంటు-మానులు చెలువుగన్॥ ౨౨॥

క. కడువాడికోరలార వ్రులఁ।
బొడిమైదట్టంపుటిసుక-పోలికరాలన్।
గడుసుపడియొక టొకటితో।
బడిబడిపోరాడుఁ గ్రొవ్వి-పందులు కనుకన్॥ ౨౩॥

క. ఎల్లెడఁ జూచిన తావై।
పెల్లుగ నత్తాడుమున్న-బిల్లులు డొంకల్।
కేళ్ళుమిడుచు రొద సేయుచుఁ।
బ్రదుళ్ళుచుఁ బ్రదెళ్ళుచును లేచి-దుముకుచున చటన్॥ ౨౪॥

ఆ. మబ్బురొదలకంటె-నిబ్బడిగొనుచునా।
గుబ్బతిల్లనరిది-బొబ్బలిడుము।
పింగములు చెలంగి-చంగునసురికియో।
నుంగు మొత్తముల-నణంగి త్రుంచు॥ ౨౫॥

ర్చింపుచు శాస్త్రవాదంబులుపరీక్షింపుచు పురాణేతిహాసకథలిచ్ఛగింపుచు చంపూనాటకోదాహరణాది చాటుప్రబంధంబులాలోచింపుచు సంగీతమాధుర్యరసప్రవాహంబులం దేలుచు నృత్యగీతిప్రకారంబులు విలోకించి మెచ్చుచు ప్రణతనరపాలురంగృపాశీతలకటాక్షవీక్షణంబులం జూచుచు సకలవిద్యాప్రసంగ గోష్ఠీవినోదంబుల నుల్లసిల్లుచు శంకరమహీవల్లభశేఖరుండు పేరోలగంబున్నసమయంబున॥ ౬౬

సీ. శార్దూలనఖములు-చమరవాలంబులు,
గోరోచనంబును-జారపప్పు।
సెలవిండ్లుపీలిపు-వ్వులఝల్లులునుజున్ను,
జవ్వాదిపిల్లులు-శారికలును।
కస్తూరిమృగములు-కరటిదంతములును,
నెరవైనడేగలు-నెమ్మిపురులు।
వేణుముక్తాఫలశ్రేణులుపునుఁగును,
కలితకాలాగరు-ఖండతతులు।

గీ. మఱియునరవులుగలుగుస-మస్తశస్త।
వస్తువులుకానుకలిచ్చియ-వ్వసుమతీశ।
సింహునోయ్యనఁబొడగాంచి-చెంచుదొరలు।
ముదముగదురంగనటపాగి-మ్రొక్కిరపుడు॥ ౬౭

ఆ. మ్రొక్కిలేచికేలు-మోడ్చినెవ్వానసలను।
టించిపలికిరిట్లు-చెంచుదొరలు।
సామిచిత్తగించు-చక్కగామాసేయు।
విన్నపంబుతప్పు-లెన్నకీవు॥ ౬౮

క. విసుగులుమేమునునీదయ।
ససిఁబొప్పడనడవిఁగడుపు-చల్లగదలకా।

బలుకుపోకులు వాగురుల్ మిడి-బద్దలిం బెట్టుదీములం।
బులపొదుల్ తెడవిల్లు నారస-ముల్ గుదెల్గొని వేటకాం।
డెలమిఁ గొల్వఁగ వచ్చె భూమిత-లేంద్రుఁ డున్నతిమీఱఁగన్॥ ౬౯

మ. అవనీశుండనుయాయిసైనిక సువీ-రాలాపవార్తాశ్రుతి।
శ్రవణుండై చని కాంచె ముత్కటనద-ద్భల్లూకవ్యాళోగ్ర।
ల్యవరాహద్విపఖడ్గసింహశరభ-వ్యాఘ్రాదినానామృగో।
గ్రవిహారాకులభీకరంబగు మహా-రణ్యంబు దౌదవ్వులన్।॥ ౭౦॥

వ. వెండియు మందారమాకందమాలూరమాతులుంగమధూకమాధవీమాలతీమల్లికాసాలతమాలకృతమాలభూర్జఖర్జూరసర్జకార్జున హరీతకీక్రముకామలక మాగధసింధువారబదరీకాకేసరకురువకకురంటకాదిపాదపవిటపాగ్రనిరర్గళవిహరమాణకీరశారికాకోకిల పారావతప్రముఖనిఖిలశకునినికరనినాదపూరితంబును పథికజన శ్రవణరంధ్రనీరంధ్రమహోత్సవసంపాదన చతురసదాగతిపూరిత కీచకధ్వానసంగతనిర్ఝరిణీసంజనితకమల ఖేలదోలంబగానమృదుల నిస్వనభాసురంబును సహస్రకిరణ పరంపరాదురవగాహంబును నగు నరణ్యంబు దరిసి మృగంబులు సంచరించుతావుల రసిములు తారువేయించి పొంగువారించి వలలుబరపించి తెరలెత్తించి బోనులొడ్డించి దీములుఘటించి తెరవులరికట్టించి వాకలువంపించి మచ్చుమందులుచల్లించి వాకట్టుకట్టించి॥ ౭౧॥

శా. శాపంబెక్కిడి యగ్గ్లోపముభుజా-సారంబెలర్పన్ మహా।
కోపారధ్వనిధిక్కరించు గుణని-ర్ఘోషంబుగావించియా।
టోపంబొప్ప మృగంబులుర్విఁబడ నై-ష్ఠుర్యంబుగా నేసెనా।
భూపాలేంద్రుఁడు చండకాండచయముల్-పుంఖానుపుంఖంబుగాన్

క. నరపతియీఁగతనిష్ఠుర।
శరములు బరపుటయు నచల-సాధ్వసపరతన్।
గిరికరికేసరికాసర।

వ. అనిమతియు నన్యవన్యమృగమదోద్రిక్తవ్యాపారంబులుగ్గడించి అడవుంబవనైయున్న దిప్పుడు వేటకు విచ్చేయందగునని చెంచులు విన్నవించిన నాకర్ణించి దుష్టమృగనిగ్రహంబు కర్తవ్యంబని నిశ్చయించి శంకరమహీపాలుండు ధనురస్త్రశస్త్రప్రవీణులగు మృగయుల వేటకురమ్మని చాటంబంచి యారాత్రిగడపి ప్రభాతంబున సంధ్యాలోచితకరణీయంబులు నిర్వర్తించి రక్తోష్ణీషపరిబద్ధుండును బద్ధగోధాంగుళిత్రాణుండును మహాకోదండపాణియు కచ్ఛాబద్ధమండలాగ్రుండును మృగయావిహారసముచితవేషధారియు బాదుకాగూఢచరణకమలుండును సన్నద్ధుండునై॥

ఉ. మానసమైన తేయపవ-మానసమానసము జ్వలద్రయ।
శ్రీనిలయంబు శారదశ-శిప్రతిభాదవిభాంచితంబు నా।
మానితవాజి నెక్కి రిపు-మర్దనుఁ డానృపమౌళి విక్రమా।
నూనమహాపదాతిమృగ-యుల్ దనుఁ గొల్వఁగ నేగె వేటకున్॥ ౨౨॥

సీ. వెంటమాణిక్యంబు-విశ్వాసి జంపడు,
పాలసంద్రంబుతు-పాకిగుండు।
భైరవిజోళంగి-బలుబంతి జవ్వాది,
వియ్యాలదాడివి వేకజోగి।
యురిగోలపలి-చీను-గరుడ పైఁడిసలాక,
భూతనాథుఁడు కూన-బొడ్డుకంటి।
నీలమేఘము పైఁడి-నిగ్గు జేవురుగొండ,
రాముబాణంబు వా-రణము సురటి।

గీ. పుణ్యతీర్థము చేమంతి-పోతు రాజు।
సాళువము నాగ బేరవడ్డ-జాగిలములు।
సరభణులఁ బట్టికొని తెచ్చి-సాగినడచి।
రవనిపతిమ్రోల మృగయుల-య్యవసరమున॥ ౨౩॥

తరళ. వలలు బోనులు చిక్కముల్ పెను-వాతికత్తులు బల్లెముల్।

మృగంబులనన్వేషింపుచుగిరిశిఖర నిర్గతనిర్ఝరిణీసంజనిత కంజా
తపుంజమంజులపరాగభరిత సౌరభ్యధురంధరగంధవాహకిశోర
ప్రసారమహితభారనిరస్తాయాసుండగుచుఁ జనిచనియొక్క విపి
నోద్దేశంబున. ౧౮॥

గీ. గిరిగుహామధ్యవాసునిఁ-బరమశాంతు।
వ్యాఘ్రచర్మావృతాంగుద-యాంతరంగు।
మానినొక్కనివ్యాఘ్రమఁ-మతినిఁదునిమె।
మనుజనాయకుఁడొకతీవ్ర-మార్గణమున॥ ౧౯॥

గీ. శంకరన్నపప్రయుక్తమా-సాయకంబు।
శీఘ్రగతితోడవచ్చియా-చెంతనున్న।
యమ్మునీంద్రునిపత్నిమ-హాపతివ్ర।
తాశిరోమణిదెగటార్చి-దైవగతిని॥ ౨౦॥

వ. ఇట్లు శంకరన్నపాలప్రయుక్తబాణనిహతులైన జననీజనకులఁజూచి తత్సుతుండు జాంగలుండనువాఁడప్పుడు భృశదుఃఖితుండగుచు నెలుంగెత్తిరోదనంబుసేయుచు నిట్లనివిలపించె॥ ౨౧॥

సీ. ఓతాతయోమాత-యోదయాంబుధులార,
యిటునన్నువిడిచిమీ-రిచటికిప్పు।
డేగితిరెచ్చోటి-కేగుదునేను నా,
కెవ్వాఁడురక్షకుఁ-డెన్నిచూడఁ।
జదివించునన్నుబ్రాఁ-జదువులెవ్వాఁడింక,
పటుశాస్త్రములుపఠిం-పంగఁజేయు।
నెవ్వఁడాచారంబు-లెల్లశిక్షించునో,
తండ్రినీవిట్లుదు-ర్దశవహింప।

గీ. అమ్మరోనాకుభోజనం-బరితోనా।
సంగునెవ్వతెయూపదంశ-సంగతముగ।

తరక్షుముఖమృగములరచి-ధరణిం ద్రెళ్ళెన్॥ ౮౩॥

గీ. ధరణినాథపృషత్కని-ర్దళితమృగని।
కాయఘనకాయగళితర-క్తప్రవాహ।
చయము ప్రవహించె గైరిక-శైలసాను।
భాగసంజాతనిర్ఝర-పఙ్క్తిపగిది॥ ౮౪॥

క. ఆరహాఘునియానతిఁ।
బూనిభటుల్ చెంచుదొరలు-బోరిగుహలఁ బ్రతి।
ధ్వానములీనఁగ నార్చుచు।
మానితశునకముల నేర్ప-మరవిడిచిరొగిన్॥ ౮౫॥

ఆ. అవియు రూపవీర్య-జవసత్త్వములసింహ।
శాబకములఁ బోలఁ-జాలుఁగాన।
నుగ్రమృగసమూహ-నిగ్రహంబొనరించె।
నతులనఖరదంష్ట్రి కాయుధముల॥ ౮౬॥

ఉ. అంతటవారలున్ మృగప-దాంకము వెంబడి నేగికుంజపుం।
జాంతరసీమఁ బొంచినమృ-గావళిఁ ద్రుంచియు రజ్జుజాలసం।
క్రాంతినిలోఁగిచిక్కిన మె-కాలవధించియు దీములొడ్డవి।
భ్రాంతివహించి కేళ్ళురుకు-వానినిఁ గూల్చియుఁ బెక్కుభంగులన్॥

వ. ఇవ్విధంబున నాఖేటచాతుర్యపాటవ నిరాఘాట చటులాటవిక వీరభటశ్రేష్ఠులు గరిష్ఠవిక్రమాకుంఠ మృగయావినోదాయత్తచిత్తులై మత్తేభంబులఁ ద్రుంచియు లులాయంబుల మాయించియు శార్దూలంబుల మర్దించియు గండకంబుల ఖండించియు శరభంబులం బరిమార్చియు శల్యంబులం ద్రెళ్ళించియు వన్యవరాహమృగ నికరంబులం దెగటార్చియు తెరవేట గంటువేట మొదలయిన వేటలన్నియు ఘటియించియు తన డెందంబునకానందంబు సంపాదింపుమఁ దోడంజనుచేర మఱియు నాధరణీశ్వరుండు ధనుర్ధరుండై కాంతారంబులం బర్వతంబులం గుహాంతరంబులం దగినయెడల

విప్రకుమారకయమలో।
కప్రాప్తికి నేగవలదుం-గాలవశమునన్॥ ౯౮॥

మ. సురలున్సిద్ధులు సాధ్యులున్మనులు యక్షుల్ నాగగంధర్వకిం।
పురుషుల్ దైత్యులుమర్త్యులన్యులుజగ-త్పూర్వజ్యోత్స్నలైయొప్పవా।
క్తరుణీనాథముకుంద చంద్రధరులుం-గాలక్రమప్రక్రియన్।
విరతింబొందెదరందఱున్ గుణనిధీ-నీకేల శోకింపఁగన్॥ ౯౯॥

గీ. అద్వయము సచ్చిదానంద-మప్రతర్క్య।
ముపనిషద్గతము బ్రహ్మ-మొకటినూవె।
చెడదుపుట్టదు పెరుగదు-జీర్ణభావ।
మందదుస్వయంప్రకాశమై-యమరుచుండు॥ ౧౦౦॥

సీ. పాపకామక్రోధ-భయమోహమాత్సర్య,
కారణంబత్యంత-కష్టకరము।
పరదారపరవిత్త-హారిసైకలోలంబు,
కలబుద్బుదాకార-విలసనంబు।
మలమూత్రదుర్గంధ-నిలయంబు సాంద్రపూ,
యాసృగ్వసాపంక-భాసురంబు।
నవరంధ్రసహితంబు-నానావిధక్రిమి,
సంకులంబు జడంబ శాశ్వతంబు।

గీ. బహుతరక్లేశహింసాది-భాజనంబు।
నిందితంబట్టిదేహంబు నందునాత్మ।
బుద్ధిగావించి తిరమని పొందులునెవ్వఁ।
డెత్తెఁడు మూఢుండుదుర్మతి-యతఁడుసుమ్ము। ౧౦౧॥

వ. బహుఛిద్రఘటాకారంబైన శరీరంబునం బ్రాణవాయువు చిరకాలంబు నిలువనేరదు కావున జననీజనకులం గూర్చి శోకంబు సేయకుము. వారు స్వకర్మవశంబునం జేసి కళేబరంబులు విడిచిచనిరి. నీవును గర్మవశంబున భూతలంబున నున్నవాఁడవు కర్మక్షయంబగునెప్పుడప్పుడ పరలోకంబునకుం జనఁగలవు శరీరావాసస్థానంబు కర్మా

జననియెవ్వతెయుఁక బాల్య-చాపలమునఁ।
బోరుపెట్టెడివనుఁ జేరి-బుజ్జగించు॥ ౯౨॥

గీ. జీర్ణపర్ణంబుపారణ-శిథిలతనుల।
నిరపరాధులవృద్ధతపో-నిష్ఠగలుగు।
వారిమిమ్ములనిపుడుని-ష్కారణంబ।
చంపెనెవ్వఁడుదారుణ-సాయకముల॥ ౯౩॥

వ. అని పెక్కుభంగుల నమ్మునికుమారుండు పెద్దయెలుంగెత్తి రోదనంబు సేయుచుండె నంతం దత్ప్రలపితంబాలకించి శంకరభూపాలుండు శబ్దంబునకభిముఖుండై చని గుహాద్వారంబుఁజేర నచ్చటి మునులందఱు నయ్యాక్రందనంబు విని తదాశ్రమంబునకు సత్వరంబుగా వచ్చి శరనిహతులైన మునిదంపతులంగాంచి ధనుర్ధరుండగు రాజును విలోకించి విలపించుచున్న మునిపుత్త్రునిం గని భృశవిహ్వలులై భీతచేతస్కుండైన మునిపుత్త్రు నాశ్వాసింపుచు నిట్లనిరి.

క. ధనియెడ నిస్స్వనియెడన।
జ్ఞానియెడఁ బండితునియెడఁ గృ-శునియెడలందున్।
మునియెడలనైననంతకుఁ।
డనఘా సమవర్తి సంశయము లేదు సుమీ॥ ౯౪॥

క. వనమున నభమున గ్రామం।
బున నగమున నెట్టిదేశ-మున నెచ్చటనుం।
డినఁగాని యముని వశతం।
జనవలయున్ సకలజంతు-సంతతికనఘా॥ ౯౫॥

గీ. బాలకులు వృద్ధులగువారు-బ్రహ్మచారు।
లరయ గృహమేధులును విపి-నాలయులును।
యతులును శరీరములు విడ-నాడి యముని।
వీఁడు జొత్తురు కాలంబు-గూడెనేని॥ ౯౬॥

క. విప్రులు క్షత్రియులును వై।
శ్యప్రవరులు శూద్రులితర-సంకరజాతుల్।

విడిచెద నెమ్మేను-విప్రహత్యాపాప,
శాంతికి నైభవ-త్సవిధభూమిఁ।
గాయపరిత్యాగ-కలన చేమత్కృత,
దోషంబశేషంబుఁ-దొలఁగునట్లు
ఘనులార నాకను-గ్రహము సేయుఁడు మీర,
లని మునీంద్రులతోడ-నాడి తనదు

గీ సచివులను బిల్చి పల్కె వి-చారమొదలి।
చేసితిని బ్రహ్మహత్యాదు-ష్కృలపరత।
వెలఁదిఁ జంపితి గానఁ ద-త్కలుషశోధ।
నార్థమనలంబుఁ జొచ్చి దే-హంబు విడుతు॥ ౧౦౬॥

వ ఇంధనంబులు శీఘ్రగతిం దెచ్చి వహ్నిఁ దరికొల్పుండు. మత్పుత్త్రు
ని రాజ్యంబునం బ్రతిష్ఠింపుఁడు. శోకంబు మానుఁడు, దైవంబు
దురతిక్రమంబని యేలికపలికిన పలుకులు విని దుఃఖింపుచు మంత్రు
లిట్లనిరి॥ ౧౦౭॥

ఉ శత్రులకైన మే లెపుడు-సల్పెడివాఁడవు పాండ్యభూపతీ।
పుత్త్రులఁ బ్రోచినట్లు మముఁ బ్రోచితి నిత్యము నిన్నుఁ బాసి లో।
కత్రయగణ్య యెట్లు చనఁ-గాఁగలము జ్వలితాగ్నిఁ జొచ్చి మా।
గాత్రములుం జగించెదము-తథ్యము సుమ్మని పల్కె వారితోన్॥ ౧౦౯॥

వ రాజిట్లనియె. ౧౧౦॥

మత్తకోకిల.
ఓమహామతులార చెప్పెద-నొక్క మాట వినుండు నే।
నేమి సేయుదు ఘోరపాతక మిట్లు చేసితి రాజనై।
భూమి యేలఁగ నాకుఁ జెల్లదు పొందు గొబ్బున వీటికిన్।
మామకాత్మజు రాజుఁ జేయుఁడు-మానుఁడా త్మలశోకమున్॥ ౧౧౧॥

వ. అని సాంత్వనపూర్వకంబుగాఁ బలికి మంత్రులనొడంబరచి తదా
నీతచారు సమేధితంబై ప్రజ్వలింపుచున్న మహాజ్వలనంబుఁ గ
నుంగొని ౧౧౨॥

దీనంబు గావున శోకంబువలదు. ధైర్యబవలంబించి సమాహితుం డవై తల్లిదండ్రులకు బ్రేతకార్యంబులు వేదోక్త ప్రకారంబున నాచరింపుము. నీ తల్లియుం దండ్రియు శర ఘాతంబున మృతిం బొందిరి గావున వారికి దుర్మరణ దోష నివృత్తి యగునట్లుగా రామేశ్వర క్షేత్రంబునకుం జని యందు పైతృక క్రియా కలాపంబు సర్వంబును గావింపుమని మహామునులుపదేశించిన శాకల్యానందనుండైన జాంగలుండట్లు పితృదేహంబులు సంస్కరించి మరునాడు రామేశ్వరక్షేత్రంబునకుంజని యొక్క సంవత్సరంబు వసించి తదంతిమ దివసంబున నిశాసమయంబునం గలలోనం దల్లిదండ్రుల హరిసారూప్యంబు వహించినవారిం జూచి సంతసిల్లి మునులకావృత్తాంతంబు వినిపించి సుఖించుచుండె నంతనమ్మహర్షులా రాజుంజూచి కోపించి పరుషభాషణంబుల నిట్లనిరి. ౧౦౨॥

క. మోహాంధపాండ్యభూవర!
బాహుబలోన్నత్తవంశ-పాంసనకుమతీ!
స్త్రీహత్యయుద్విజహత్యయు
సాహసివై చేసితివియ-సన్మార్గరతీ॥ ౧౦౩॥

ఆ. కానవహ్నియందుఁ గాయసంత్యాగంబు
సేయుమిప్పుడిట్లు-సేయవేని
శుద్ధినీకులేదు-సుమ్ము ప్రాయశ్చిత్త
కోటిచేతనైనఁ-గుత్సితాత్మ! ౧౦౪॥

క. దోషాధారంభవత్సం
భాషణమాత్రముచే వచ్చు-బ్రాహ్మణహత్యా
దోషాయుతంబుదుష్టను
నీషామావంక సంక-నిలువకచనుమీ॥ ౧౦౫॥

సీ. నావుడు శంకర-భూవిభుండటువలె,
నగుఁగాక హవ్యవా-హనునియందు.

కుంకుమకర్పూరంబుల రామనాథునిం బూజింపుము. పాయసా
న్నాది వివిధపదార్థంబుల నైవేద్యంబు సమర్పింపుము. తిలతైలం
బునఁ బ్రతిదినంబు దీపారాధనం బొనర్పు మిట్లు రామేశ్వరుం
గొల్చిన యత్క్షణంబ నీకు స్త్రీహత్యయుం బ్రహ్మహత్యయు నశిం
చు. రామనాథునిదర్శనంబున భ్రూణహత్యాయుతంబును, సురా
పానాయుతంబును, స్వర్ణస్తేయాయుతంబును, గురుస్త్రీగమనా
యుతంబును, తత్సంయోగదోషంబులును, సకలపాతకంబులును
దొలంగు. ౧౧౬॥

సీ. ఎంచ రామేశుసేవల-భించెనేని।
గంగచేగయచేఁ బ్రయా-గంబుచేత।
నేమివివిధాధ్వరంబుల-నేమిఘోర।
తపముచే నేమినరులకు-ధరణినాథ॥ ౧౧౭॥

తే. కావున సేతువునకుఁజను।
మీవు శివున్ రామనాథు నీశ్వరు ననఘున్।
సేవింపుమిఁక విలంబము।
గావింపకుమి ప్రపంచనుము-గాఢవివేకా। ౧౧౮॥

వ. ఇట్లాకాశవాణి పలికిన పలుకులు విని॥ ౧౧౯॥

క. మునులందఱు శంకరనృపుఁ।
గనుఁగొని సేతువునకాశు-గతి నేగుమనీ।
వనఘా సేవకభవభం।
జనుఁగొల్వుము రామనాథు-సదయస్వాంతున్॥ ౧౨౦॥

వ. రామనాథేశ్వరస్వామి మాహాత్మ్యంబెఱుంగక మేమునిన్నగ్నిలో
జొరుమంటిమనియమ్మహర్షులాడినట్లవారిచే ననుజ్ఞాతుండై యా
పాండ్యభూమండలాఖండలుండు॥ ౧౨౧॥

క. కరితురగరథపదాతులఁ।
బురమునకుంబంపి మునుల-బొరి వలగొని మ్రొక్కి।

గీ. స్నానమొనరించియాచమ-నంబుఁ జేసి।
శుచిమతియయి రోహితా-శ్వునకు మాని।
పుంగవులకు బ్రదక్షిణ-పూర్వకముగ।
మొక్కి కూనసమున సాంబ మూర్తి నిలిపి॥ ౧౧౨॥

వ. ధైర్యంబవలంబించి శంకరవసుంధరావల్లభుండు వహ్నిలోనను రుకం బారంభించిన. ౧౧౩॥

గీ. పాంచజన్యదంభోధరధ్వని-ప్రతిమభయద।
నాదము సెలంగ మానిబ్బం-దమున వినంగ।
బాంధ్యకులరత్నమైన యా-ప్రభుని గూర్చి।
యప్పుడాకాశవాణియి-ట్లను చుఁ బలికె॥ ౧౧౪॥

సీ. శ్రీశంకర క్షమా-ధీశ వహ్నిప్రదే,
శము నీవిప్రుడు సేయ-కుము మహీశ।
సర్వహత్యా హేతు-పాతకోగ్రభయంబ,
డణగదు నీకు గు-ణాలవాల।
చెప్పెద వినవహిత-చిత్తమతముప దే,
శము వినుసద్వేద-సమ్మతంబు।
దక్షిణాంభోరాశి-తటమున గంధమా,
దనమహాధారుణీ ధరమునందు।

గీ. రామసేతువునందు శ్రీ-రామచంద్ర।
సంప్రతిష్ఠితు రామేశు-సర్వగురుని।
శివుని గౌరీశు సాధుని-సేవసేయుము।
మచటభక్తిని నీ వోకా-హాయనంబు॥ ౧౧౫॥

వ. త్రికాలంబును బ్రదక్షిణనమస్కారంబులు సేయుము. ప్రత్యహంబు రామేశ్వరస్వామికిఁ గవ్యఘృతభాండద్వయంబునను, ద్విభారపరిమితంబులైన గోక్షీరంబున ద్రోణపరిమాణంబగు మధురసంబునను, మహాభిషేకంబాచరింపుము. ప్రతిదినంబు చందనాగరు

శ్లో. మార్కండేయభయత్రాణమృత్యుంజయశివాయ।
నమస్తే గిరిజానాథాయ నిష్పాపం కురు సర్వదా॥ ౧౨౯॥

శ్లో. రుద్రాక్షమాలాభరణచంద్రశేఖరశంకర।
వేదోక్తసమ్యగాచారయోగ్యమాం కురు తే నమః॥ ౧౩౦॥

శ్లో. నూర్యదంతభిదే తుభ్యం భారతీనాసికాభిదే।
రామేశ్వరాయ దేవాయ నమో మే శుదిదో భవ॥ ౧౩౧॥

శ్లో. అనంతసచ్చిదానందం గామనాథం వృషధ్వజం।
భూయోభూయో నమస్యామి పాతకం మే వినశ్యతు॥ ౧౩౨॥

గీ. ఇవ్విధంబున రామేశు-నిందుధరుని।
వినుతి సేయుచునున్న య-మ్మనుజవిభుని।
యానసంబున వెడలె మ-హాభయంక।
రస్వరూపిణియైనట్టి-బ్రహ్మహత్య॥ ౧౩౩॥

ఆ. అట్టి బ్రహ్మహత్య-నతిఘోరమూర్తిని।
జూచి భైరవుండు-శూలహతిని।
సంహరించె రుద్ర-శాసనంబునఁ గాంతి।
రామనాథుఁడనియె-రాజుతోడ॥ ౧౩౪॥

క. క్షితినాథ నీయధ్వార।
స్తుతులన తిప్రీతమాన-సుఁడనైతి భవ।
త్కృతపూజనమున నుపమోం।
దితిని చ్చెద వరము వేఁడు-ధీరవరేణ్యా॥ ౧౩౫॥

వ. స్త్రీహత్యాబ్రహ్మహత్యలవలనైన నీదోషంబు దొలంగి శుద్ధుండవై తివి. మున్నువోలె రాజ్యంబుఁ బాలింపుము. భక్తియుక్తంబగు హృదయంబున నెవ్వారు నన్నిచ్చోట సేవింతురు వారి బ్రహ్మహత్యలు పదివేలైన నశింపంజేయుదు. మహాపాతకాయుతంబుల నైన క్షణమాత్రంబున విదళింతు. నన్ను సేవించుజనులు సంసరణ క్లేశరహితులై మత్సాయుజ్యంబు నొందుదురు. నీ చేసిన స్తోత్రంబు భక్తికంబుగాఁ బఠించినవారికి మహాపాపసంచయంబు నశించు

క్కిరభసమునఁ గతిపయాబలు।
పరివృతుఁడై తాను సేతు-బంధంబునకుఁ॥ ౧౨౨॥

సీ. చనిసేతువునకొక్క-సంవత్సరమునిల్చి,
భక్తిపూర్వకముగఁ-బ్రత్యహంబు।
మూఁడుసంధ్యలయందు-ముదమునఁ బూజించి,
రామనాథేశ్వర-స్వామినభవుఁ।
గొనకొని యమలధన-షట్కోటినిబ్రతివాస,
రంబునుమునిఁగని-రంతరంబు।
ధరణీసురలకన్న-దానంబుఁ గావించి,
యేకభుక్తము జేసి-యింద్రియముల।

గీ. గెలిచెనొప్పఁగ దశభార-ములధనంబు।
రామనాథునికొసఁగనీ-క్రమము చేత।
నభ్రిభారతి చెప్పిన-యట్లపూజ।
నంబుతగ సల్పెఁ బాండ్య-నరవిభుండు॥ ౧౨౩॥

క. అంతట శంకరనృపుఁడ।
భ్రాంతిమదివసమునఁ బ్రీతుఁ-డై హైమవతీ।
కాంతునిరామేశ్వరునిన।
నంతునిబొగడంగఁ దొడఁగె-నచలితభక్తిన్॥ ౧౨౪॥

శ్లో. నమామి రుద్రమీశానం రామనాథముమాపతిం।
పాహిమాం కృపయా దేవ బ్రహ్మహత్యాం దహాశు మే॥ ౧౨౫॥

శ్లో. త్రిపురఘ్న మహాదేవ కాలకూటవిషాదన।
రక్షమాం కరుణాసింధో స్త్రీహత్యాం మే విమోచయ॥ ౧౨౬॥

శ్లో. గంగాధర విరూపాక్ష రామనాథ త్రిలోచన।
మాం పాలయ కృపాదృష్ట్యా మత్పాపం ఛింధి శంకర॥ ౧౨౭॥

శ్లో. కామారే కామసంధాయిన్ భక్తానాం రాఘవేశ్వర।
కటాక్షపాతం కురు మే శుద్ధం మాం కురు ధూర్జటే॥ ౧౨౮॥

శాత్రవక్షితినాథభూధర-శతఘ్నిఁ దైవిజయంబుఁ గన్ ।
ధాత్రియేలెను బాండ్యశంకర-ధారుణీశ్వరుఁ డున్నతిన్ ॥ ౧౪౨॥

మ. కురిసెన్ వృష్టి ఫలించె సస్యవితతుల్ - గోవుల్ బహుక్షీరముల్ ।
గురిసెన్ రోగభయాపమృత్యుజనిత-క్షోభం బడంగెం బ్రజల్ ।
సిరిచే హెచ్చిరి యజ్ఞకర్మములు బొల్చెన్ - నాల్గుపాదంబులన్ ।
బరగన్ ధర్మము పాండ్యశంకరుఁడు సా-మ్రాజ్యంబు గావింపఁగాన్ ॥ ౧౪౩॥

వ. ఇవ్విధంబున సముద్రముద్రితమహీమండలంబు చిరకాలంబు పాలించి పుత్త్రునకు రాజ్యం బొసంగి శంకరమహారాజు శరీరాంతంబున రామేశ్వరమహాదేవునిం జింతింపుచుఁ దత్సాలోక్యము వడసె నీప్రకారంబున మీకు రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబు వివరించితి నీయుపాఖ్యానంబు పవిత్రంబు లక్ష్మీకరంబు పుణ్యంబు దుఃఖహరంబు దుస్స్వప్నదోషనివారణంబు మహాశాంతికరంబు సకలార్థకారణంబు దీనిం బఠించినవారికి విన్నవారికి స్వర్గాపవర్గంబులు సిద్ధించు జ్యోతిష్టోమాదియజ్ఞఫలంబును చతుర్వేదశతావృత్తిఫలంబును సకలతీర్థస్నానఫలంబును షోడశమహాదానఫలంబును లభించును. బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరలోకనివాసంబు దొరకు శివసాయుజ్యంబు సంభవించు సకలకామంబులు ఫలించు ననని నిఖిలపురాణవ్యాఖ్యానసమేతుం డగు సూతుండు పలికిన విని నైమిశారణ్యనివాసులు శౌనకాదిమహర్షులు సంతుష్టిం జెందిరి. సూతుండు కైలాసంబునకుం జనియె నిమ్మహాప్రబంధంబు వ్రాసిన పుస్తకం బర్చన జేసిన వారాధించిన శ్రీరామేశ్వరుండాయురారోగ్యైశ్వర్యంబులు శాశ్వతమోక్షపదంబును గృపసేయు॥ ౧౪౪॥

శా. భక్తారామవసంతశాంతమునిహృ-త్పద్మాంతరంసీనస ।
ముక్తాహారపటీరహీరశరదం-భోభృద్వళక్షాంగ వే ।
దోక్తానంతగుణప్రభావపరిపూ-ర్ణోదారకారుణ్యసం ।
సిక్తప్రేక్షణవిశ్వరక్షణచణా-శ్రీమత్త్రిశూలాయుధా॥ ౧౪౫॥

నీభక్తితాత్పర్యవిశ్వాసస్తోత్రపూజావిధానంబులం బ్రసన్నుండనైతి. యథేష్టంబుగా వరంబు ప్రార్థింపుమని రామేశ్వరుండానతిచ్చిన శంకరమహారాజిట్లనియె. ౧౩౬।

ఉ. ఇందుకళావతంసపర-మేశనినుంగనుంగొంటిధన్యతం।
జెందితినింతకంటెనువి-శేషపరస్థితిలేదునాకుసా।
నందమ్ముకందుపుత్త్రభయ-నాశకతారకపాదపద్మని।
ష్యందసుభక్తిసంపదయె-సంగుముపాతకతూలపావకా॥ ౧౩౭॥

ఆ. జననిగర్భగోళ-మునఁబునర్జనినాకుఁ।
దప్పఁగాతమత్ప్ర-తస్తవంబుఁ।
దగఁబఠించునరుఁడు-ధన్యుఁడైనీసేవఁ।
గలుగుపుణ్యఫలముఁ-గాంచుఁగాత॥ ౧౩౮॥

క. అనివేఁడిననట్లగుఁగా।
కనియతనినను గ్రహించి-యలరామేశుం।
డనుపమలింగాకారం।
బుననంతర్ధానమొందె-భూసురులారా॥ ౧౩౯॥

క. నరపతియు రామనాథుని।
గిరిజావల్లభునిఁగొలిచి-కృతకృత్యతచేఁ।
గరమొప్పు నిజసేనా।
పరివృతుఁడైచనియెనాత్మ-పట్టణమునకున్॥ ౧౪౦॥

గీ. అంతవనవాసులైనమ-హామునులకుఁ।
దనదువృత్తాంతమంతయు-ధరణివిభుఁడు।
విన్నవించినవారుబ్ర-సన్నులగుచుఁ।
జెలఁగిపట్టాభిషిక్తునిఁ-జేసిరతని॥ ౧౪౧॥

మత్తకోకిల.
పుత్త్రదారసమేతుఁడైబహు-భోగియోగుణశాలియై।
శ్రోత్రియద్విజరక్షకుండయి-సూర్యసన్నిభతేజుఁడై।

క. గురుజానపల్లిపట్టణ।
పరిపాలనశీలభక్త-పరతంత్రమతీ।
గిరిరాయకన్యకాకుచ।
పరిరంభణభోగసుఖిత-భాసురహృదయా॥ ౧౪౬॥

మత్తకోకిల
భద్రిరాజకులాబ్ధికైరవ బంధుమల్లనమంత్రిరా।
డ్భద్రదాయకపాదపంకజ-పంకజాసనసారథీ।
కాద్రవేయసుభూషణోజ్జ్వల-గాత్రగోత్రశరాసనా।
సద్రయోక్షతురంగదైవత-సార్వభౌమమహేశ్వరా। ౧౪౭॥

గద్య:— ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర కరుణాకటాక్షవీక్షాపాత్ర,
యేనుగ లచ్చయామాత్యపౌత్ర తిమ్మనామాత్యపుత్త్రి,
వివిధ విద్వజ్జనవిధేయ, లక్ష్మణకవినామధేయప్రణీ
తంబయిన రామేశ్వరమాహాత్మ్యంబను
మహాప్రబంధమునందు సర్వంబును
బంచమాశ్వాసము
సంపూర్ణము.
శ్రీ.శ్రీ.శ్రీ.